

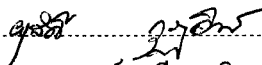
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่มีต่อการประหยัดของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด
จังหวัดนครศรีธรรมราช
ชื่อและนามสกุล นางสาวอลิษา สวัสดิวงศ์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุสดี กุญอินทร์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วันที่...17..... เดือน.....มิถุนายน..... พ.ศ. ...2551....

ชื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ผลการใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่มีต่อการประหยัดของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย นางสาวอลิษา สวัสดิวงศ์ ปริญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ธีรบุรุษ เสนิงวงศ์ ณ อุบลฯ ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการทดลอง (2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการทดลอง และ (3) เปรียบเทียบผลการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดในแต่ละด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระหว่างการทดลองเป็นรายบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 18 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัดก่อนและหลังการทดลอง แบบวัดพฤติกรรมการประหยัดก่อนและหลังการทดลอง แบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดระหว่างการทดลอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า (1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัดของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง (2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และ (3) ผลการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดในแต่ละด้านของนักเรียนทุกคนระหว่างการทดลองมีอัตราพัฒนาการสูงขึ้น

คำสำคัญ การประหยัด กระบวนการสร้างค่านิยม ประถมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาจาก
รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา ประธานกรรมการที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ และ
รองศาสตราจารย์สุสดี กุญชรินทร์ กรรมการสอบค้นคว้าอิสระ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของ
ท่านและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ศุภวัฒน์ มะลิเผือก อาจารย์ประทีป เจริณาเทพ
อาจารย์สมพงษ์ สวัสดิวงศ์ อาจารย์ยวีไฉวรรณ สวัสดิวงศ์ และอาจารย์ชาติชาย ปิลวาสน์ ที่คอยให้
คำแนะนำช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข และเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณะครู โรงเรียนบ้านโคกวัด และขอขอบคุณนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด ที่ได้ให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือในการศึกษา
ครั้งนี้ ตลอดจนการให้กำลังใจด้วยดีมาตลอด

ขอขอบคุณ เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ที่เป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของการศึกษาค้นคว้า
อิสระฉบับนี้ และขอขอบคุณทุกท่าน ที่ได้กล่าวนาม ที่มีส่วนช่วยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชทุกท่านที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

อลิษา สวัสดิวงศ์

พฤษภาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประหยัด	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างค่านิยม	15
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
ตอนที่ 1 ผลของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมค่านิยม การประหยัดของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบ ก่อนและหลังการทดลอง	36
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาพฤติกรรมค่านิยมการประหยัด ของนักเรียนที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรม ก่อนและหลังการทดลอง	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัด ของนักเรียนระหว่างการทดลองเป็นรายบุคคล.....	40
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	47
สรุปการวิจัย	47
อภิปรายผล	50
ข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	61
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	62
ข แผนการจัดการเรียนรู้.....	65
ค แบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดระหว่างการทดลอง.....	126
ง แบบวัดพฤติกรรมการประหยัด.....	130
จ แบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง.....	134
ฉ การตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้.....	142
ช การตรวจสอบแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง.....	145
ซ การตรวจสอบแบบวัดพฤติกรรมการประหยัด.....	155
ฌ ผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ.....	158
ประวัติผู้ศึกษา	162

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 รายละเอียดการรวบรวมข้อมูล	32
ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบ	36
ด้านการประหยัดก่อน-หลังการทดลอง	
ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนจากการวัดพฤติกรรม	38
ด้านการประหยัดก่อน-หลังการทดลอง	
ตารางที่ 4.3 การสังเกตพฤติกรรมการประหยัด	40
ด้านการประหยัดเงิน ระหว่างการทดลอง	
ตารางที่ 4.4 การสังเกตพฤติกรรมการประหยัด	42
ด้านการประหยัดเวลาระหว่างการทดลอง	
ตารางที่ 4.5 การสังเกตพฤติกรรมการประหยัดด้านการประหยัด	43
สิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวมระหว่างการทดลอง	
ตารางที่ 4.6 อัตราพัฒนาการเฉลี่ยพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียน	45

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสภาพสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปมาก ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเกิดจากสาเหตุหลายประการ ที่สำคัญคือ การไม่ประหยัดของคนไทย ดังที่ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต 2544: 44 อ้างถึงใน อรรถิณท์ สุขแจ่ม 2546: 1) ได้กล่าวไว้ว่า คนมักซื้อสินค้าที่มีราคาแพงโดยไม่จำเป็น ไม่พิจารณาถึงคุณภาพ เอาความโก้เก๋มาเป็นเกณฑ์ ยิ่งกว่านั้นคนที่ชอบवादโก้ แข่งฐานะกัน พอมีสินค้าใหม่เข้ามาแต่เงินไม่พอ ก็รอไม่ได้ รีบกู้ยืมเงินเขามาซื้อ เป็นหนี้ ทำให้เสียหายร้ายแรงในทางเศรษฐกิจ ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว เศรษฐกิจของชาติ คุณค่าของประเทศก็เสียเปรียบเขาไป

สำหรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตราที่ 6 ซึ่งกล่าวไว้ว่า การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนดี คนมีปัญญา และคนที่มีความสุข ในส่วนคนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รับผิดชอบ ใฝ่ดี ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีความเป็นประชาธิปไตย เสียสละ รักษา สิ่งแวดล้อม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติสุข (กรมวิชาการ 2545: 1) และในเรื่องการประหยัด กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเสนอแนะให้สถานศึกษานำ กิจกรรม “ฉลาดกินฉลาดใช้” ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งเสริมสร้าง พัฒนาการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกบริโภคโดยยึดหลักประโยชน์ ประหยัด และปลอดภัยเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการบริโภคในชีวิตประจำวัน (กรมวิชาการ 2545: 6)

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมไม่ประหยัด การใช้เงินซื้อสินค้าที่มีราคาแพงเกินความจำเป็น ชื่อของตามเพื่อนทั้งที่ไม่มีความจำเป็นต้องใช้ เช่น โรงเรียนมีการเลี้ยงอาหารกลางวันนักเรียนทุกคนและรับประทานจนอิมแต่นักเรียนก็ยังต้องไปซื้อขนมที่ไม่มีประโยชน์รับประทานอีก รวมทั้งนักเรียนยังใช้เวลาไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร เช่น นักเรียนจะไม่ค่อยอ่านหนังสือหรือทำการบ้าน

เมื่อมีเวลาว่าง แต่จะเล่นหรือคุยกัน ทำให้มีปัญหาด้านการเรียน นอกจากนี้นักเรียนยังไม่รู้จักช่วยกันดูแล รักษาให้สิ่งของเครื่องใช้ที่เป็นสาธารณสมบัติของโรงเรียน เช่น จะขีดเขียนโต๊ะเปิดน้ำ เปิดไฟ ทิ้งไว้ เปิดพัดลมทิ้งไว้ในขณะที่ไม่มีคนอยู่ในห้อง ทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากรโดยไม่จำเป็น และจากข้อมูลของครูประจำชั้น พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แสดงพฤติกรรมของการไม่ประหยัด ทำให้เกิดปัญหามากกว่าระดับชั้นอื่น ๆ และเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่น้องๆ

สำหรับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น จันทนะ วิไลพัฒน์ (2542: 4-5) ได้กล่าวว่า จะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันของสถาบันองค์กรต่าง ๆ นับตั้งแต่สถาบันที่เล็กที่สุดและมีความสำคัญที่สุดคือสถาบันครอบครัว ที่ต้องคอยควบคุมดูแล ปลูกฝังและสร้างค่านิยมที่ดีงาม ที่ถูกต้องให้กับสมาชิกในครอบครัว เพราะสถานการณ์ สภาพแวดล้อม และพฤติกรรมต่าง ๆ ในปัจจุบันเป็นต้นแบบที่ล่อแหลม ยั่วยุให้คนในสังคม รวมทั้งเด็กและเยาวชนของชาติเห็นแบบอย่างที่ไม่ดี ถ้าขาดการชี้แนะและการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกวิธี ที่ช่วยส่งเสริมด้านการคิดวิเคราะห์หาแนวทางอย่างถูกต้องแล้ว จะเปิดโอกาสให้กระทำสิ่งที่ไม่ดีได้ง่าย เพราะเด็กและเยาวชนเปรียบเหมือนผ้าขาวหรือภาชนะที่ว่างเปล่าที่พร้อมจะรับสิ่งต่างๆ ได้อย่างเต็มที่และฝังลึกในจิตใจมากกว่าในช่วงใดๆ นอกจากสถาบันครอบครัวแล้ว โรงเรียนยังเป็นสถาบันที่สำคัญที่จะปลูกฝัง สร้างเสริม พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้กับเด็ก จากการศึกษาของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจจนึก (2520: 8) และ อาภา ถนัดช่าง (2533: 506) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ควรพัฒนาปลูกฝังให้กับเด็กที่มีอายุระหว่าง 2-13 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มเด็กที่กำลังอยู่ในสถานศึกษาระดับอนุบาลและประถมศึกษา เป็นวัยที่สามารถสร้างเสริมและพัฒนาคุณธรรม และค่านิยมได้อย่างเต็มที่ ซึ่งถ้าเลยช่วงนี้ไปแล้ว การที่จะปลูกฝัง สร้างเสริม และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมจะกระทำได้ยาก

จากที่กล่าว จะเห็นได้ว่าการประหยัดเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ที่จะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประหยัด และเป็นสิ่งที่สถาบันการศึกษาควรแสวงหาวิธีพัฒนาการประหยัดให้เกิดขึ้นในผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกบริโภคโดยยึดหลักประโยชน์ประหยัด และปลอดภัย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการบริโภคในชีวิตประจำวัน (กรมวิชาการ 2545: 6) และจะช่วยสร้างเศรษฐกิจของชาติให้มั่นคงและปึกแผ่น ดังที่ วิจิต อิศระวิริยะกุล (2527: 1) กล่าวไว้ว่าการที่เศรษฐกิจของชาติจะดีขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากร จึงควรพัฒนาคุณภาพประชากรให้มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การประหยัด

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่กล่าวแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการประหยัดเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน และเป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตในอนาคต ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งจะได้มีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนชั้นอื่นๆ การพัฒนาการประหยัดสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและรายบุคคล การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้เทคนิคแม่แบบ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจใช้กระบวนการสร้างค่านิยมในการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัด ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการใช้กระบวนการสร้างค่านิยมน่าจะเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังให้นักเรียนเกิดการประหยัดได้ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ยึดหลักความมีเหตุผล เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือก การคิด การวิเคราะห์ด้วยตนเอง ตัดสินด้วยตนเอง และกระบวนการกลุ่ม ทำให้เขาเห็นคุณค่าและเกิดความพอใจที่จะปฏิบัติตาม และนำไปบูรณาการเข้ากับชีวิตประจำวันได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ก่อนและหลังการทดลอง
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการทดลอง
- 2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดในแต่ละด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระหว่างการทดลองเป็นรายบุคคล

3. สมมติฐานการวิจัย

ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม

4. ขอบเขตการศึกษา

4.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด ตำบลทุ่งสัง อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด ตำบลทุ่งสัง อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 18 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 *ตัวแปรต้น* ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม

4.3.2 *ตัวแปรตาม* ได้แก่ พฤติกรรมการประหยัด

4.4 ระยะเวลา ประมาณ 5 สัปดาห์ โดยสอนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือ วันพุธ และวันศุกร์ ครั้งละ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาสอน 60 นาที ต่อ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 10 แผน

4.5 เนื้อหา

ในส่วนเนื้อหาเรื่องความประหยัดนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมได้รวบรวมเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีเนื้อหาดังนี้

1. การประหยัดเงิน ได้แก่

- 1.1 รู้จักวางแผนการใช้เงิน
- 1.2 ใช้เงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า
- 1.3 มีการเก็บออมเงิน

2. การประหยัดเวลา ได้แก่

- 2.1 รู้จักวางแผนการใช้เวลา
- 2.2 ใช้เวลาทบทวนบทเรียน
- 2.3 การใช้เวลาช่วยเหลืองานบ้าน

3. ประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม ได้แก่

- 3.1 การนำสิ่งของเครื่องใช้ที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์
- 3.2 การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน
- 3.3 การใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การประหยัด หมายถึงการรู้จักใช้ทรัพย์สิน เวลา เงิน ทรัพยากรทั้งส่วนตัวและส่วนรวมอย่างมีเหตุผลตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด รวมทั้งการรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ส่วนตัวและสังคม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประการ คือ

5.1.1 การประหยัดเงิน หมายถึง การรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่าที่สุด เหมาะสมกับรายรับ มีการเก็บออม ขยับยั้งความต้องการของตน อันมีผลทำให้ใช้เงินอยู่ในขอบเขตที่พอควร ตัดสินใจใช้เงิน โดยคำนึงถึงประโยชน์ ความคุ้มค่า ความจำเป็นของตนเอง อย่างรอบคอบ

5.1.2 การประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักวางแผนใช้เวลาของตนให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่าที่สุด เช่น การใช้เวลาใน การเรียนหนังสือ การนอน การทำงานอดิเรก การช่วยเหลืองานบ้าน

5.1.3 การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ หมายถึง การรู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ทั้งของตนเองและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่าที่สุด รู้จักรักษาซ่อมแซมเครื่องใช้ให้ใช้งานได้อยู่เสมอ ไม่ใช้เกินความจำเป็นด้วยความเคยชินหรือสะดวกสบายของตน เช่น การประหยัด ไฟฟ้า น้ำประปา ของส่วนรวม และการนำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก

5.2 กระบวนการสร้างค่านิยม หมายถึงกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกและเห็นคุณค่าด้วยตัวเอง โดยยึดหลักความมีเหตุผล เน้นการพิจารณาผลที่ตามมา และกระตุ้นให้เกิดความพอใจ เห็นคุณค่าที่จะปฏิบัติตาม ใช้กิจกรรมต่าง ๆ ผ่านกระบวนการ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก โดยการยกตัวอย่าง สถานการณ์ กรณีตัวอย่าง และพิจารณาดูการกระทำต่าง ๆ นั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ จำแนกการกระทำในแต่ละสถานการณ์

ขั้นที่ 2 ประเมินเชิงเหตุผล เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้แสดงความคิด เมื่อได้เห็นการกระทำ การปฏิบัติในกรณีตัวอย่าง สถานการณ์ กรณีตัวอย่าง ว่าการที่ได้ศึกษาถึงการกระทำของบุคคลในกรณีตัวอย่างนั้น ๆ นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ต่อการกระทำนั้น ถ้าเห็นด้วยมีเหตุผลอย่างไร ถ้าไม่เห็นด้วยมีเหตุผลอย่างไร ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น โดยการประเมินด้วยเหตุผล

ขั้นที่ 3 กำหนดค่านิยม เมื่อนักเรียนได้ประเมิน โดยใช้เหตุผลแล้ว ก็จะเป็นการกำหนดค่านิยม คือ เป็นการแสดงความเชื่อ ความพอใจว่าควรกระทำ หรือไม่ควรกระทำอย่างมีเหตุผล

ขั้นที่ 4 วางแผนปฏิบัติ เพื่อแสดงความเชื่อ ไม่เชื่ออย่างมีเหตุผล แล้วจึงเลือกทางปฏิบัติ ตั้งกติกาใช้สถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 5 ฝึกปฏิบัติด้วยความชื่นชม ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่กำหนดและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจ ในการนำเอากระบวนการสร้างค่านิยมไปพัฒนาการสอนคุณธรรมด้านอื่นต่อไป

8.2 นักเรียนเป็นผู้มีความประหยัด หลังจากได้รับการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดโดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม

8.3 เป็นแนวทางการพัฒนาตนเองของครู ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมในยุคปฏิรูปการศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย “เรื่องผลการใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช” นั้นผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี และหลักการจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประหยัด

- 1.1 ความหมายของการประหยัด
- 1.2 ประเภทของการประหยัด
- 1.3 หลักการปฏิบัติเพื่อการประหยัด
- 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประหยัด

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างค่านิยม

- 2.1 ความหมายของค่านิยม
- 2.2 ความสำคัญของค่านิยม
- 2.3 ประเภทของค่านิยม
- 2.4 กระบวนการสร้างค่านิยม
- 2.5 การวัดค่านิยม
- 2.6 แนวทางในการปลูกฝังและสร้างค่านิยม
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างค่านิยม

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประหยัด

1.1 ความหมายของการประหยัด

การประหยัด เป็นแนวทางสำหรับการสร้างฐานะให้แก่ตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติ การประหยัดจึงเป็นคุณลักษณะที่พึงมีในตัวบุคคล และเป็นค่านิยมพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งสำหรับคนไทย ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายการประหยัดไว้ใกล้เคียงกัน ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546: 667) กล่าวว่า การประหยัด หมายถึง การยับยั้ง ระมัดระวัง เช่น การประหยัดปาก ประหยัดคำ ใช้จ่ายแต่พอควรแก่ฐานะ

แปลก สนธิธิกรณ (2513: 127 อ้างถึงใน พวงพยอม ชิตทอง 2536: 7) กล่าวถึง การประหยัด โดยใช้คำว่า “มัธยัสถ์” หมายถึง การประหยัดในการใช้จ่าย ใช้จ่ายอย่างปานกลาง พอให้ความสุขตามความจำเป็นของชีวิต และมีความหมายตรงกันข้ามกับความสุรุ่ยสุร่าย ซึ่งหมายถึง การใช้จ่ายอย่างไม่คิดถึงวันข้างหน้า ฟุ่มเฟือยตามความพอใจจนลืมตัว ลืมฐานะว่า เงินทองเมื่อหมดแล้วก็ทำให้เกิดความลำบากต้องเป็นหนี้เป็นสินคนอื่น คน “มัธยัสถ์” หรือ คน “ประหยัด” นั้น ย่อมใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล รู้จักประมาณว่าใช้จ่ายอะไรบ้าง รู้สิ่งใดควรสิ่งใดไม่ควร เงินรายได้ที่หามาเมื่อเหลือจากการใช้จ่ายก็เก็บไว้เป็นทุนต่อไป โดยเลือกพิจารณาแต่เฉพาะการลงทุนที่เหมาะสม และมั่นคง

กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ (2529: 3-4) ได้ให้ความหมายของการประหยัด และออม คือว่าการรู้จักออมทรัพย์สิน เวลา เงิน ทรัพยากรทั้งส่วนตัวและสังคมตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์และค้ำค่าที่สุด รวมทั้งการรู้จักดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ ส่วนตัวและสังคม ซึ่งแบ่งเป็น 3 สาระสำคัญ คือ

1. การประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักวางแผนใช้เวลาของคนให้เกิดประโยชน์ค้ำค่าที่สุด เช่น การใช้เวลาในการทำธุรกิจส่วนตัว การเรียนหนังสือ การนอน การทำงานอดิเรก การช่วยเหลือส่วนรวม

2. การประหยัดเงิน หมายถึง การรู้จักวางแผนการใช้เงินให้เกิดประโยชน์ค้ำค่าที่สุด เหมาะสมกับรายรับ มีการเก็บออม ยับยั้งความต้องการของตน อันมีผลทำให้ใช้เงินอยู่ในขอบเขตที่พอควร ตัดสินใจใช้เงินโดยคำนึงถึงประโยชน์ ความค้ำค่า ความจำเป็นของตนเองอย่างรอบคอบ ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว

3. การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ หมายถึง การรู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ทั้งของคนและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์ค้ำค่ามากที่สุด รู้จักรักษาซ่อมแซมเครื่องใช้ให้ใช้งานได้อยู่เสมอ ไม่ใช้อย่างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นด้วยความเคยชินหรือสะควกสบายของตน เช่น การประหยัด ไฟฟ้า น้ำประปา ของส่วนรวม

ไพฑูริย์ พงสะบุตร และคณะ (2529: 47) กล่าวว่า การประหยัด มีความหมายเหมือนกับคำ “มัธยัสถ์” ที่แปลว่า การใช้จ่ายอย่างพอดี พอควร ปานกลาง ไม่มากไม่น้อย รู้จักยับยั้ง ระมัดระวังใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ ให้ได้ประโยชน์ และค้ำค่าที่สุด

ตำรอง เฝิงหนู (2524: 1 อ้างถึงใน รพีพรรณ อักษรवादิวัฒน์ 2539: 35) กล่าวว่า การประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้จ่ายทรัพย์สิน หรือทรัพยากรที่พึงสงวนไว้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมถึงการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพฐานะและความเป็นอยู่แห่งตน

ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530: 8) และพวงพยอม ชิดทอง (2536: 5) ให้ความหมายของการประหยัดใกล้เคียงกัน ว่า หมายถึง การใช้เวลา เวลา และสิ่งของเครื่องใช้ของตนและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด แบ่งขอบข่ายการประหยัด ดังนี้

1. การประหยัดเงิน แบ่งเป็น การวางแผนการใช้จ่ายเงิน และการซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่า
2. การประหยัดเวลา แบ่งออกเป็น การวางแผนการใช้เวลา การใช้เวลาทบทวนบทเรียน และการใช้เวลาช่วยเหลืองานบ้าน
3. การใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัด แบ่งออกเป็น การนำสิ่งของเครื่องใช้ที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และการซ่อมแซมเสื้อผ้าที่ชำรุด การดูแลรักษาสาธารณสมบัติ การใช้ไฟฟ้าและน้ำประปาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

รพีพรรณ อักษรवादิวัฒน์ (2539: 8) กล่าวว่า การประหยัด หมายถึง การใช้จ่ายเงินและสิ่งของเครื่องใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด แบ่งการประหยัดออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการประหยัดเงิน และด้านการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ มีรายละเอียดดังนี้

1. การประหยัดเงิน ได้แก่ การรู้จักวางแผนใช้จ่ายเงิน ใช้เงินให้เกิดประโยชน์เหมาะสมกับเงินที่ได้รับ และมีการเก็บออม
2. การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ ได้แก่ การรู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่า และรู้จักซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ให้ใช้งานได้

กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา (2543: 109) กล่าวว่า การประหยัดและอดออม หมายถึง การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต 2544: 158-165) กล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประหยัดไว้ว่า คือการบริโภคด้วยปัญญา บริโภคเฉพาะที่สิ่งที่เป็นประโยชน์โดยแท้จริง ผู้บริโภครู้จักใช้ปัญญาในการตัดสินใจเลือกด้วยวิจาร์ณญาณ ที่จะให้การบริโภคสัมฤทธิ์ประโยชน์ที่แท้จริงเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ในทางตรงกันข้ามไม่บริโภคเพื่อสนองความต้องการทางค่านิยมในสังคมให้โก้หรูหร่า อวดฐานะ เป็นการบริโภคที่สิ้นเปลือง สูญเปล่า ทำลายเศรษฐกิจของตนและเศรษฐกิจของชาติ

จากการให้ความหมายของการประหยัด สรุปได้ว่า การประหยัด หมายถึง การที่บุคคลรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ได้แก่ เงิน เวลา และสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของตนเองและของส่วนรวมอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด

1.2 ประเภทของการประหยัด

การประหยัดสามารถแบ่งได้เป็นหลายประเภท ซึ่งมีผู้กล่าวถึงประเภทของการประหยัดไว้ดังนี้

ตำรอง เพ็งหนู (2524: 2-4 อ้างถึงใน รพีพรรณ อักษรชาติวิวัฒน์ 2539: 36) แบ่งการประหยัดออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. การประหยัดทรัพย์สิน หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพย์สินเงินทองที่มีอยู่หรือที่หาได้ในทางที่เหมาะสม เป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวอย่างแท้จริง ตามความจำเป็น
2. การประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักคุณค่าของเวลา และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมให้มากที่สุด โดยไม่ปล่อยให้เวลาเสียไปโดยเปล่าประโยชน์
3. การประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การรู้จักประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ธาตุ ดิน ไม้ ฯลฯ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติโดยสามารถใช้ทรัพยากรเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าต่อตนเองและสังคม

กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ (2529: 4, 39, 78) ซึ่งดูแลรับผิดชอบและจัดการในเรื่องการปลูกฝังค่านิยม แบ่งประเภทของการประหยัดไว้ดังนี้

1. การประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักวางแผนใช้เวลาของคนให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด เช่น การใช้เวลาในการทำธุรกิจส่วนตัว การเรียนหนังสือ การนอน การทำงานอดิเรก การช่วยเหลือส่วนรวม
2. การประหยัดเงิน หมายถึง การรู้จักวางแผนการใช้เงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด เหมาะสมกับรายรับ มีการเก็บออม ยับยั้งความต้องการของตน อันมีผลทำให้ใช้เงินอยู่ในขอบเขตที่พอควรตัดสินใจ โดยใช้เงินที่ได้รับ โดยคำนึงถึงประโยชน์ ความคุ้มค่า ความจำเป็นของตนเองอย่างรอบคอบ ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว
3. การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ หมายถึง การรู้จักใช้สิ่งของเครื่องใช้ทั้งของตนเองและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด รู้จักรักษาซ่อมแซมเครื่องใช้ให้ใช้งานได้อยู่เสมอ ไม่ใช้อย่างฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นด้วยความเคยชินหรือสะดวกสบายของตน เช่น การประหยัดไฟฟ้า น้ำประปา ของส่วนรวม

จากแนวคิดเกี่ยวกับประเภทของการประหยัดที่กล่าวมา พอสรุปได้เป็น 3 ประเภท คือ

- 1) การประหยัดเงิน 2) การประหยัดเวลา 3) การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งส่วนตัวและของส่วนรวม

1.3 หลักการปฏิบัติเพื่อการประหยัด

การประหยัดจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ ต้องมีหลักในการปฏิบัติ ซึ่งมีผู้กล่าวถึง หลักการปฏิบัติเพื่อการประหยัดไว้ดังนี้

ตำรอง เพ็งหนุ (2524: 2-4 อ้างถึงใน รพีพรรณ อักษรราวตีวัฒน์ 2539: 38) กล่าวถึง หลักการปฏิบัติเพื่อการประหยัดไว้ดังนี้

1. การประหยัดทรัพย์

- 1.1 แบ่งทรัพย์ออกเป็นสัดส่วน ใช้จ่ายตามสัดส่วนให้พอดี
- 1.2 เลือกซื้อหาสิ่งของหรือเครื่องใช้ตามควรแก่ฐานะ
- 1.3 งดใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็นต่าง ๆ
- 1.4 ไม่เที่ยวเตร่ในสถานเริงรมย์ต่าง ๆ
- 1.5 ละทิ้งค่านิยมไม่ดี เช่น ใช้จ่ายราคาแพง ๆ การนิยมใช้ของมาจากต่างประเทศ และของใช้ฟุ่มเฟือยต่าง ๆ

2. การประหยัดเวลา

- 2.1 รู้จักแบ่งเวลาให้เป็นสัดส่วนและใช้เวลาให้ถูกทาง
- 2.2 พยายามใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
- 2.3 ไม่ทำให้คนอื่นเสียเวลาเพราะตนเองเป็นสาเหตุ เช่น ผิดนัด

3. การประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ

- 3.1 ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า
- 3.2 ใช้ทรัพยากรเท่าที่จำเป็นอย่างคุ้มค่า
- 3.3 ไม่ทำลายทรัพยากรให้เสียหายหรือเสื่อมคุณค่าโดยไม่มีเหตุอันควร
- 3.4 ต้องถือว่าทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่มีความค่าต่อสังคมและเป็นของส่วนรวม

การทำลายทรัพยากรถือว่าเป็นการทำลายทรัพย์สินของสังคมควรหาทางเพิ่ม หรือสร้างทรัพยากร ขึ้นทดแทนส่วนที่ต้องเสียหายหรือถูกทำลาย

ไพฑูรย์ พงสะบุตร และคณะ (2529: 49) กล่าวว่า หลักการประหยัด ควรปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดงบใช้จ่ายอย่างมีระเบียบเหมาะสมกับรายได้ของตน โดยใช้จ่ายตามรายได้ที่ตนมี ไม่ฟุ่มเฟือย ให้เหลือเก็บบ้าง แต่อย่าให้ถึงกับฝืดเคือง
2. ใช้จ่ายด้วยความรอบคอบ ซื้อแต่สิ่งที่จำเป็นและต้องใช้ ให้ความสำคัญว่าควรซื้ออะไรก่อน อะไรหลัง และของนั้นต้องเป็นประโยชน์คุ้มค่ากับเงินที่เสียไป อย่าซื้อเพราะเอาอย่างคนอื่น โดยไม่ดูฐานะของตนเอง

3. รู้จักถนอม เก็บรักษา ซ่อมแซมสิ่งของเครื่องใช้ รู้จักคัดแปลงของเก่าเพื่อนำมาใช้ใหม่

4. รู้จักพึ่งตนเอง คือรู้จักหารายได้ หาทรัพย์ให้แก่ตัวเองไม่เป็นภาระให้แก่ผู้อื่น
5. ไม่กู้หนี้ยืมสิน

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ (2514: 70-71) กล่าวถึงหลักการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าไว้ ดังนี้

1. การใช้ทรัพย์ ควรใช้เฉพาะเพื่อให้เกิดประโยชน์ตามสมควรแก่เหตุผลตามลำดับ ได้แก่

- 1.1 ใช้จ่ายเพื่อเลี้ยงตนเอง เลี้ยงมารดา บุตร ภรรยาและบริวารให้เป็นสุข
- 1.2 ใช้เลี้ยงเพื่อนฝูงบ้างตามสมควร
- 1.3 นำบัตอนัตรายที่เกิดขึ้นจากเหตุต่าง ๆ เช่น เจ็บไข้ ภัยพิบัติ
- 1.4 บริจาคเพื่อการสงเคราะห์ เช่น สงเคราะห์ญาติ ค้อนรับแขก ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย เสียภาษีให้แก่รัฐ สงเคราะห์แก่สมณะชีพราหมณ์

2. รู้จักดำรงวงศ์ตระกูล คือ

- 2.1 ต้องแสวงหาวัตถุที่หาย
- 2.2 ซ่อมแซมสิ่งของที่ชำรุด
- 2.3 รู้จักประมาณในการบริจาค
- 2.4 ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัวต้องเป็นผู้ที่มีศีลธรรม

3. รู้จักรักษาทรัพย์ให้มีส่วนที่พอกพูน เพื่อเป็นการสร้างหลักฐาน ทำให้มีความเป็นอยู่ที่สบาย ไม่เป็นหนี้ และสามารถประกอบกิจการได้อย่างสะดวก

แนวทางปฏิบัติที่แสดงถึงการมีค่านิยมพื้นฐานด้านการประหยัดและออม ตามประกาศของคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ “รายงานผลการประชุมปรับปรุงแผนและทิศทางการทำงาน” ม.ป.ป.: 50-51 อ้างถึงใน ระพีพรณ อักษราวดีวัฒน์ (2539: 37) มีดังนี้

1. มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย
2. มีความพอดีในการบริโภค ละเว้นการฟุ้งเฟ้อที่เกินความสามารถ
3. ใช้ทรัพยากรและเวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
4. คำนึงถึงฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนจ่ายและใช้เท่าที่จำเป็น
5. ไม่ใช้สุรุษสำอางฟุ่มเฟือยหรือตระหนี่เหนียวจนเกินไป
6. จัดงานและพิธีต่าง ๆ โดยใช้เท่าที่จำเป็น

7. เพิ่มพูนทรัพย์ด้วยการเก็บและนำไปทำให้เกิดประโยชน์
8. รู้จักใช้ ดูแลรักษาและบูรณะทรัพย์ทั้งของตนและของส่วนรวม
9. วางแผนการใช้จ่ายให้รอบคอบ มีสัดส่วนและออมไว้บ้างตามสมควร

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต 2544: 158-163) กล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักการในการประหยัดไว้ว่า ใช้หลักการบริโภคด้วยปัญญา หรือฉลาดในการบริโภค เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ประกอบด้วย

1. บริโภคให้ได้ประโยชน์ที่แท้จริงจากการบริโภคสินค้าหรือบริการต่าง ๆ
2. ไม่บริโภคสินค้าเพื่อค่านิยมความโก้หรูหรา ฟุ่มเฟือย อวดความมั่งมี

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า หลักการเพื่อการประหยัดคือการที่บุคคลจะต้องรู้จักใช้จ่ายเงิน เวลา และทรัพย์สิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและของส่วนรวมตามความจำเป็นและให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สมควรแก่ฐานะความเป็นอยู่ของตน

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้แนวคิดในการพัฒนาการประหยัด โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาในหัวข้อต่อไปนี้

1. การประหยัดเงิน ได้แก่
 - 1.1 รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงิน
 - 1.2 ใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า
 - 1.3 มีการเก็บออมเงิน
2. การประหยัดเวลา ได้แก่
 - 2.1 รู้จักวางแผนการใช้เวลา
 - 2.2 ใช้เวลาทบทวนบทเรียน
 - 2.3 การใช้เวลาช่วยเหลืองานบ้าน
3. ประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม ได้แก่
 - 3.1 การนำสิ่งของเครื่องใช้ที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์
 - 3.2 การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน
 - 3.3 การใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประหยัด

การประหยัดเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และควรเสริมสร้างให้บังเกิดขึ้นในตัวบุคคล ได้มีผู้สนใจและทำการวิจัยเกี่ยวกับการประหยัดไว้ดังนี้

ศรินยา ชัยเพ็ชรเจริญกิจ (2530: 42) ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี ประชากรจำนวน 72 คน นักเรียนได้รับเงินมาโรงเรียนวันละ 15-20 บาท ไม่ได้นำเข้ามารับประทาน และมีคะแนนการประหยัดต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน สุ่มอย่างง่ายจากประชากรซึ่งเป็นนักเรียนที่สมัครใจ และมีความพร้อมในการเข้ารับการทดลองเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่องการประหยัด จำนวน 12 ครั้ง กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ จำนวน 12 ครั้ง เครื่องมือวัดการประหยัด คือ แบบสอบถามการประหยัด จำนวน 36 ข้อ หลังการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการประหยัดสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ยังมีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประหยัดกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และในระดับอุดมศึกษาไว้ดังนี้

คมคาย ชีโนดม (2534: 59-60) ศึกษาผลการใช้แม่แบบที่มีต่อการประหยัด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 24 คน กลุ่มทดลองใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการประหยัดสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พวงพยอม ชิตทอง (2535: 39) ศึกษาผลการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน สุ่มอย่างง่ายจากประชากร ซึ่งมีคะแนนการประหยัดต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา และสุ่มตัวอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ เครื่องมือวัดการประหยัด คือ แบบสอบถามการประหยัด จำนวน 30 ข้อ หลังการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงขึ้นกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รพีพรรณ อักษราวคิวัฒน์ (2539: 58) ได้ทดลองให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มที่ 1 ให้การปรึกษาเป็นรายบุคคล กลุ่มที่ 2 ให้การปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม เครื่องมือวัดการประหยัด คือ แบบสอบถามความประหยัด มีจำนวน 30 ข้อ หลัง

การทดลองพบว่า นักเรียนมีการประหยัคมากขึ้นหลังให้การศึกษาเป็นรายบุคคลตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีการประหยัคมากขึ้นหลังให้การศึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษารายบุคคลตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม และเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มีการประหยัคแตกต่างกัน โดยที่นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มีการประหยัคมากกว่านักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการประหยัคเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สามารถพัฒนาฝึกฝนให้เกิดขึ้นได้ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น อภิปราย ใช้เหตุผล ใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจ ได้แก่ การใช้เทคนิคแม่แบบ เทคนิคสถานการณ์จำลอง การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำเทคนิคบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่มีต่อการประหยัค ซึ่งน่าจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถพัฒนาความประหยัคให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างค่านิยม

ในการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมจากนักการศึกษาหลาย ๆ ท่าน และขอนำเสนอตามลำดับดังหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ความหมายของค่านิยม

ความหมายของค่านิยมนั้นมีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กันคือ ในเชิงปรัชญา ในรูปของความเชื่อ ในรูปของแนวคิด หรือในรูปของการปฏิบัติ ดังเช่น

เบลลันคา (Bellanca, 1975: 54) ให้แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมว่าเป็นขบวนการที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดและความรู้สึก โดยที่ความคิดเป็นขบวนการแก้ปัญหา ค่านิยมเป็นขบวนการตัดสินใจที่สำคัญ และความรู้สึกเป็นขบวนการยอมรับอย่างสมัครใจ

สุนทรื โคมิน และสนิท สมักรการ (2522:13) ให้ความหมายของค่านิยมตามกรอบทฤษฎีของ โรคิช (Rokeach) ได้ดังนี้ “ค่านิยม” คือ ความเชื่ออย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะถาวร เชื่อว่าวิถีปฏิบัติบางอย่างหรือเป้าหมายของชีวิตบางอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบสมควรที่จะยึดถือหรือปฏิบัติมากกว่าวิธีหรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2528: 3) ให้ความหมายค่านิยมไว้คือ วิสัยสามารถของ

สิ่งใดก็ตามซึ่งเชื่อว่าสนองความปรารถนาของมนุษย์ได้หรือคุณสมบัติของสิ่งใดก็ตามซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นประโยชน์น่าสนใจแก่บุคคลหรือกลุ่ม

สุมณ อมรวิวัฒน์ (2533:103) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นพลังงานความคิดพื้นฐาน เป็นกระบวนการทางความคิด เป็นตัวนำ ตัวกำหนดและผลักดันให้คนตัดสินใจ เลือกประพฤติปฏิบัติ โดยเห็นว่าถูกต้องสมควร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537: 184) ได้ให้ความหมายของค่านิยมว่าเป็นไปได้ทั้งสภาพและการกระทำ แต่ทั้งสองอย่างมีความใกล้ชิดกันมาก คือ สภาพในใจของเราย่อมกระตุ้นให้เรากระทำไปตามนัยของสภาพนั้น จึงคล้ายเกือบจะเป็นสิ่งเดียวกัน ถ้าไม่วิเคราะห์ให้ชัดเจนจะมองไม่เห็น

นงเยาว์ แข่งเพ็ญแข (2540: 31) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง ความต้องการในการเลือก ประพฤติ เลือกปฏิบัติ ของบุคคลเมื่อต้องการความรักและศักดิ์ศรี เป็นความต้องการพื้นฐานของ โครงสร้างบุคลิกภาพที่มีประสิทธิภาพ

จันทนะ วิไลวัฒน์ (2542: 20) ได้ให้ความหมายของค่านิยมว่า หมายถึง ความเชื่อ ความนิยมชมชอบ และการยอมรับต่อสภาพหรือการกระทำ ว่าเป็นสิ่งที่มีค่า มีความสำคัญ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามคุณค่านั้น ๆ

ศักดิ์ ระพี (2543: 28) ได้สรุปความหมายของค่านิยม ไว้ดังนี้

1. เป็นการตัดสินใจที่เรากระทำในชีวิต ซึ่งอยู่กับรากฐานของค่านิยมที่เรานับถือ เพราะฉะนั้นคำถามหนึ่งที่สำคัญที่จะต้องถามตนเองคือ “เราจะเข้าใจแจ่มแจ้งถึงค่านิยมที่เรายึดถือแล้วหรือ”

2. ค่านิยมเป็นมาตรฐาน เป็นบรรทัดฐานหรือกฎเกณฑ์ซึ่งได้ให้แนวทางในการตกลงตัดสินใจที่แน่นอนว่ามนุษย์ควรประพฤติปฏิบัติอย่างไร

3. ค่านิยมเป็นเป้าหมายสุดท้ายของการผสมผสานทางความคิด ความเชื่อถือออกมาเป็นการปฏิบัติ หรือความตั้งใจต่อการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนเรา

จากความหมายของค่านิยมที่กล่าวมาแล้วข้างต้นพอสรุปได้ว่า “ค่านิยม” หมายถึง ความคิด ความเชื่อ การยอมรับ และกระบวนการตัดสินใจ เลือกประพฤติปฏิบัติ ตามสภาพหรือการกระทำ โดยเห็นว่าถูกต้องสมควร

2.2 ความสำคัญของค่านิยม

ค่านิยมเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ซึ่งเป็นเรื่องของจิตใจ เป็นนามธรรมที่วัดได้ยาก และค่านิยมเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องสร้างให้เกิดกับมนุษย์เพื่อนำไปประพฤติปฏิบัติ มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของค่านิยมดังนี้คือ

หลุยส์ แรทส์ (อ้างถึงใน นาดชา ภัทรแสงไทย 2524: 169) มีความคิดเห็นว่าคนเราสามารถนำเอาสิ่งที่เขาคัดสินคุณค่านั้นมาสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของเขาในปัจจุบันก็จะเป็นสิ่งที่ดีสำหรับบุคคลนั้น ช่วยทำให้บุคคลรู้จักเลือกยึดมั่นในค่านิยมที่จะสัมพันธ์กับชีวิต มีอิสระในการเลือกและยอมรับมาปฏิบัติช่วยทำให้เกิดความเชื่อมั่น และกล้าที่จะเผชิญกับความสับสนในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความรู้สึกและการกระทำในปัจจุบันให้เหมาะสมกับชีวิตและนำไปสู่รูปแบบพฤติกรรมในอนาคต

ธีระพร อูธรรม โธ (2533: 402) ได้กล่าวถึงความสำคัญของค่านิยมว่าเป็นสิ่งสำคัญมีหน้าที่เกี่ยวกับชีวิตของเรา 3 ประการ ซึ่งสรุปโดยย่อดังนี้

1. ค่านิยมเป็นตัวนำทางในการดำเนินชีวิต ทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจ หรือผลักดันของบุคคลโดยผ่านกระบวนการทางปัญญาในการเลือก ได้เห็นคุณค่าของสิ่งที่เลือกแล้ว จนที่สุดลงมือปฏิบัติสิ่งนั้น ๆ และยึดสิ่งนั้นเป็นตัวนำในการดำเนินชีวิต

2. ค่านิยมจะเป็นมาตรฐานในการตัดสินพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น

3. ค่านิยมเป็นตัวก่อหรือขจัดความขัดแย้งทั้งในตนเองและกับผู้อื่น มี 3 แบบ คือ

3.1 ความขัดแย้งแบบรักที่เสียคายน้อง เกิดเมื่อต้องการสองสิ่งแต่เลือกได้เพียงสิ่งเดียว

3.2 ความขัดแย้งแบบหนีเสือปะจระเข้ เกิดเมื่อต้องเลือกสิ่งหนึ่งสิ่งใดจากสิ่งที่ไม่ต้องการทั้งคู่

3.3 ความขัดแย้งแบบเกลียดตัวกินไข่ เกิดเมื่อมีบางสิ่งบางอย่างที่ชอบแต่มีข้อผูกพันบางอย่างที่ไม่ชอบอยู่ด้วย เช่น อยากเป็นตำรวจแต่กลัวการฝึกหนัก

สิริวรรณ ศรีพหล (2533: 285) ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดว่าบุคคลจะประพฤติปฏิบัติอย่างไร และเลือกการกระทำอย่างไรจึงจะถือว่าถูกต้อง ในปัจจุบันเรามักจะว่าวุ่นและมีความขัดแย้งอยู่เสมอเกี่ยวกับการตัดสินใจทั้งปัญหาส่วนตัวและส่วนรวม ไม่แน่ใจว่าจะตัดสินใจหรือเลือกปฏิบัติสิ่งใดดี การที่เราไม่สามารถตัดสินใจหรือเลือกปฏิบัติสิ่งใดดี หรือไม่แน่ใจว่าค่านิยมที่เรายึดถือเป็นเช่นใดนั่นเอง และมักจะมี ความขัดแย้งระหว่างค่านิยมที่เรายึดถือกับค่านิยมที่เป็นส่วนรวม เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมในปัจจุบันได้นำทั้งผลดีและผลเสียมาสู่สังคม กล่าวคือทำให้มีการพัฒนาความเจริญด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การสื่อสาร และเทคโนโลยีต่าง ๆ แต่ในทางตรงกันข้ามก็ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ทางเศรษฐกิจ รวมถึงวิธีการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล บางครั้งเมื่อเผชิญกับปัญหาความเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้เกิดการตัดสินใจไม่ถูกว่าควรจะทำอย่างไร หรือไม่แน่ใจว่าการกระทำของตนเองถูกต้องหรือไม่ ขาดความมั่นใจในการตัดสินใจ การเลือกวิธีการดำเนินชีวิต การ

แสดงพฤติกรรมต่อผู้อื่น ซึ่งโดยทั่วไปการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหา และการแสดงพฤติกรรม ภายหลังการตัดสินใจเลือกวิถีปฏิบัติของแต่ละบุคคลนั้น มักขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความเชื่อ ความรู้สึก ทัศนคติ หรือค่านิยมของแต่ละบุคคลที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะ

อาภา ถนัคข่าง (2533: 506) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาค่านิยมและจริยธรรมของ นักเรียนระดับประถมศึกษาว่ามีความสำคัญอย่างมาก เพราะ โลกทุกวันนี้สภาพแวดล้อมทั้งทางด้าน วัตถุและจิตใจเต็มไปด้วยมลภาวะ ซึ่งเกิดจากการกระทำที่ขาดจริยธรรมและค่านิยมที่ดี เด็กจึงควร ได้รับการปลูกฝัง ด้านจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามตั้งแต่ยังเล็ก ๆ เพราะวัยนี้เป็นวัยที่บริสุทธิ์ สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้รวดเร็วจึงควรได้รับการปลูกฝังด้านจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงามเพื่อจะ ได้เป็นภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้มีความแข็งแกร่ง มีหลักยึดเหนี่ยวในการคิด ตัดสินใจ สามารถ ด้านทานสิ่งที่ไม่ดีที่จะนำไปสู่ความเดือดร้อนทั้งต่อตนเองและสังคม ทั้งจะ ได้สามารถสร้าง ความสุขและประโยชน์ให้แก่ตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม

ปรีชา วิหคโค (2534: 444-445) ให้ความสำคัญของค่านิยมว่า นักเรียนในฐานะที่เป็น หน่วยหนึ่งของสังคมที่จะต้องเผชิญกับปัญหาและการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของเขาเอง ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน นักเรียนก็ต้องเลือกตัดสินใจ โดยอาศัยค่านิยมที่เขายึดถือ นั่น ดังนั้นการ จัดการเรียนการสอนไม่ว่าระดับใดก็ตาม หลักสูตร ได้กำหนดชัดเจนว่ามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้ ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี มีความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหา รู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีทักษะในการ แก้ปัญหา ทักษะการตัดสินใจ ทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม การ ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมและมีวิธีการในการเลือกสรรค่านิยมที่พึงประสงค์สำหรับตนเองให้ เหมาะสมกับสภาพของสังคมไทยนั้นถือว่าเป็นภาระหน้าที่ของครูที่จะมีการวางแผนพัฒนาเทคนิค วิธีการที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีค่านิยมและทักษะในการเลือกค่านิยมที่พึงประสงค์ต่อไป

จากความคิดเห็นที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า ค่านิยมมีความสำคัญต่อบุคคลเป็น อย่างมากเพราะค่านิยมเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจในการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของคน ถ้าคนเรา ได้รับค่านิยมที่ดีงามที่ถูกต้องก็จะทำให้คนอยู่อย่างมีความสุข สังคมก็จะเรียบร้อยไม่เกิดปัญหาต่าง ๆ และค่านิยมที่ดีที่งามนั้นควรปลูกฝังให้กับบุคคลในวัยเรียน เพื่อจะได้ยึดติดตัวต่อไปเป็นผู้ใหญ่ที่ ดีในอนาคต

2.3 ประเภทของค่านิยม

ค่านิยมนั้นอาจจำแนกได้หลายวิธีซึ่งขึ้นอยู่กับว่าจะยึดสิ่งใดเป็นเกณฑ์ในที่นี้จะเสนอ ความคิดจากนักการศึกษาซึ่งได้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

พัทธา สายหู (2521: 100) แบ่งประเภทค่านิยม โดยพิจารณาจากจำนวนของบุคคลที่ยึดค่านิยมเหล่านั้น เนื่องจากสังคมมีการแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มซึ่งมีขนาดและประเภทต่าง ๆ และกลุ่มจะแบ่งย่อยลงไปได้อีกเป็นบุคคล ค่านิยมจึงมีปรากฏได้ทุกระดับดังนี้

1. ค่านิยมส่วนตัวหรือเฉพาะบุคคล (Personal Values) เช่น การพึ่งตนเอง การถือประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น
2. ค่านิยมของกลุ่มหรือเฉพาะกลุ่ม (Group Values) เป็นต้นว่า การประสานประโยชน์กับกลุ่ม การเคารพในมติของกลุ่ม
3. ค่านิยมของคนในสังคมหรือค่านิยมร่วม (Societal Values) ตัวอย่าง เช่น การรักษาระเบียบวินัย การเคารพใคร่ครวญผู้อื่น ความซื่อสัตย์

ในส่วนของ คุชณิ แก้วกำเนิด (2527: 2) ได้แบ่งค่านิยมเป็น 2 ประเภท คือ

1. ค่านิยมที่เป็นความคิดเห็นในเรื่องของความงาม เห็นสิ่งที่คนคนหนึ่งเห็นแล้วเกิดความชื่นชม และแสดงความชอบมากกว่า มักแสดงกับสิ่งที่ป็นวัตถุ เช่น การชอบสีชมพูมากกว่าสีอื่น ชอบอยู่ในชนบทมากกว่าอยู่ในเมือง เป็นต้น

2. ค่านิยมที่เป็นความคิดเห็นในเรื่องของความดี เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความประพฤติของคนและมีเกณฑ์ในการตัดสินด้วยคุณธรรม ศีลธรรม ศาสนาและขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนการกระทำที่ควรเน้นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ค่านิยมใจความหมายนี้เป็นเรื่องของการประพฤติในสิ่งที่ควรประพฤติ จึงมักพุดกันในเรื่องของจริยธรรม

สิริวรรณ ศรีพหล (2533:284) ได้แบ่งค่านิยมออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ค่านิยมที่เน้นส่วนรวม หมายถึง ค่านิยมที่ส่วนใหญ่ของสังคมนั้น ๆ ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติเพื่อความสุขในการดำรงชีวิตในสังคม ค่านิยมดังกล่าวอาจเรียกว่าเป็นค่านิยมที่พึงประสงค์
2. ค่านิยมที่แต่ละบุคคลยึดถือ บุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกันในเรื่องการอบรมเลี้ยงดู สภาพของสังคม วัฒนธรรม สติปัญญา ทำให้แต่ละคนมีความคิดแตกต่างกันจึงมีค่านิยมเฉพาะของตนเอง

จากที่กล่าวมาแล้วนั้นสรุปได้ว่าค่านิยมเป็นเรื่องของความคิดเห็นที่เกิดขึ้นกับตัวบุคคลสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ ค่านิยมส่วนบุคคล หมายถึง ความคิดเห็นของแต่ละคนซึ่งอาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกันได้ เนื่องจากมีพื้นฐานความคิดที่ต่างกัน และค่านิยมส่วนรวม หมายถึง ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของบุคคลส่วนใหญ่ในสังคม

2.4 กระบวนการสร้างค่านิยม

ได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสร้างค่านิยมไว้ดังต่อไปนี้

วัชรีย์ รุวธรรม (2525: 7-8) ได้สรุปงานเขียนของ หลุย แรธส์ (Louis Rathes) เมอริล ฮาร์มิน (Merrill Hammin) และซิดนีย์ ไซมอน (Sidney Simon) ซึ่งได้ร่วมกันศึกษาค้นคว้ากระบวนการสร้างค่านิยมของมนุษย์และได้ค้นพบว่าค่านิยมนั้นย่อมเสริมสร้างเป็นค่านิยมของตนเองได้โดยผ่านกระบวนการที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานอยู่ 3 ฐาน 7 ชั้น ดังนี้

ฐาน 1 การเลือก

- ขั้นที่ 1 สำรวจทางปฏิบัติ
- ขั้นที่ 2 พิจารณาผลที่จะเกิดจากทางปฏิบัติเหล่านั้น
- ขั้นที่ 3 ตัดสินเลือกโดยเสรี

ฐาน 2 การนิยมและซาบซึ้ง

- ขั้นที่ 4 เห็นชอบและเน้นทางบวก
- ขั้นที่ 5 เต็มใจประกาศยืนยันให้เป็นที่รับรู้

ฐาน 3 การปฏิบัติ

- ขั้นที่ 6 แสดงออกซึ่งค่านิยม
- ขั้นที่ 7 ทำซ้ำ ๆ ให้เป็นกิจนิสัย

ไซมอน (Simon, 1997 อ้างถึงใน โกวิท ประมวลพฤษณ์ ม.ป.ท.: 102) กล่าวว่า กระบวนการสร้างค่านิยมที่ยึดหลักของการทำความกระจำงในค่านิยม มีกระบวนการดังนี้

1. กิจกรรมสร้างความตระหนัก โดยการยกปรากฏการณ์กรณีตัวอย่างในสังคมเกี่ยวกับค่านิยมที่ต้องการปลูกฝัง สร้างเสริมให้กับนักเรียน
2. กิจกรรมประเมิน เมื่อยกสถานการณ์ที่เลียนแบบชีวิตจริง ที่มีลักษณะเป็นเรื่องราวครอบคลุมเหตุการณ์ และให้นักเรียนรายบุคคลหรือรายกลุ่มร่วมอภิปราย เพื่อแสดงความรู้สึกที่ต่อตัวละครในสถานการณ์ ให้นักเรียนแสดงความเชื่อ จุดยืนของตนเอง และสามารถวิเคราะห์ผลที่จะตามมา ของการกระทำของตัวละครแต่ละคน
3. กิจกรรมสรุป นักเรียนรายบุคคลหรือรายกลุ่ม สรุปสิ่งที่เหมาะสมที่ควรเชื่อหรือควรปฏิบัติ ช่วยกันระบุเหตุผลในแง่ของคุณประโยชน์ หรือคุณค่าของการใช้แนวปฏิบัตินั้น รวมทั้งแสดงความยึดถือพอใจทำตาม (Commitment) ในแนวค่านิยมนั้น

ในการพัฒนาค่านิยมโดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนในงานวิจัยนี้ ยึดหลักความมีเหตุผล โดยเน้นการพิจารณาผลที่ตามมา และกระตุ้นให้เกิดความพอใจ เห็นคุณค่าที่จะปฏิบัติตาม ใช้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นเครื่องนำทางแทนการใช้เนื้อหาสาระ ใช้การสังเกตและฝึกปฏิบัติผ่านกระบวนการ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก โดยการยกตัวอย่าง สถานการณ์ นิทาน และพิจารณาการกระทำต่าง ๆ นั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ จำแนกการกระทำ ถึงไว้ในแต่ละสถานการณ์

ขั้นที่ 2 ประเมินด้วยเหตุผล เป็นขั้นที่ให้นักเรียนได้แสดงความคิด เมื่อได้เห็นการกระทำ การปฏิบัติในกรณีตัวอย่าง สถานการณ์ นิทาน ว่าการที่ได้ศึกษาถึงการกระทำของบุคคลในกรณีตัวอย่างนั้น ๆ นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ต่อการกระทำนั้น ถ้าเห็นด้วยมีเหตุผลอย่างไร ถ้าไม่เห็นด้วยมีเหตุผลอย่างไร ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นโดยการประเมินด้วยเหตุผล

ขั้นที่ 3 กำหนดค่านิยม เมื่อนักเรียนได้ประเมิน โดยใช้เหตุผลแล้ว ก็จะเป็นการกำหนดค่านิยม คือ เป็นการแสดงความเชื่อ ความพอใจว่าควรกระทำ ไม่ควรกระทำอย่างมีเหตุผล

ขั้นที่ 4 วางแผนปฏิบัติ เพื่อแสดงความเชื่อ ไม่เชื่ออย่างมีเหตุผล แล้วจึงเลือกทางปฏิบัติ ตั้งกติกาใช้สถานการณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 5 ฝึกปฏิบัติด้วยความชื่นชม ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่กำหนดในขณะทีปฏิบัติ นักเรียนอาจพบปัญหา ควรให้แรงเสริม

2.5 การวัดค่านิยม

การวัดค่านิยมเป็นการวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านเจตพิสัย เมทคาล์ฟ (Metcalf อ้างถึงใน นาดชา ภัทรแสงไทย 2524: 109) ได้กล่าวถึงวิธีการทดสอบค่านิยมไว้ 4 วิธี คือ

1. การสร้างสถานการณ์ใหม่ (New Cases Test) เป็นการทดสอบด้วยการนำเอาค่านิยมที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ว่านักเรียนยังคงยอมรับในค่านิยมที่นักเรียนประเมินแล้วนั้นหรือไม่ เมื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่

2. การพิจารณาจากข้อมูลอื่น ๆ (Subsumption Test) หมายถึง การให้นักเรียนรวบรวมข้อเท็จจริง หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงค่านิยมทั่ว ๆ ไป ที่นักเรียนยอมรับอยู่แล้ว จากนั้นนำค่านิยมที่นักเรียนประเมินมาทดสอบดูว่า เป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมเหล่านั้นหรือไม่

3. การแลกเปลี่ยนบทบาท (Role Exchange Test) หมายถึง วิธีการที่ครูลองให้นักเรียนสวมบทบาทต่าง ๆ แล้วทดสอบดูว่านักเรียนสวมบทบาทเป็นบุคคลเหล่านั้น แล้วจะยังคงยอมรับในค่านิยมที่นักเรียนประเมินนั้นหรือไม่

4. การนำผลไปใช้ได้ทั่วไป (Universal Consequences Test) หมายถึง การให้นักเรียนลองคิดว่า ถ้าทุกคนอยู่ในเหตุการณ์ หรือปัญหาที่คล้ายคลึงกันแล้วปฏิบัติตามค่านิยมที่นักเรียนประเมิน จะเกิดอะไรขึ้นจากนั้น ให้นักเรียนพิจารณาว่านักเรียนจะสามารถยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นหรือไม่ นักเรียนจะยังคงยอมรับในค่านิยมที่นักเรียนประเมินนั้นหรือไม่

2.6 แนวทางในการปลูกฝังและสร้างค่านิยม

เนื่องจากค่านิยมเป็นเรื่องของจิตใจ จึงนับว่าเป็นเรื่องที่ยากในการที่จะปลูกฝังและเสริมสร้างให้เกิดขึ้นกับตัวบุคคล วิธีการถ่ายทอดให้ซึมซับเข้าถึงจิตใจนั้นจำเป็นต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ 2528: 14) ได้เสนอแนวทางในการปลูกฝังและสร้างค่านิยม สรุปได้ว่าผู้ปฏิบัติงานปลูกฝังสร้างเสริมค่านิยมควรทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี จัดสิ่งแวดล้อมที่แสดงให้เห็นถึงค่านิยมที่พึงประสงค์ ให้ความรู้เรื่องค่านิยมที่ปลูกฝัง สร้างความสำนึกที่จะปฏิบัติตามค่านิยมที่พึงประสงค์ ผูกและปฏิบัติตามค่านิยมที่จะปลูกฝัง

ส่วน เมธี ปิรันธานนท์ (อ้างถึงใน วาริ ธีระจิตร 2534: 202) ได้เสนอแนะวิธีปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมไว้ 3 ประการ คือ

1. วิธีการแบบศีลธรรม (Moralizing) เป็นวิธีการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมโดยตรง คือผู้ปลูกฝังเชื่อว่าตนมีประสบการณ์มา และสอนตนอย่างไร ค่านิยมจากประสบการณ์ของตนนั้น ตนเชื่อว่าย่อมเป็นสิ่งที่ถูกต้องสำหรับผู้ที่ตนจะปลูกฝัง และเสริมสร้างค่านิยมด้วย เป็นการถ่ายทอดค่านิยมที่ผู้ถ่ายทอดเชื่อ ยึดถืออยู่ ให้กับผู้ที่ได้รับการปลูกฝัง

2. วิธีการแบบตามสบาย (Laissez – faire) เป็นวิธีการถ่ายทอดค่านิยม โดยยึดหลักว่าไม่มีค่านิยมอะไรที่ถูกต้องสำหรับทุกคน บุคคลจะคิดเชื่อถือปฏิบัติตามค่านิยมของตน ผู้ปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม จึงปล่อยให้เยาวชนหรือบุคคลกระทำอะไรก็ได้ ตามที่ตนต้องการ โดยปราศจากการขัดขวางและเชื่อว่าผลที่เกิดขึ้นนั้นย่อมจะถูกต้องและเหมาะสม

3. วิธีการสร้างหรือให้แบบอย่าง (Modeling) เป็นการสร้างหรือกำหนดแบบอย่างที่ดีๆ คึงดูดให้บุคคลเกิดค่านิยมตามแบบอย่างนั้น ๆ โดยที่บุคคลนั้นมาติดต่อกันเกี่ยวข้องจะต้องมีพฤติกรรมและทัศนคติ ตามที่ตนเห็นว่ามีความค่าและเป็นไปตามแบบอย่าง ตัวแบบอย่างที่จะยึดถือหรือเป็นแบบอย่างได้นั้น ต้องสร้างและกำหนดให้เหมาะสม การปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม จึงจำเป็นต้องมีวิธีการที่จะให้คนเหล่านั้นรู้จักแยกแยะและเลือกหาว่าควรจะทำอย่างไรเป็นแบบอย่าง และอย่างไรไม่ควร และยังคงเรียนรู้และปฏิบัติตนให้แตกต่างไปจากตัวอย่างได้อย่างไรด้วย

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537: 185) ได้ให้แนวคิดในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะค่านิยมที่น่าสนใจไว้ดังนี้

1. การสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจว่าผู้สอนคือกัลยาณมิตร ซึ่งเป็นรากฐานแห่งการสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกัน
2. การให้ตัวอย่างหรือการเสนอแนะแบบต่าง ๆ เป็นการกระตุ้นเร้าให้ผู้เรียนได้แนวคิดและเกิดการเรียนรู้เชิงวิเคราะห์

3. ผลกระทบของการวิเคราะห์ สรุป อภิปราย และประเมินค่าจากสิ่งที่ได้ศึกษาอย่างมีเหตุผลเชิงวิชาการ

4. การให้แรงเสริมและสนับสนุน เพื่อให้ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

5. ผลของการประพฤติปฏิบัติอยู่เสมอ จะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเคยชินอันจะนำไปพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะและค่านิยมในตัวผู้เรียนต่อไป

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างค่านิยม

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างค่านิยมนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาจากงานวิจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

อนัน ปิ่นอินทร์ (2534: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับการพัฒนาค่านิยมวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอนโดยการทำค่านิยมให้กระจ่างและโดยวิธีสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่างมี 90 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 45 คน กลุ่มควบคุม 45 คน ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระดับการพัฒนาค่านิยมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีระดับการพัฒนาค่านิยมสูงขึ้น

ปรีดา วิทยากุล (2536: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยการทำค่านิยมให้กระจ่าง กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนจากโรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน ผลการทดลองพบว่า สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกัน ความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จันทนะ วิไลพัฒน์ (2542: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาพฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม” ผลการวิจัยพบว่า แผนกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละมีประสิทธิภาพเท่ากับ 56.81/77.20 ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนพฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละหลังการทดลองมีพัฒนาการสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนพฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละ ในแต่ละด้านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล หลังการทดลองสูงขึ้น โดยค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนที่มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ พฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละทางวาจา

ปราณี อยู่ประสิทธิ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบโดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบ้านทิง จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบโดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสร้างค่านิยมแล้ว พบว่า ค่านิยมมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับมนุษย์อยู่ตลอดเวลา เพราะมนุษย์เราจำเป็นต้องคิดและตัดสินใจอยู่เสมอ ทุกวันนี้โลกของเรามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ชีวิตของคนเราต้องพบกับปัญหาอุปสรรคและข้อขัดแย้งให้ตัดสินใจอยู่ทุกขณะ การที่เราจะตัดสินใจหรือเลือกทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้ถูกต้องนั้น จำเป็นต้องมีมาตรการส่วนตัวที่เป็นมาตรฐานและนั่นก็คือค่านิยม การสร้างค่านิยมนั้นควรปลูกฝังวิธีการให้เกิดขึ้นกับตัวบุคคลเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เพราะค่านิยมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและควรสร้างให้เกิดขึ้นกับเยาวชนเพื่อพัฒนาไปสู่ประชาชนที่มีคุณภาพในอนาคตสืบต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “ผลการใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด ตำบลทุ่งสัง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด ตำบลทุ่งสัง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 18 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม จำนวน 10 แผน ใช้เวลาแผนละ 1 ชั่วโมง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัดก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบประเภทปรนัย 4 ตัวเลือก โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

เพียงคำตอบเดียว แบบทดสอบเป็นสถานการณ์และให้นักเรียนเลือกคำตอบที่สัมพันธ์กับสถานการณ์นั้น ๆ

2.2.2 แบบวัดพฤติกรรมการประหยัดก่อนและหลังการทดลอง เป็นแบบวัดพฤติกรรมของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังทดลองจำนวน 15 ข้อ

2.2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดระหว่างการทดลอง เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ การประหยัดเงิน การประหยัดเวลา การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาพฤติกรรมระหว่างการทดลอง

2.3 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.3.1 เครื่องมือทดลองที่ใช้ในการวิจัย คือแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัด จำนวน 10 แผน แผนละ 60 นาที โดยดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 2) ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 3) ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียน
- 4) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมด้านการประหยัด โดยนำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประหยัดของกรมสามัญศึกษา หน่วยงานพิเศษ ซึ่งแบ่งเป็น 3 สาระสำคัญ คือ การประหยัดเงิน การประหยัดเวลา และการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้
 - 5) ศึกษาแนวคิดทฤษฎี กระบวนการเรียนการสอนเกี่ยวกับการสร้างค่านิยม
 - 6) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาเพื่อพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียน โดยกำหนดพฤติกรรมด้านการประหยัดออกเป็น 3 ประเภท

1.การประหยัดเงิน ได้แก่

- 1.1 รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงิน
- 1.2 ใช้เงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า
- 1.3 มีการเก็บออมเงิน

2. การประหยัดเวลา ได้แก่

- 2.1 รู้จักวางแผนการใช้เวลา
- 2.2 ใช้เวลาทบทวนบทเรียน

2.3 การใช้เวลาช่วยเหลืองานบ้าน

3. ประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม ได้แก่

- 3.1 การนำสิ่งของเครื่องใช้ที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์
- 3.2 การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียนและชุมชน
- 3.3 การใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และ โทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

โดยพิจารณาจากพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและพบได้บ่อยครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ จำนวน 10 แผน โดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก เป็นขั้นที่กำหนดตัวอย่าง หรือสถานการณ์นิทาน ให้นักเรียนปฏิบัติร่วมกัน

ขั้นที่ 2 ประเมินด้วยเหตุผล เป็นขั้นที่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเมื่อนักเรียนได้เห็นตัวอย่าง สถานการณ์ นิทาน

ขั้นที่ 3 กำหนดค่านิยม หลังจากให้นักเรียนประเมินด้วยเหตุผลแล้วให้นักเรียนกำหนดค่านิยม คือการแสดงความรัก ความพอใจ ว่าควรกระทำหรือไม่ควรกระทำอย่างมีเหตุผล

ขั้นที่ 4 กำหนดแนวปฏิบัติ หลังจากกำหนดค่านิยมแล้ว ให้นักเรียนเลือกทางปฏิบัติตามค่านิยมที่กำหนด

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์ เมื่อนักเรียนเลือกทางปฏิบัติแล้ว ให้ฝึกตามแนวที่กำหนด

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ มากน้อยเพียงใด จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งตามรายละเอียดในภาคผนวก ผลการตรวจสอบปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ของโรงเรียนบ้านวังหิน ตำบลทุ่งสัง อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 ซึ่งเป็นโรงเรียนใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการวิจัย จำนวน 19 คน ในระหว่างวันที่ 1 – 9 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยทดลองใช้สอน

จากการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน พบว่า มีความเหมาะสมด้านเนื้อหา เวลา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ และอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล มีส่วนที่ต้อง

ปรับปรุงแก้ไขบ้างคือ ทักษะการอภิปรายของนักเรียน การใช้คำถามนำกระตุ้นความคิดเห็นของนักเรียน การจัดกิจกรรมที่เอื้ออำนวยให้เด็กได้กล้าพูด กล้าคิด กล้าทำ

9) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนบ้านโคกวัด ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 2 จำนวน 18 คน ชาย 6 คน หญิง 12 คน ในระหว่างวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

2.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มี 3 ประเภท คือ แบบทดสอบ ก่อนและหลังการทดลอง แบบวัดพฤติกรรมการประหยัดก่อนและหลังการทดลอง และแบบสังเกตระหว่างการทดลอง

1) **แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัดก่อนและหลังการทดลอง** เป็นแบบทดสอบวัดสถานการณ์ประเภท ปรนัย จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- (1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- (2) ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (3) ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียน
- (4) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมด้านการประหยัด
- (5) กำหนดขอบเขตเนื้อหาและจุดประสงค์ของแบบทดสอบให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (6) สร้างแบบทดสอบโดยกำหนดขอบเขตของแบบทดสอบให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยการสร้างสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัด และสร้างตัวเลือกให้นักเรียนได้เลือกให้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง
- (7) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Congruence) ซึ่งค่า IOC ที่ได้มีค่าเท่ากับ 1.00
- (8) นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ของโรงเรียนบ้านวังหิน ตำบลทุ่งสัง

อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 ซึ่งเป็นโรงเรียนใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการวิจัย จำนวน 19 คน ในวันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนก โดยการคัดเลือกข้อสอบจะใช้ค่าความยากอยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป พบว่า แบบทดสอบมีค่าความยากระหว่าง 0.44 - 0.78 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 - 0.45 ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ แล้วนำไปหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.82

(9) นำแบบทดสอบ ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนบ้านโคกวัด ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 2 จำนวน 18 คน

2) แบบวัดพฤติกรรมการประหยัดก่อนและหลังการทดลอง เป็นแบบวัดพฤติกรรมการประหยัดก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 15 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- (1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- (2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมความประหยัด
- (3) ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (4) ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แนวทางการวัดผลและการประเมินผลการเรียน
- (5) กำหนดขอบเขตเนื้อหาและจุดประสงค์ของแบบวัดพฤติกรรมให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (6) นำแบบวัดพฤติกรรมการประหยัดที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Congruence) ซึ่งค่า IOC ที่ได้มีค่าเท่ากับ 1.00
- (7) นำแบบวัดพฤติกรรมการประหยัดที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนบ้านโคกวัด ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต 2 จำนวน 18 คน ชาย 6 คน หญิง 12 คน ในระหว่างวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

3) แบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดระหว่างทดลอง เป็นแบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- (1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- (2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมการประหยัด
- (3) ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- (4) ศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แนวทางการวัดผลและการประเมินผลการเรียน
- (5) กำหนดขอบเขตเนื้อหาและจุดประสงค์ของแบบสังเกตพฤติกรรมให้สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (6) กำหนดพฤติกรรมด้านการประหยัดออกเป็น 3 ประเภท
 - 1.การประหยัดเงิน ได้แก่
 - 1.1 รู้จักวางแผนการใช้เงิน
 - 1.2 ใช้เงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า
 - 1.3 มีการเก็บออมเงิน
 2. การประหยัดเวลา ได้แก่
 - 2.1 รู้จักวางแผนการใช้เวลา
 - 2.2 ใช้เวลาทบทวนบทเรียน
 - 2.3 การใช้เวลาช่วยเหลืองานบ้าน
 - 3.ประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม ได้แก่
 - 3.1 การนำสิ่งของเครื่องใช้ที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์
 - 3.2 การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียนและชุมชน
 - 3.3 การใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
- (7) นำแบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุง แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง หากค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Congruence) ซึ่งค่า IOC ที่ได้มีค่าเท่ากับ 1.00
- (8) นำแบบสังเกตพฤติกรรมไปใช้กับเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ของโรงเรียนบ้านโคกวัด จำนวน 18 คน ระหว่างการทดลองเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดในแต่ละด้าน

แบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดระหว่างการตลาด เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเหมือนกับแบบสังเกตพฤติกรรมก่อนและหลังการตลาดเพียงแต่เน้นการสังเกตเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดในแต่ละด้านระหว่างการตลาด กล่าวคือ เมื่อทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 3 ก็ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดเงิน (ข้อที่ 1 – 3) เมื่อทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 – 6 ก็ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดเวลา (ข้อที่ 4 – 6) และเมื่อทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 – 10 ก็ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม (ข้อที่ 7 – 9) รายละเอียด (ภาคผนวก)

เกณฑ์การให้คะแนน	สม่าเสมอ	ระดับคะแนน	4
	บ่อยมาก	ระดับคะแนน	3
	บางครั้ง	ระดับคะแนน	2
	น้อยมาก	ระดับคะแนน	1
	ไม่เคย	ระดับคะแนน	0

3. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนและหลังการตลาด แบบสังเกตพฤติกรรมที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนบ้านโคกวัด ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 18 คน ชาย 6 คน หญิง 12 คน ในระหว่างวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551 ถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 เป็นเวลา 6 สัปดาห์ การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดการรวบรวมข้อมูล

ครั้งที่	แผนที่	วัน เดือน ปี ที่สอน	วัน เดือน ปี ที่สังเกต พฤติกรรม
วัดพฤติกรรมก่อนการทดลอง 18 มกราคม 2551			
ทำแบบทดสอบก่อนการทดลอง 18 มกราคม 2551			
1.	1	23 มกราคม 2551	25 มกราคม 2551
2.	2	25 มกราคม 2551	28 มกราคม 2551
3.	3	30 มกราคม 2551	1 มกราคม 2551
4.	4	1 กุมภาพันธ์ 2551	4 กุมภาพันธ์ 2551
5.	5	6 กุมภาพันธ์ 2551	8 กุมภาพันธ์ 2551
6.	6	8 กุมภาพันธ์ 2551	11 กุมภาพันธ์ 2551
7.	7	13 กุมภาพันธ์ 2551	15 กุมภาพันธ์ 2551
8.	8	15 กุมภาพันธ์ 2551	18 กุมภาพันธ์ 2551
9.	9	20 กุมภาพันธ์ 2551	22 กุมภาพันธ์ 2551
10.	10	22 กุมภาพันธ์ 2551	25 กุมภาพันธ์ 2551
วัดพฤติกรรมหลังการทดลอง 25 กุมภาพันธ์ 2551			
ทำแบบทดสอบหลังการทดลอง 25 กุมภาพันธ์ 2551			

3.1 ทำแบบวัดพฤติกรรมก่อนการทดลอง ให้นักเรียนทำแบบวัดพฤติกรรมก่อนการทดลองจำนวน 15 ข้อ และบันทึกผล ในวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551

3.2 ทำแบบทดสอบก่อนการทดลอง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนการทดลองจำนวน 30 ข้อ และบันทึกผล ในวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2551

3.3 ดำเนินการทดลอง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามรายละเอียดในตารางที่ 3.1

3.4 การสังเกตพฤติกรรมระหว่างการทดลอง ในช่วงที่ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนั้น ได้สังเกตพฤติกรรมในแต่ละด้านของนักเรียนระหว่างการทดลองไปด้วย หลังจบการสอนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาพฤติกรรม รวมการสังเกตพฤติกรรมทั้งสิ้น 12 ครั้ง แยกเป็นพฤติกรรมประหยัดเงิน 4 ครั้ง โดยสังเกตพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินในการเลือกซื้อสินค้าและอาหารในตอนพักกลางวันและหลังเลิกเรียน และการ

ฝากเงินในโครงการออมทรัพย์ของโรงเรียน พฤติกรรมประหยัคเวลา 4 ครั้งโดยสังเกตจากการแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมประจำวันของนักเรียนที่โรงเรียน และการใช้เวลาว่างขณะที่อยู่โรงเรียนและอยู่ที่บ้าน และพฤติกรรมการประหยัคสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม 4 ครั้ง โดยสังเกตจากการใช้และดูแลสิ่งของทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และการนำสิ่งของที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์

3.5 ทำแบบทดสอบหลังการทดลอง หลังจากทดลองสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ครบ 10 แผนแล้ว ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการทดลองจำนวน 30 ข้อ และบันทึกผลในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

3.6 ทำแบบวัดพฤติกรรมหลังการทดลอง ให้นักเรียนทำแบบวัดพฤติกรรมหลังการทดลองจำนวน 15 ข้อ และบันทึกผล

3.7 รวบรวมข้อมูล เรียบเรียงข้อมูลที่รวบรวมได้เตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

วิเคราะห์คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัคของนักเรียน จากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 30 ข้อ

วิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมการประหยัคของนักเรียน จากแบบวัดพฤติกรรมก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 15 ข้อ

วิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมการประหยัคของนักเรียนจากแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการทดลอง ของพฤติกรรมในแต่ละด้าน ด้านละ 3 ข้อ รวม 9 ข้อ

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการทดลอง

สถิติที่ใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

\bar{X} คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ คือ ผลรวมคะแนนของนักเรียน
 n คือ จำนวนนักเรียน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum X^2$ คือ ผลรวมของคะแนนแต่ละคะแนนกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence)

$$\text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ คือ ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
 เกณฑ์ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญคือ 0.5 ขึ้นไป

อัตราพัฒนาการเฉลี่ย

$$\text{G.R.} = \frac{\sum(T_{r+1} - T_r)}{N}$$

G.R. คือ อัตราพัฒนาการเฉลี่ยต่อครั้ง (Growth Rate)
 T_r คือ คะแนนจากการสอบครั้งที่ r
 T_{r+1} คือ คะแนนจากการสอบครั้งที่ $r+1$
 N คือ จำนวนช่วงการพัฒนา ในที่นี้คือ 3

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องผลการใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่มีต่อการประหยัคของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด จังหวัดนครศรีธรรมราชนั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
ทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านโคกวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2550 โดยใช้เครื่องมือ
ในการทดลองได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นตามขั้นตอนของกระบวนการสร้างค่านิยมและ
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง แบบวัดพฤติกรรม
ของนักเรียนก่อนและหลังการทดลอง และแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการทดลอง
แล้วนำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอดังนี้

ตอนที่ 1 ผลของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัคของนักเรียนที่ได้จาก

แบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัคของนักเรียนที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรม

ก่อนและหลังการทดลอง

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัคของนักเรียนระหว่างการทดลองเป็น

รายบุคคล

**ตอนที่ 1 ผลของความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการประหยัดของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบก่อน
และหลังการทดลอง**

ผลการพัฒนาการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากแบบทดสอบก่อน
และหลังการทดลองนำเสนอในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบด้านการประหยัด ก่อน – หลังการทดลอง

เลขที่	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ผลการพัฒนา	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1.	20	66.67	29	96.67	9	30.00
2.	22	73.33	28	93.33	6	20.00
3.	19	63.33	25	83.33	6	20.00
4.	22	73.33	28	93.33	6	20.00
5.	18	60.00	24	80.00	6	20.00
6.	22	73.33	29	96.67	7	23.33
7.	19	63.33	26	86.67	7	23.33
8.	20	66.67	28	93.33	8	26.67
9.	23	76.67	29	96.67	6	20.00
10.	19	63.33	25	83.33	6	20.00
11.	20	66.67	27	90.00	7	23.33
12.	16	53.33	24	80.00	8	26.67
13.	15	50.00	20	66.67	5	16.67
14.	20	66.67	28	93.33	8	26.67
15.	18	60.00	25	83.33	7	23.33
16.	20	66.67	26	86.67	6	20.00
17.	19	63.33	25	83.33	6	20.00
18.	22	73.33	28	93.33	6	20.00
เฉลี่ย	19.67	65.56	26.33	87.78	6.67	22.22
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.11	7.05	2.35	7.84	1.03	3.43
เฉลี่ยร้อยละ		65.56		87.78		22.22

จากตารางที่ 4.1 พบว่าในภาพรวม นักเรียนมีคะแนนก่อนการทดลองเฉลี่ยร้อยละ 65.56 และหลังทดลองเฉลี่ยร้อยละ 87.78 มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 22.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายบุคคลพบว่านักเรียนที่มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือเลขที่ 1 เพิ่มขึ้น 9 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และนักเรียนที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นน้อยที่สุดคือเลขที่ 13 เพิ่มขึ้น 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 16.67

เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนนพบว่าก่อนการทดลองมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.11 และหลังการทดลองนักเรียนมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.35 มีการกระจายคะแนนที่ใกล้เคียงกันมากขึ้น

**ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมก่อน
และหลังการทดลอง**

ผลการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนที่ได้จากการวัดก่อนและหลัง
การทดลองนำเสนอในรูปของตารางดังนี้

ตารางที่ 4.2 การเปรียบเทียบคะแนนการวัดพฤติกรรมด้านการประหยัด ก่อนและหลังการทดลอง

เลขที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	ผลการพัฒนา
1.	60.00	93.33	33.33
2.	63.33	96.67	33.33
3.	50.00	90.00	40.00
4.	60.00	93.33	33.33
5.	50.00	83.33	33.33
6.	56.67	96.67	40.00
7.	50.00	93.33	43.33
8.	60.00	96.67	36.67
9.	63.33	96.67	33.33
10.	50.00	86.67	36.67
11.	60.00	93.33	33.33
12.	46.67	70.00	23.33
13.	46.67	76.67	30.00
14.	56.67	96.67	40.00
15.	50.00	90.00	40.00
16.	60.00	93.33	33.33
17.	53.33	90.00	36.67
18.	66.67	96.67	30.00
รวม	1003.34	1633.34	629.98
เฉลี่ย	55.74	90.74	35.00
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	6.24	7.46	4.75

จากตารางที่ 4.2 พบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละก่อนการทดลองเท่ากับ 55.74 หลังการทดลองเท่ากับ 90.74 ผลการพัฒนาเฉลี่ยร้อยละ 35.00 นักเรียนที่มีการพัฒนามากที่สุดคือเลขที่ 7 ร้อยละ 43.33 นักเรียนที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดได้แก่เลขที่ 12 ร้อยละ 23.33 เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนนพบว่าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ก่อนการทดลองมีค่าเท่ากับ 6.24 หลังการทดลอง 7.46 แสดงว่าหลังการทดลองมีการกระจายของคะแนนที่ใกล้เคียงกันมากขึ้น

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนระหว่างการทดลอง

การสังเกตพฤติกรรมด้านการประหยัดในระหว่างการทดลองของนักเรียนนั้นแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ พฤติกรรมการประหยัดเงิน พฤติกรรมการประหยัดเวลา และพฤติกรรมการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม ในแต่ละด้านแบ่งการสังเกตเป็น 4 ครั้ง นำเสนอผลการสังเกตเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 4.3 การสังเกตพฤติกรรมการประหยัดเงิน ระหว่างการทดลอง

เลขที่	ครั้งที่				อัตราพัฒนาการเฉลี่ย
	1	2	3	4	
1.	58.33	66.67	83.33	91.67	11.11
2.	66.67	75.00	83.33	91.67	8.33
3.	50.00	58.33	66.67	83.33	11.11
4.	66.67	75.00	83.33	91.67	8.33
5.	50.00	58.33	75.00	91.67	13.89
6.	66.67	75.00	83.33	100	11.11
7.	58.33	66.67	75.00	91.67	11.11
8.	58.33	66.67	75.00	91.67	11.11
9.	66.67	75.00	83.33	91.67	8.33
10.	41.67	50.00	66.67	83.33	13.89
11.	58.33	66.67	75.00	91.67	11.11
12.	50.00	58.33	66.67	83.33	11.11
13.	50.00	58.33	75.00	83.33	11.11
14.	58.33	66.67	75.00	83.33	8.33
15.	50.00	58.33	75.00	91.67	13.89
16.	58.33	66.67	75.00	91.67	11.11
17.	50.00	58.33	66.67	83.33	11.11
18.	66.67	75.00	83.33	91.67	8.33
รวม	1025	1175	1366.66	1608.35	194.42
เฉลี่ย	56.94	65.28	75.93	89.35	10.80
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	7.70	7.70	6.32	4.79	

จากตารางพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการสังเกตพฤติกรรมในแต่ละครั้งเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ 56.94 65.28 75.93 89.35 อัตราพัฒนาการเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนร้อยละ 10.80 นักเรียนที่มีพัฒนาการสูงสุดได้แก่นักเรียนคนที่ 5, 10, 15 คือร้อยละ 13.89 และน้อยที่สุดได้แก่คนที่ 2, 4, 9, 14 และ 18 คือ ร้อยละ 8.33 เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนนพบว่าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นไปตามลำดับแต่ละครั้งดังนี้ 7.70, 7.70, 6.32 และ 4.79 แสดงว่าการกระจายของคะแนนมีความใกล้เคียงกันมากขึ้นตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 การสังเกตพฤติกรรมการประหยัดเวลา ระหว่างการทดลอง

เลขที่	ครั้งที่				อัตราพัฒนาการเฉลี่ย
	1	2	3	4	
1.	41.67	50.00	66.67	83.33	13.89
2.	50.00	58.33	66.67	75.00	8.33
3.	33.33	41.67	50.00	66.67	11.11
4.	50.00	58.33	66.67	75.00	8.33
5.	33.00	41.67	50.00	66.67	11.11
6.	50.00	58.33	66.67	83.33	11.11
7.	41.67	50.00	58.33	75.00	11.11
8.	41.67	50.00	58.33	75.00	11.11
9.	50.00	58.33	66.67	83.33	11.11
10.	33.33	41.67	58.33	75.00	13.89
11.	50.00	58.33	66.67	83.33	11.11
12.	41.67	50.00	58.33	75.00	11.11
13.	41.67	50.00	58.33	75.00	11.11
14.	50.00	58.33	66.67	83.33	11.11
15.	41.67	50.00	58.33	75.00	11.11
16.	41.67	50.00	58.33	75.00	11.11
17.	41.67	50.00	58.33	75.00	11.11
18.	50.00	58.33	66.67	83.33	11.11
รวม	783.35	933.32	1100	1383.32	199.98
เฉลี่ย	43.52	51.85	61.11	76.85	11.11
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	6.10	6.09	5.72	5.39	

จากตารางพบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการสังเกตพฤติกรรมในแต่ละครั้งเป็นดังนี้ 43.52 , 51.85, 61.11 และ 76.85 มีการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง อัตราพัฒนาการเฉลี่ยเท่ากับ 11.11 การกระจายของคะแนนมีความใกล้เคียงกันเป็นลำดับ ดังนี้ 6.10, 6.09, 5.72 และ 5.39 นักเรียนที่มีผล

การพัฒนาสูงสุดได้แก่ นักเรียนคนที่ 1 และ 10 ร้อยละ 13.89 พัฒนาน้อยที่สุดได้แก่ นักเรียนคนที่ 2 และ 4 ร้อยละ 8.33

ตารางที่ 4.5 การสังเกตพฤติกรรมการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม
ระหว่างการทดลอง

เลขที่	ครั้งที่				อัตราพัฒนาการ เฉลี่ย
	1	2	3	4	
1.	66.67	75.00	83.33	91.67	8.33
2.	66.67	75.00	83.33	91.67	8.33
3.	58.33	66.67	75.00	83.33	8.33
4.	58.33	66.67	83.33	91.67	11.11
5.	50.00	58.33	66.67	83.33	11.11
6.	66.67	75.00	83.33	91.67	8.33
7.	58.33	66.67	75.00	83.33	8.33
8.	58.33	66.67	75.00	83.33	8.33
9.	66.67	75.00	83.33	91.67	8.33
10.	41.67	50.00	58.33	75.00	11.11
11.	58.33	66.67	75.00	83.33	8.33
12.	41.67	50.00	58.33	75.00	11.11
13.	50.00	58.33	66.67	83.33	11.11
14.	50.00	58.33	66.67	83.33	11.11
15.	50.00	58.33	66.67	75.00	8.33
16.	58.33	66.67	75.00	83.33	8.33
17.	50.00	58.33	66.67	83.33	11.11
18.	58.33	66.67	75.00	91.67	11.11
รวม	1008.33	1158.34	1316.66	1524.99	172.18
เฉลี่ย	56.02	64.35	73.15	84.72	9.56
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	7.99	7.99	8.36	5.89	

จากตารางพบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละทั้ง 4 ครั้ง มีแนวโน้มสูงขึ้น ดังนี้ 56.02, 64.35, 73.15 และ 84.72 อัตราพัฒนาการเฉลี่ย 9.56 ผลการพัฒนาจากครั้งแรกและครั้งสุดท้ายร้อยละ 28.70 นักเรียนที่มีผลการพัฒนาสูงสุดได้แก่ นักเรียนคนที่ 4,5,10,12,13,14,17 และ 18 ร้อยละ 11.11พัฒนา น้อยที่สุดได้แก่นักเรียนคนที่ 1,2,3,6,7,8,9,11,15 และ 16 ร้อยละ 8.33 การกระจายของคะแนน พบว่าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าตามลำดับดังนี้ 7.99, 7.99, 8.36 และ 5.89

ตารางที่ 4.6 อัตราพัฒนาการเฉลี่ยพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียน

เลขที่	การ ประหยัดเงิน	การ ประหยัดเวลา	การประหยัด สิ่งของเครื่องใช้	รวม	เฉลี่ย ทั้ง 3 ด้าน
1.	11.11	13.89	8.33	33.33	11.11
2.	8.33	8.33	8.33	24.99	8.33
3.	11.11	11.11	8.33	30.55	10.18
4.	8.33	8.33	11.11	27.77	9.26
5.	13.89	11.11	11.11	36.11	12.04
6.	11.11	11.11	8.33	30.55	10.18
7.	11.11	11.11	8.33	30.55	10.18
8.	11.11	11.11	8.33	30.55	10.18
9.	8.33	11.11	8.33	27.77	9.26
10.	13.89	13.89	11.11	38.89	12.96
11.	11.11	11.11	8.33	30.55	10.18
12.	11.11	11.11	11.11	33.33	11.11
13.	11.11	11.11	11.11	33.33	11.11
14.	8.33	11.11	11.11	30.55	10.18
15.	13.89	11.11	8.33	33.33	11.11
16.	11.11	11.11	8.33	30.55	10.18
17.	11.11	11.11	11.11	33.33	11.11
18.	8.33	11.11	11.11	30.55	10.18
รวม	194.42	199.98	172.18	566.58	188.84
เฉลี่ย	10.80	11.11	9.56	31.48	10.49
ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	1.88	1.35	1.42	3.16	1.05

จากตารางพบว่าอัตราพัฒนาการเฉลี่ยของพฤติกรรมการประหยัดเงิน เวลา และ
สิ่งของเครื่องใช้มีค่าเฉลี่ย 10.80, 11.11 และ 9.56 ตามลำดับ สรุปรวมการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน ค่าเฉลี่ย
10.49 เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนนพบว่าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของพฤติกรรมการ
ประหยัดทั้ง 3 ด้านมีค่าตามลำดับดังนี้ 1.88, 1.35 และ 1.42 การพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดด้าน
การประหยัดเวลาพัฒนาได้สูงสุด รองลงมาคือ การประหยัดเงิน และการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ผลการใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่มีต่อการประหยัดของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช” สรุปได้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัด จากแบบทดสอบก่อน
และหลังการทดลอง

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ก่อนการทดลองและหลังทดลอง

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดในแต่ละด้านของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระหว่างการทดลองเป็นรายบุคคล

1.2 สมมติฐานการวิจัย

ความรู้ ความเข้าใจและพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการสร้าง
ค่านิยม

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่ม
ตัวอย่าง ดังนี้

- 1) ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านโคกวัด ตำบลทุ่งสัง อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

2) กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด ตำบลทุ่งสัง อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 18 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม จำนวน 10 แผน ใช้เวลาแผนละ 1 ชั่วโมง

2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

(1) แบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง จำนวน 30 ข้อ เป็น

แบบทดสอบประเภทปรนัย 4 ตัวเลือก เป็นสถานการณ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เลือกคำตอบให้สัมพันธ์กับสถานการณ์โดยเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว

(2) แบบวัดพฤติกรรมก่อนและหลังการทดลอง เป็นแบบวัดพฤติกรรมของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง จำนวน 9 ข้อ โดยตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียนว่าปฏิบัติหรือไม่ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

จริง	ให้คะแนน	2
ค่อนข้างจริง	ให้คะแนน	1
ไม่จริง	ให้คะแนน	0

(3) แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการทดลอง เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ การประหยัดเงิน การประหยัดเวลา และการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาพฤติกรรมระหว่างการทดลอง โดยตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียนว่าปฏิบัติหรือไม่ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

สม่ำเสมอ	ระดับคะแนน	4
บ่อยมาก	ระดับคะแนน	3
บางครั้ง	ระดับคะแนน	2
น้อยมาก	ระดับคะแนน	1
ไม่เคย	ระดับคะแนน	0

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

1) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนการทดลองจำนวน 30 ข้อ

- 2) ให้นักเรียนทำแบบวัดพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ การประหยัดเงิน การประหยัดเวลา และการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม ก่อนการทดลอง จำนวน 9 ข้อ
- 3) จัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 – 10 โดยสอนใน วันพุธและวันศุกร์ ในแต่ละสัปดาห์ รวม 5 สัปดาห์
- 4) สังเกตพฤติกรรมระหว่างการทดลอง โดยสังเกตพฤติกรรมในแต่ละด้าน หลังจากจบการสอนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ พฤติกรรมละ 4 ครั้ง
- 5) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังการทดลองจำนวน 30 ข้อ
- 6) สังเกตพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน คือ การประหยัดเงิน การประหยัดเวลา และการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม หลังการทดลอง จำนวน 9 ข้อ

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

- 1) นำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มาหาค่าเฉลี่ยร้อยละเปรียบเทียบพัฒนาการและพิจารณาการกระจายของคะแนน โดยวิเคราะห์ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการทดลองในแต่ละพฤติกรรมมาหาค่าเฉลี่ยร้อยละและเปรียบเทียบผลการพัฒนาการ
- 3) นำข้อมูลที่ได้จากแบบวัดพฤติกรรมก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มาหาค่าเฉลี่ยร้อยละและเปรียบเทียบพัฒนาการ

1.4 ผลการวิจัย

จากการทดลองและผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลได้ดังนี้

1.4.1 ค่าเฉลี่ยร้อยละของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัด ก่อนและหลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัดหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองคิดเป็นร้อยละ 22.22

1.4.2 ค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนการวัดพฤติกรรมก่อนและหลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยร้อยละของการวัดพฤติกรรมด้านการประหยัดหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนทดลองคิดเป็นร้อยละ 35.00

1.4.3 อัตราพัฒนาการเฉลี่ยของการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคลระหว่างการทดลอง

อัตราพัฒนาการของพฤติกรรมการประหยัด ด้านการประหยัดเงินของนักเรียนแต่ละคนเพิ่มขึ้นทุกคน ผลการพัฒนาระหว่างการทดลองทั้ง 4 ครั้ง เฉลี่ยร้อยละ ตามลำดับดังนี้ 56.94 65.28 75.93 และ 89.35 สรุปอัตราพัฒนาการเฉลี่ย ร้อยละ 10.80

ด้านการประหยัดเวลา นักเรียนมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นทุกคนมีผลการพัฒนาระหว่างการทดลองเฉลี่ยร้อยละตามลำดับดังนี้ 43.52 , 51.85, 61.11 และ 76.85 สรุปอัตราพัฒนาการเฉลี่ยร้อยละ 11.11

การประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม ของนักเรียนมีการพัฒนา ระหว่างการทดลองเพิ่มขึ้นทุกคน ผลการพัฒนาเฉลี่ยร้อยละตามลำดับดังนี้ 56.02, 64.35, 73.15 และ 84.72 ผลการพัฒนาเฉลี่ยร้อยละ 9.56 และเฉลี่ยทั้ง 3 ด้าน ร้อยละ 10.49

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “ผลการใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช” สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประหยัดจากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง พบว่าค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง นั้นแสดงว่าการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดด้วยกระบวนการสร้างค่านิยมสามารถพัฒนาค่านิยมด้านการประหยัด ได้เป็นอย่างดี เหมาะสมกับผู้เรียนและใช้สถานการณ์ที่เป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี อยู่ประสิทธิ์ (2546) ที่ได้นำกระบวนการสร้างค่านิยมไปใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบ้านทิง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และงานวิจัยของจันทะ วิไลพัฒน์ (2542) ที่ได้นำกระบวนการสร้างค่านิยมไปใช้ในการทำแผนกิจกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความเสียสละ พบว่าหลังการทดลองนักเรียนมีพัฒนาการสูงขึ้นกว่าก่อนทดลอง

นอกจากนี้ผลจากการวิจัยยังมีประเด็นที่น่าสนใจคือ เด็กนักเรียนทุกคนมีคะแนนพัฒนาขึ้นจากก่อนการทดลองทุกคน โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 22.22 นักเรียนคนที่ 1 มีพัฒนาการมากที่สุดคือ ร้อยละ 30.00 และนักเรียนคนที่ 13 มีพัฒนาการน้อยที่สุด คือร้อยละ 16.67 สาเหตุที่มีการพัฒนาน้อย สืบเนื่องจากนักเรียนมีคะแนนก่อนการทดลองน้อยมาก เมื่อได้รับการพัฒนาจึงมี

การพัฒนาขึ้นน้อย นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมด้านการประหยัดใกล้เคียงกัน วัดได้จากการกระจายของคะแนนก่อนและหลังการทดลองคือ 2.11 และ 2.35 ตามลำดับ

2.2 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมด้านการประหยัดก่อนและหลังการทดลอง พบว่าค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนการวัดพฤติกรรมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมสูงขึ้นทุกคน โดยเฉลี่ยร้อยละ 35.00 นักเรียนที่มีการพัฒนาสูงสุดได้แก่ นักเรียนคนที่ 7 คือเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.33 และนักเรียนที่พัฒนาน้อยที่สุดได้แก่นักเรียนคนที่ 12 คือร้อยละ 23.33 ทั้งนี้ผลการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นน้อยมีไข่หมายถึงการพัฒนาที่ไม่ดี แต่เนื่องจากเด็กนักเรียนมีพฤติกรรมด้านการประหยัดค่อนข้างน้อยอยู่แล้ว เมื่อได้รับการพัฒนาจึงพัฒนาขึ้นตามลำดับ

นอกจากนี้ผลจากการวิจัยยังมีประเด็นที่น่าสนใจคือ ค่านิยมของคนเรานั้นย่อมมีการเปลี่ยนแปลงได้เสมอเพราะมนุษย์เราได้รับอิทธิพลจากสิ่งเร้า สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ตลอดเวลาพฤติกรรมด้านการประหยัดก็เช่นเดียวกัน บางครั้งก็สมบูรณ์ บางครั้งก็ขาดหายไป ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดสมบูรณ์ และคงทนถาวร จึงจำเป็นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับวิธีการพิจารณาสร้างเสริมค่านิยม (Values Clarification – V.C.) ขั้นที่ 7 ของ แรธส์ แฮร์มัน และไซมอน (อ้างถึงใน วัชร ฐวรธรรม 2525: 7) ที่ว่า ทำซ้ำ ๆ ให้เป็นกิจนิสัย

2.3 ผลการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนในระหว่างการทดลองเป็นรายบุคคล พบว่านักเรียนการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดเพิ่มขึ้นทุกคนทุกด้าน ดังนี้

2.3.1 พฤติกรรมการประหยัดด้านการประหยัดเงิน พบว่านักเรียนมีการพัฒนาการเพิ่มขึ้นทุกคน โดยมีอัตราพัฒนาการเฉลี่ยร้อยละ 10.80 นักเรียนที่มีพัฒนาการสูงสุดได้แก่ นักเรียนคนที่ 5, 10 และ 15 คือร้อยละ 13.89 และพัฒนาน้อยที่สุดได้แก่นักเรียนคนที่ 2, 4, 9, 14 และ 18 ร้อยละ 8.33 ผลจากการพิจารณาอัตราพัฒนาการเฉลี่ยแล้วเป็นที่น่าพอใจ (10.80) มีการพัฒนาพฤติกรรมเพิ่มขึ้นทุกคน ในส่วนของภาพรวมการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดด้านการประหยัดเงินพบว่าอยู่ในระดับที่ดีคือ ร้อยละ 89.35 พัฒนาสูงขึ้นจากเดิมร้อยละ 32.41 (เดิม 56.94) เมื่อพิจารณาการพัฒนาในแต่ละช่วง (3 ช่วง) จากการสังเกต 4 ครั้ง พบว่ามีการพัฒนาเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละตามลำดับ ดังนี้ 56.94 65.28 75.93 และ 89.35 แสดงว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสร้างค่านิยมสามารถพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดเงินได้ดี เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ยึดหลักความมีเหตุผล เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือก การคิด การวิเคราะห์ด้วยตนเอง ตัดสินด้วยตนเอง และกระบวนการกลุ่ม ทำให้เขาเห็นคุณค่าและเกิดความพอใจที่จะปฏิบัติตาม

2.3.2 พฤติกรรมการประหยัดด้านการประหยัดเวลา จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดด้านการประหยัดเวลา เพิ่มขึ้นทุกคน โดยมีอัตราการพัฒนาเฉลี่ย

ร้อยละ 11.11 นักเรียนที่มีพัฒนาการสูงสุดได้แก่ นักเรียนคนที่ 1 และ 10 เฉลี่ย 13.89 นักเรียนที่เพิ่ม น้อยที่สุดได้แก่ นักเรียนคนที่ 2 และ 4 เฉลี่ยร้อยละ 8.33 เมื่อพิจารณาการพัฒนาในแต่ละช่วงจาก การสังเกต 4 ครั้ง รวม 3 ช่วง พบว่ามีการพัฒนาขึ้นเฉลี่ยร้อยละตามลำดับดังนี้ 43.52 51.85, 61.11 และ 76.85 จากผลการสังเกตพฤติกรรมครั้งสุดท้ายของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 76.85 สูงขึ้น จากครั้งแรก ร้อยละ 33.33 (เดิม 43.52) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แสดงว่าเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง สามารถพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดด้านการประหยัดเวลา ได้เป็นอย่างดี

2.3.3 พฤติกรรมการประหยัดด้านการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและ ส่วนรวม พบว่า การพัฒนาพฤติกรรมการประหยัดด้านการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัว และส่วนรวมพัฒนาเพิ่มขึ้นทุกคนโดยมีอัตราพัฒนาการเฉลี่ยของทุกคนคือร้อยละ 9.56 นักเรียนที่มี พัฒนาการมากที่สุดได้แก่ นักเรียนคนที่ 4, 5, 10, 12, 13, 14, 17 และ 18 ร้อยละ 11.11 น้อยที่สุด ได้แก่ นักเรียนคนที่ 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 15 และ 16 ร้อยละ 8.33 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยร้อยละของ การพัฒนาพฤติกรรมครั้งสุดท้ายจะเห็นว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.72 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดี น่าพอใจ จากการสังเกตในแต่ละครั้งรวม 4 ครั้ง พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละเพิ่มขึ้น โดย ลำดับดังนี้ 56.02, 64.35, 73.15 และ 84.72

ภาพรวมในการสังเกตพฤติกรรมการประหยัดพบว่ามียุทธศาสตร์พัฒนาการเฉลี่ยในแต่ละ ด้านดังนี้ ด้านการประหยัดเงิน ร้อยละ 10.80 ด้านการประหยัดเวลา 11.11 และด้านการประหยัด สิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม 9.56 สรุปทั้ง 3 ด้าน ร้อยละ 10.49 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดเวลา พัฒนาได้สูงกว่าด้านอื่น ๆ ผลจากการพัฒนาพฤติกรรม ด้านการประหยัดเงิน ที่เห็นเด่นชัดขึ้นหลังจากได้รับการพัฒนาคือการใช้เงินอย่างมีเหตุผล พิจารณาถึงความจำเป็นในการใช้จ่าย และรู้จักเก็บออมเงินมากขึ้น ในส่วนของพฤติกรรมด้านการ ประหยัดเวลานั้นมีการแบ่งเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มากที่สุด สำหรับพฤติกรรมการประหยัดด้านการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม นั้น นักเรียนรู้จักใช้และช่วยกันรักษาสินทรัพย์ให้อยู่ในสภาพที่ดี สามารถใช้ได้นานๆ และรู้จักคัดแปลง สิ่งของที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อีก แต่อย่างไรก็ดีจำเป็นต้องมีการพัฒนาหรือกระตุ้นอยู่ เสมอเพราะพฤติกรรมเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสรุปจะเห็นได้ว่าการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดด้วย กระบวนการสร้างค่านิยมนั้นสามารถพัฒนาพฤติกรรมได้เป็นอย่างดี แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ที่เด็กนักเรียนใกล้ชิดด้วย เด็กนักเรียนอาจจะปฏิบัติตนได้ดีเมื่ออยู่ที่โรงเรียน แต่ เมื่อกลับไปบ้านเด็กนักเรียนอาจปฏิบัติก็อย่างหนึ่ง ดังนั้นสถาบันครอบครัวจึงมีส่วนสำคัญอย่าง ยิ่งที่จะสานต่อพฤติกรรมค่านิยมเหล่านี้ให้เกิดขึ้นกับตัวเด็กนักเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สมาลี จันทร์ชลอ (2541: 54) ที่ได้ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดู การปฏิบัติและแบบอย่างของผู้ปกครอง สภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และสภาพของสังคมที่นักเรียนมีส่วนร่วมเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของนักเรียนด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ในโรงเรียนก็เช่นเดียวกันต้องประสานงานในการพัฒนาพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในเรื่องของคุณธรรม โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้หลักสูตรได้เน้นเรื่องของการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ คู่กับคุณธรรมไปด้วย หลักสูตรได้กำหนดให้สถานศึกษากำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนซึ่งก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับค่านิยมทั้งสิ้น ในส่วนนี้เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องนำปฏิบัติและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกันผลการพัฒนาจึงจะเกิดผล ซึ่งได้กล่าวมาแล้วว่าค่านิยมพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เราจำเป็นต้องพัฒนาหรือกระทำอยู่เสมอ ทำซ้ำ ๆ หรือเป็นประจำเพื่อให้พฤติกรรมนั้นคงทนถาวรตลอดไป

กล่าวโดยสรุปว่าการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม ซึ่งเป็นกระบวนการที่ยึดหลักความมีเหตุผล เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือก การคิด การวิเคราะห์ด้วยตนเอง ตัดสินด้วยตนเอง และกระบวนการกลุ่ม ทำให้เขาเห็นคุณค่าและเกิดความพอใจที่จะปฏิบัติตาม และนำไปบูรณาการใช้กับชีวิตประจำวันในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข และสามารถพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนให้สูงขึ้น พร้อมทั้งจะเป็นคนดีมีคุณค่าในสังคมต่อไปในอนาคต

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 นักเรียนควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพราะพฤติกรรมการประหยัดเป็นค่านิยมที่สามารถเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอยู่เป็นประจำ

3.1.2 ครูผู้สอนในชั้นอื่นๆ ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการประหยัดและส่งเสริมให้เกิดผลมากยิ่งขึ้น

3.1.3 จัดกิจกรรมเสริมที่เกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัด เช่น การออมทรัพย์ ลงหุ้นเป็นสมาชิกสหกรณ์โรงเรียน เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวิจัยด้วยโดยการให้ช่วยสังเกตพฤติกรรมและพัฒนาพฤติกรรมขณะที่อยู่ที่บ้านซึ่งจะเป็นการเสริมให้นักเรียนได้มีพฤติกรรมที่คงทนถาวรขึ้น

3.2.2 ในการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนและหลังทดลอง ควรให้บุคคลอื่นได้มีส่วนสังเกตด้วยเพื่อให้ผลการสังเกตมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

3.2.3 ควรเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินจากแบบทดสอบและจากการสังเกตพฤติกรรม

3.2.4 ควรศึกษาการวิจัยการพัฒนาพฤติกรรมความประหยัดโดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยมกับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก จันทร์ขจร (2533) *คู่มือการอบรมความรู้และจริยธรรมเพื่อชีวิตตอนที่ 2* กรุงเทพมหานคร
ม.ป.ท.
- โกวิท ประวาลพุกษ์ (2533) “แนวทางการพัฒนา จริยธรรมไทย” *แนวประชุมทางวิชาการ
เกี่ยวกับจริยธรรมไทย* หน้า 102 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
- เกรียงศักดิ์ โกลากุล (2547) “การพัฒนาพฤติกรรมความมีน้ำใจโดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านคอนกลาง จังหวัดสุพรรณบุรี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เกรียงศักดิ์ บุญมา (2542) “ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของ
ผู้สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาช่างอุตสาหกรรมจากโรงเรียน
เทคโนโลยีชลบุรี” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาการ
บริหาร อาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2539) “รายงานผลการประชุมปรับปรุงแผนและทิศ
ทางการทำงาน” กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ม.ป.ป. อ้างถึงใน รพีพรรณ อัคราดีวัฒน์ “การเปรียบเทียบผลของการให้การปรึกษา
รายบุคคลและเป็นกลุ่มตาม ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- คมคาย ชีโนคม (2534) “ผลการใช้แม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- จันทนะ วิไลพัฒน์ (2542) “การพัฒนาพฤติกรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และการเสียสละของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้กระบวนการสร้างค่านิยม” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- จำเนียร ช่วงโชติ ศิรินันท์ (2524) เพชรทองคำ และจิตรา วสุวานิช “การพัฒนาการทางสติปัญญา
และความคิดด้านการรับรู้และด้านภาษาในวัยเด็ก” *จิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น* โรงพิมพ์
อักษรไทย กรุงเทพมหานคร
- ชุดินารถ รัตนจรณะ (2527) “การศึกษาค่านิยมขั้นพื้นฐาน 5 ประการของนักเรียนระดับ
ปริญญาตรีในวิทยาลัยครูภาคกลาง” *ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- ญาติาพนิต ธรรมเกษร (2544) “กลอนสร้างสรรค์ความรู้คู่คุณธรรม” *วารสารวิชาการ* (พฤษภาคม
2544) หน้า 48-55
- ณรงค์ศักดิ์ ตะละภักดิ์ (2529) “อิทธิพลของครูและโรงเรียนที่มีต่อเด็ก” *การพัฒนาคุณภาพชีวิต
จริยธรรมกับสุขภาพจิต* กรุงเทพมหานคร ศิวพร
- ดวงเดือน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก (2520) *จริยธรรมของเยาวชนไทย*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
- คุณณี แก้วกำเนิด (2527) *การทำค่านิยมให้กระจำง* กรุงเทพมหานคร จงเจริญการพิมพ์
- ธีระพร อุวรรณโณ (2533) “หน่วยที่ 12 การพัฒนาจริยธรรมและค่านิยมของนักเรียนวัยรุ่น” ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น หน้า 571-581 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- นาดยา กัทรแสงไทย (2524) *ยุทธศาสตร์การสอนเพื่อพัฒนาค่านิยม* กรุงเทพมหานคร พิระพัชณา
ประดับ เรื่องมาลัย (2519) *จิตวิทยาวัยรุ่น* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์วัฒนาพานิช
- ปราวณี อยู่ประสิทธิ์ (2546) “การพัฒนาพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบโดยใช้กระบวนการสร้าง
ค่านิยมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบ้านทึง จังหวัดสุพรรณบุรี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ปรีชา วิทโคโต (2534) “หน่วยที่ 9 การแนะแนวกับการพัฒนาค่านิยม” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา
แนะแนวกับคุณภาพชีวิต* หน้า 444-445 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ปรีดา วิทยากุล (2536) “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการตัดสินใจของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยการสอนโดยกระบวนการของ
การทำค่านิยมให้กระจำง” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา*
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- แปลก สนธิรักษ์ (2536) *แบบเรียนศีลธรรมประโยคประถมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์ 2513* อ้างถึงใน พวงพยอม ชิดทอง “ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน จังหวัดเชียงใหม่” *ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- พัทธา สายหู (2536) “ค่านิยมที่เป็นคุณและเป็นโทษในสังคมไทย” ใน *รายงานการสัมมนาเรื่องค่านิยมของสตรีไทยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ* หน้า 100-102 กรุงเทพมหานคร สภาสตรีไทย 2521 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พวงพยอม ชิดทอง (2536) “ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเชียงใหม่คริสเตียน จังหวัดเชียงใหม่” *ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) (2545) *เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ* พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพมหานคร สุขภาพใจ
- ไพฑูริย์ พงคะบุตร และคณะ (2529) *วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เล่มที่ 5 ชุดปฏิบัติการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐานการประหยัดและออม หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*
- โยธิน ต้นสนยุทธ และจุมพล พูลภัทรชีวิน (2529) *จิตวิทยาสังคม* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- รพีพรรณ อัคราวิวัฒน์ (2539) “การเปรียบเทียบผลของการให้การปรึกษารายบุคคลและเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร” *ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์
- ล้วน สายยศ (2544) “หน่วยที่ 4 ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยทางการแนะแนว* หน้า 272 นนทบุรี สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- วัชรีย์ ชูธรรม (2525) *ยุทธวิธีในการพิจารณาสร้างเสริมค่านิยม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว หน้า 7-8
- วารีย์ ธีระจิตร (2534) *การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537) *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ*
กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาสน์
- วิจิต อิศระวิริยะกุล (2527) “การทดลองสอนการประหยัดแก่เด็กที่มีพัฒนาการทางสติปัญญา
ต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์” *ปริชญานิพนธ์ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย*
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วิระพล บศิริรัฐ (2547) *เงินทองของมีค่า ช่วงชั้นที่ 1* กรุงเทพมหานคร ตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย
- วุฒิสวัสดิ์ สวัสดิ์วัฒน์ ม.ร.ว. (2534) *คู่มือธรรม* กรุงเทพมหานคร เอเชียเพรส
- ศักดิ์ ระพี (2543) “กระบวนการกระจำค่านิยม” ใน *วารสารวิชาการ 3* หน้า 26-46
- _____ (2543) “การสอนโดยวิธีการกระจำค่านิยม” *วารสารวิชาการ 3* หน้า 19-30
- ศุภवार วรสุตร์ (2538) “การศึกษาการใช้บทบาทสมมติในการพัฒนาลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็ก
วัยอนุบาล” *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530) “ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี” *ปริชญานิพนธ์ปริญา*
การศึกษามหาบัณฑิต จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- สามัญศึกษา, กรม หน่วยศึกษานิเทศก์ (2529) *การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียน*
มัธยมศึกษา เล่มที่ 5 ชุดปฏิบัติการปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยมพื้นฐานการประหยัด
และออม กรุงเทพมหานคร คุรุสภาลาดพร้าว
- สาโรช บัวศรี (2515) *มาตรฐานบางประการสำหรับการสร้างครูที่ดี* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
คุรุสภา
- สิริวรรณ ศรีพหล (2533) “หน่วยที่ 7 การพัฒนาค่านิยมในวิชาสังคมศึกษา” ใน *เอกสารการสอน*
วิชาสังคมศึกษา หน้า 279-297 พิมพ์ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุนทรีย์ โคมิน และสนิท สมัครการ (2522) *ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย : เครื่องมือในการ*
สำรวจวัด สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ หน้า 338
- สุพัตรา สุภาพ (2543) *สังคมและวัฒนธรรมค่านิยม : ครอบครั้ว : ศาสนา : ประเพณี*
กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช

- สุมาลี จันทร์ชโล (2541) “การศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักเรียน”
วารสารวิชาการ 1 หน้า 54-59
- สุนน อมรวิวัฒน์ (2533) *สมบัติพิพธ์ของการศึกษาไทย ชุดความรู้ความคิด อันดับที่ 3*
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อนัน ปั่นอินทร์ (2534) “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับพัฒนาค่านิยม
วิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยการสอน โดยทำค่านิยมให้กระจ่างและ
โดยวิธีสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา” *ปริญญาานิพนธ์*
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- อาภา ถนัดช่าง (2533) “หน่วยที่ 10 การแนะแนวเพื่อพัฒนาค่านิยมและจริยธรรมของนักเรียน
ประถมศึกษา” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการแนะแนวในระดับประถมศึกษา*
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน้า 506-518
- Bellanca, Jame A. (1975) *Values and the Search for Self*. Washington D.C. : National
Association.
- Gryvnak, Patrique Ann. (1991) “A Study of Five Personal Characteristics as perceived by Males
And Females (Aggressive Dominance Nurturance Autonomy Affiliation) *Dissertation*
Abstracts International. 52 : 2810 ; May.
- Jones, Alissa Sue. (1990) “The Effect of Counselor Anger Discomfort and Need for Nurturance
on Countertransference Reactions to an Angry Client” *Dissertation Abstracts*
International. 52 : 1064; February.
- Justice, Susan Brown. (1989) “Need for Succorance and Nurturance in Pregnant Teenagers”
Dissertation Abstracts International. 51 : 3603; July.
- Sable, Janet (1989) “Differences in Need for Affiliation and Qualities of Intimacy and
Nurturance Within Preadolescent Friendship *Dissertation Abstracts International*.
49 : 5044 November.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ชื่อ นายศุภวัฒน์ มะลิเผือก
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโคกวัด ต. หุ่งสัง อ. หุ่งใหญ่ จ. นครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการวัดทางการศึกษา)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ การวัดและประเมินผลทางการศึกษา
2. ชื่อ นายประทีป เจริญเทพ
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านโคกวัด ต. หุ่งสัง อ. หุ่งใหญ่ จ. นครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ เป็นครูวิชาการและเป็นครูชำนาญการพิเศษ
3. ชื่อ นายสมพงษ์ สวัสดิวงศ์
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านก่องาม ต. หุ่งใหญ่ อ. หุ่งใหญ่ จ. นครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน (พัฒนาหลักสูตร)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ - การสอนวิชาสังคมศึกษา 30 ปี
- การพัฒนาหลักสูตร
4. ชื่อ นางสาววิไลวรรณ สวัสดิวงศ์
สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านควนลำภู ต. ปริก อ. หุ่งใหญ่ จ. นครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการนิเทศ)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ การพัฒนาหลักสูตรและการนิเทศการสอน
5. ชื่อ นายชาติชาย บิลวาสน์
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดขนาน ต. หุ่งใหญ่ อ. หุ่งใหญ่ จ. นครศรีธรรมราช
วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ เป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาวิจัยที่สถาบันราชภัฏ
นครศรีธรรมราช

ที่ ศษ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางสาวอลิษา สวัสดิวงศ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา หลักสูตร
และการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่
เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย สาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การวัดและ
ประเมินผลทางการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือ
การศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

โทรสาร 0 2503 3566-7

ภาคผนวก ข
แผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ประเมินเชิงเหตุผล

แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน เลือกประธานกลุ่ม และเลขานุการกลุ่ม ให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นตามหัวข้อที่กำหนด แสดงความคิดเห็น ตามหัวข้อกำหนด โดยประธานเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย เลขานุการเป็นผู้จดบันทึกหัวข้อที่ใช้อภิปราย ดังนี้

- ให้สมาชิกในกลุ่ม บอกว่าตนซื้อสินค้าอะไรบ้าง รวมเป็นเงินเท่าไร
- ให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันเลือกผู้ที่เลือกซื้อของได้เหมาะสมที่สุด

เพราะเหตุใด

- สินค้าใดที่สมาชิกในกลุ่มเลือกซื้อสินค้า สามารถใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่าที่สุด เพราะเหตุใด

เหตุใด

- ในการซื้อสินค้าครั้งนี้ มีใครใช้เงินเกิน 500 บาทบ้างหรือไม่ และเพราะอะไร

ขั้นที่ 3 กำหนดค่านิยม

ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นดังนี้

- การใช้เงินซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด มีหลักการปฏิบัติอย่างไร
- นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ ในเรื่องการใช้เงินซื้อของเฉพาะที่จำเป็นต้องใช้ เพราะอะไร

ขั้นที่ 4 กำหนดแนวปฏิบัติ

นักเรียนร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติในการตัดสินใจเลือกซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด เช่น

- คำนึงถึงประโยชน์คุ้มค่าในการใช้สอย
- มีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันหรือไม่ หรืออาจตีความได้ว่า หากไม่ได้ ไม่มีของเหล่านั้นก็ไม่ทำให้เดือดร้อนหรือลำบากแต่อย่างใด
- เหมาะสมกับฐานะของตนเอง

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม

ครูให้นักเรียนร่วมกันเปรียบเทียบ ความต้องการ กับ ความจำเป็น

ตัวอย่าง เช่น

ความต้องการ	ความจำเป็น
ชุดลาม 1 ที่ สำหรับมือค้ำ	ข้าวผัด 1 จาน สำหรับมือกลางวัน
ดินสอกรรณใหม่แท่งละ 50 บาท	ดินสอธรรมดาเหลาด้วยกบเหลาดินสอ แท่งละ 3 บาท
เสื้อผ้ายี่ห้อดังจากต่างประเทศ	เสื้อผ้าพื้นเมืองราคาประหยัด
โทรศัพท์มือถือสำหรับนักเรียน	โทรศัพท์สาธารณะ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวปฏิบัติในการตัดสินใจเลือกซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่าเงินอีกครั้งหนึ่ง

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารการขายสินค้าของห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ
2. ใบงานใบสั่งซื้อสินค้า

การวัดประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรมสั่งซื้อของของนักเรียน
2. สังเกตจากผลการร่วมสรุปของนักเรียน

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้สอน.....
วันที่ **เดือน**..... **พ.ศ.**.....

ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ตรวจ / นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....
วันที่ **เดือน**..... **พ.ศ.**.....

ภาคผนวก
ใบงานที่ 1
การเลือกซื้อสินค้า

ชื่อผู้ซื้อ.....

ใบสั่งซื้อสินค้า

ซื้อสินค้า	ราคา	รวมเงิน
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

รวมเงินบาท

แบบสังเกตการอภิปรายแผนกิจกรรมที่ เรื่อง.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง ให้ใส่ระดับคะแนน 0, 1, 2 ลงในรายการ

เกณฑ์การให้คะแนน 2 = ดี, 1 = พอใช้, 0 = ปรับปรุง

ที่	รายการ	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	หมายเหตุ
1.	ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
2.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
3.	ร่วมกันสรุปความคิดเห็นเป็นของกลุ่มได้					
4.	การนำเสนอความคิดเห็น					
5.	ขั้นตอนการทำงาน					
	รวมคะแนน					

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 1

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 2

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 3

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 4

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง การเก็บออมเงิน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การเก็บออม คือ การรู้จักแบ่งเงินออกเป็นสัดส่วน และเก็บเงินส่วนหนึ่งสะสมไว้ใช้ในคราวจำเป็น และเพื่อผลประโยชน์ในอนาคต

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกวิธีการเก็บออมเงินได้
2. นักเรียนเห็นประโยชน์ของการเก็บออมเงิน
3. นักเรียนรู้จักแบ่งเงินออกเป็นสัดส่วน เพื่อใช้จ่ายและเก็บออม

เนื้อหา

การเก็บออม คือ การรู้จักแบ่งเงินออกเป็นสัดส่วน และเก็บเงินส่วนหนึ่งสะสมไว้ใช้ในคราวจำเป็น ทำให้เราไม่เดือดร้อน และถ้าเรารู้จักเก็บออมจนเป็นนิสัย ก็สามารถช่วยสร้างฐานะของคน ครอบครัวให้มั่นคง มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการเก็บออมเงิน ถามว่าใครมีเงินเก็บออมไว้บ้าง มีวิธีการเก็บออมอย่างไร หรือเคยเห็นใครเก็บออมเงินบ้าง และร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทกลอนนี้

มีสิ่งพึงบรรจบให้ครบบาท

อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์

มีน้อยใช้น้อยค่อยบรรจง

อย่าจ่ายลงให้มากจะขาดนาน

สุภาษิตของท่านสุนทรภู่

ชั้นสอน**ชั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก**

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน
2. ครูเล่าเรื่อง เหตุฉุกเฉินให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมอภิปราย

นำเสนอความคิดเห็นจากประเด็นคำถามต่อไปนี้

- หากครอบครัวของกระปุกไม่มีเงินเก็บไว้จะเกิดอะไรขึ้น (จะไม่มีเงินไปรักษาคุณชาย และจะมีเงินไม่พอสำหรับการไปที่ยวทะเลปิดท่อม)
- ทำไมกระปุกจึงไม่ชอบเหตุการณ์ฉุกเฉิน (เพราะทำให้เขาไม่ได้ในสิ่งที่เขาต้องการและวางแผนไว้)

ชั้นที่ 2 ประเมินเชิงเหตุผล

ให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันตามหัวข้อที่กำหนดในใบงาน “เหตุฉุกเฉิน” ต่อไปนี้

- 1) ครอบครัวของกระปุกมีเงินไปรักษาคุณชาย เพราะอะไร
- 2) นักเรียนคิดว่าถ้านักเรียนเป็นกระปุก นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไรกระปุกหรือไม่

เพราะอะไร

- 3) นักเรียนเห็นด้วยกับการเก็บออมของ ครอบครัวกระปุกหรือไม่

เพราะอะไร

ชั้นที่ 3 กำหนดค่านิยม

ครูให้นักเรียนร่วมกันกำหนดค่านิยมเกี่ยวกับการเก็บออมเงินตามประเด็นต่อไปนี้

- 1) เพราะเหตุใดเราจึงต้องเก็บออมเงิน
- 2) การเก็บออมเงินมีผลดีต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไร
- 3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำขวัญเกี่ยวกับการเก็บออม เช่น ออมวันนี้ เป็นเศรษฐีในวันหน้า

ชั้นที่ 4 กำหนดแนวปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปแนวปฏิบัติในการเก็บออมเงินตามประเด็นดังนี้

- 1) นักเรียนมีแนวทางในการเก็บออมเงิน อย่างไรบ้าง (หยอดกระปุกออมสิน ฟากธนาคาร ลงทุนสหกรณ์โรงเรียน ฯลฯ)

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานสรุปผลเกี่ยวกับการเก็บออม และ
ประกวดการเขียนคำขวัญของนักเรียน และแจกรางวัลให้กลุ่มที่ชนะเลิศ

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง “การเก็บออม” และครูสรุปอีกครั้ง โดยให้นักเรียน
บอกแนวทางการเก็บออมเงินของตนเอง จากนั้นให้นักเรียนนำไปปฏิบัติจริง และบันทึกลงในแบบ
บันทึกการเก็บออมเงิน

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารเรื่อง เหตุฉุกเฉิน
2. ใบงาน กระปุกออมสิน
3. แบบบันทึกการเก็บออมเงิน

การวัดประเมินผล

1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. สังเกตการอภิปรายแสดงความคิดเห็นและผลจากการร่วมสรุป

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการสอน

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้สอน.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ตรวจ / นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่ เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก

เรื่อง...เหตุฉุกเฉิน

วันนี้แม่ได้รับข่าวด่วนจากญาติที่ต่างจังหวัด ว่าคุณยายของกระปุกป่วย ต้องเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาล แม่บอกกับกระปุกถึงเรื่องนี้และขอปรึกษาเรื่องแม่ที่ต้องการนำเงินที่เก็บไว้สำหรับไปเที่ยวทะเลของครอบครัวไปใช้เป็นค่ารักษาพยาบาลคุณยาย

กระปุกรู้สึกเสียใจหากเขาไม่ได้ไปเที่ยวทะเลในช่วงปิดเทอมนี้ แต่เขาก็อยากให้คุณยายหายป่วยเร็วๆ เช่นกัน แม่บอกกับกระปุกว่า เหตุการณ์ฉุกเฉินทำให้เราต้องตัดสินใจใช้เงินโดยไม่ได้วางแผนมาก่อน และครั้งนี้แม่ต้องการให้กระปุกรับรู้และร่วมตัดสินใจไปกับแม่ด้วย

กระปุกคิดว่าเขาควรที่จะนำเงินไปช่วยเป็นค่ารักษาพยาบาลคุณยายที่กำลังป่วยก่อน และหลังจากนั้นจึงเริ่มเก็บเงินใหม่สำหรับการไปเที่ยวทะเลตอนปิดเทอมหน้า

กระปุกไม่ชอบเหตุการณ์ฉุกเฉินเพราะทำให้เขาไม่ได้ในสิ่งที่เขาต้องการ แต่แม่บอกว่าหากเรามีเงินออมมากพอ ก็จะทำให้เราผ่านเหตุการณ์ฉุกเฉินไปได้ด้วยดี

(คัดแปลงจากหนังสือ เงินทองของมีค่า กระทรวงศึกษาธิการ 2544)

แบบสังเกตการอภิปรายแผนกิจกรรมที่ เรื่อง.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง ให้ใส่ระดับคะแนน 0, 1, 2 ลงในรายการ

เกณฑ์การให้คะแนน 2 = ดี, 1 = พอใช้, 0 = ปรับปรุง

ที่	รายการ	กลุ่มที่	กลุ่มที่	กลุ่มที่	กลุ่มที่	หมายเหตุ
		1	2	3	4	
1.	ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
2.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
3.	ร่วมกันสรุปความคิดเห็นเป็นของกลุ่มได้					
4.	การนำเสนอความคิดเห็น					
5.	ขั้นตอนการทำงาน					
	รวมคะแนน					

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 1

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 2

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 3

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 4

.....

.....

.....

ขั้นที่ 2 ประเมินเชิงเหตุผล

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย และสรุปเกี่ยวกับบทบาทสมมติที่แสดงไปตามหัวข้อที่กำหนดใน ใบงาน “ผู้มีฝีมือ” ดังนี้
 - นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการกระทำของมาลี
 - ถ้านักเรียนเป็นผกาและมาลัย นักเรียนจะอย่างไร
 - นักเรียนคิดว่า การช่วยกันดูแล รักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน มีผลดีอย่างไรบ้าง

เพราะเหตุใด

ขั้นที่ 3 กำหนดค่านิยม

1. ให้นักเรียนบอกผลเสียของการไม่ช่วยดูแล รักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน
2. ให้นักเรียนร่วมกันบอกวิธีการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน ว่ามีวิธีใดบ้าง
3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการอภิปราย

ขั้นที่ 4 กำหนดแนวปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปแนวปฏิบัติในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียนตามประเด็นดังนี้

1. นักเรียนมีแนวทางในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน อย่างไรบ้าง
2. ใครบ้างที่จะต้องเป็นผู้ดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน
3. ให้นักเรียนร่วมกันตั้งกฎเกณฑ์ในการใช้สาธารณสมบัติของโรงเรียน

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์

ครูให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ผู้คนที่เห็นว่าใครเคยเจอสถานการณ์เหมือนกับที่แสดงไปบ้าง และนักเรียนทำอย่างไร เพราะเหตุใด และครูกล่าวชมเชยคนที่สามารถปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปข้อคิดและสิ่งที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น

สื่อการเรียนการสอน

1. กรณีตัวอย่าง
2. ใบงาน

การวัดประเมินผล

- 1. สังเกตจากการแสดงของนักเรียน
- 2. สังเกตจากผลการร่วมสรุปของนักเรียน

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการสอน

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้สอน.....

วันที่ **เดือน**..... **พ.ศ.**.....

ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ตรวจ / นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่ **เดือน**..... **พ.ศ.**.....

ผู้มีฝีมือ

ในคาบวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 คุณครูสมศรีได้สอนเกี่ยวกับการประดิษฐ์ดอกไม้และเมื่อสอนจบแล้วก็บอกกับนักเรียนว่าจะมีการประกวดชิงรางวัลในระดับชั้นป. 6 ซึ่งมีอยู่ 5 ห้อง โดยให้แต่ละห้องคัดเลือกผู้ที่มีฝีมือในการประดิษฐ์ดอกไม้ ห้องละ 3 คน

หลังจากที่ครูสมศรีออกไปจากห้องแล้ว วราวุธซึ่งเป็นหัวหน้าห้องก็ได้ประชุมปรึกษากับเพื่อน ๆ ในห้อง ผลปรากฏว่า มาลีซึ่งมีฝีมือในการประดิษฐ์ดอกไม้ได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของห้อง โดยมีผกาและมาลัยเป็นผู้ช่วย ในขณะที่กำลังช่วยกันประดิษฐ์ดอกไม้อยู่นั้น ผกาและมาลัยก็เลื้อยไปเห็นมาลีใช้มีดกรีดลงบนโต๊ะเรียนเพื่อตัดกระดาษ ทำให้โต๊ะเรียนเป็นรอยและมาลัยยังบอกให้ผกาและมาลัยทำเหมือนคนด้วย แต่ทั้งสองคนบอกว่าจะไปหาแผ่นไม้เก่าๆ ที่ไม่ใช้แล้วมารอง ไม่อยากกรีดลงบนโต๊ะเรียน ทำให้มาลีไม่พอใจและบอกว่า จะไปหาไม้เก่ามาจากไหนกัน ขึ้นทำซักร้าอยู่เดี๋ยวก็ไม่เสร็จ ทั้งผกาและมาลัยไม่รู้จะทำอย่างไรดี เพราะถ้าไม่ทำตามที่มาลีบอกก็จะทำให้มาลีโกรธและตนเองก็ไม่มีฝีมือที่จะให้สวยได้เท่ากับมาลี แต่ถ้าทำตามก็จะทำให้โต๊ะเป็นรอยมากขึ้น เป็นการทำลายสมบัติของโรงเรียน และคิดว่าถ้าสิ่งของอย่างอื่นสวยแต่โต๊ะเรียนไม่สวย ก็คงไม่ดีแน่ ผกาและมาลัยจึงปรึกษากันว่า ควรบอกให้วันดีซึ่งเป็นเพื่อนรักของมาลี และเป็นผู้ที่มาลีเกรงใจมาช่วยเตือนมาลี หลังที่วันดีมาช่วยพูดกับมาลี มาลีก็เชื่อและไม่ใช้มีดกรีดลงบนโต๊ะอีก แล้วทั้งสามคนก็ช่วยกันประดิษฐ์ดอกไม้จนเสร็จ และชนะเลิศได้รับรางวัล

(ตัดแปลงจาก ผู้มีฝีมือ อรพิน สุขแจ่ม)

ใบงาน
“ผู้มีฝีมือ”

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น และตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการกระทำของมาลี

.....

.....

.....

2. ถ้านักเรียนเป็นผกาและมาลีนักเรียนจะอย่างไร

.....

.....

.....

3. การช่วยกันดูแล รักษาสมบัติของโรงเรียน มีผลดีอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4. ให้นักเรียนบอกผลเสียของการไม่ช่วยกันดูแล รักษาสมบัติของโรงเรียน

.....

.....

.....

5. ให้นักเรียนระบุชื่อสาธารณสมบัติของโรงเรียน ที่ต้องช่วยกันดูแลรักษา

.....

.....

.....

6. นักเรียนได้ปฏิบัติตนในการดูแล รักษาสมบัติของโรงเรียนบ้างหรือไม่ ถ้าเคยปฏิบัติ มีอะไรบ้าง และดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

แบบสังเกตการอภิปรายแผนกิจกรรมที่ เรื่อง.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง ให้ใส่ระดับคะแนน 0, 1, 2 ลงในรายการ

เกณฑ์การให้คะแนน 2=ดี, 1=พอใช้, 0=ปรับปรุง

ที่	รายการ	กลุ่มที่	กลุ่มที่	กลุ่มที่	กลุ่มที่	หมายเหตุ
		1	2	3	4	
1.	ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
2.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
3.	ร่วมกันสรุปความคิดเห็นเป็นของกลุ่มได้					
4.	การนำเสนอความคิดเห็น					
5.	ขั้นตอนการทำงาน					
	รวมคะแนน					

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 1

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 2

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 3

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 4

.....

.....

.....

ขั้นที่ 2 ประเมินเชิงเหตุผล

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียนในประเด็นต่อไปนี้

1. นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการกระทำของเด็กชายแมน
2. ถ้านักเรียนเป็นเด็กชายสมศักดิ์ นักเรียนจะอย่างไร
3. การไม่ช่วยกันดูแลทรัพย์สินของส่วนรวมมีผลเสียอย่างไรบ้าง
4. นักเรียนจะช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินของชุมชนได้อย่างไร

ขั้นที่ 3 กำหนดค่านิยม

นักเรียนอภิปรายและนำเสนอความคิดเห็นตามประเด็นดังนี้

1. นักเรียนได้ดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวมอย่างไรบ้าง
2. การดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวมได้ประโยชน์อย่างไร
3. ถ้านักเรียนพบเห็นผู้ใดทำลายทรัพย์สินของส่วนรวมนักเรียนจะอย่างไร

ขั้นที่ 4 กำหนดแนวปฏิบัติ

ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาทรัพย์สินของชุมชนดังนี้

1. ช่วยกันดูแลทรัพย์สินของชุมชนเสมือนทรัพย์สินของตนเอง
2. ถ้าเห็นผู้ใดทำลายทรัพย์สินของชุมชนควรห้ามและแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ
3. เราไม่ควรทำลายทรัพย์สินของชุมชน
4. ใช้ทรัพย์สินของชุมชนเท่าที่จำเป็นและให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า
5. ถ้าเห็นทรัพย์สินของชุมชนชำรุดเสียหายควรซ่อมแซมหรือแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์

1. ให้นักเรียนเขียนคำขวัญเกี่ยวกับการดูแลทรัพย์สินของชุมชน
2. ให้นักเรียนนำคำขวัญของแต่ละคนมาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมสรุปผลดีของการดูแลทรัพย์สินของชุมชนอีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

1. กรณีตัวอย่าง เรื่อง "เอาแต่สนุก"
2. ใบงาน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการอภิปราย การนำเสนอความคิดเห็นของนักเรียน
2. ตรวจสอบการเขียนคำขวัญ การดูแลทรัพย์สินของชุมชน

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้สอน.....
วันที่ **เดือน**..... **พ.ศ.**.....

ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
(ตรวจ / นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....
วันที่ **เดือน**..... **พ.ศ.**.....

ภาคผนวก

เรื่อง “เอาแต่สนุก”

สมศักดิ์ กุ้ง และแมนเป็นเพื่อนกัน อยู่มาวันหนึ่ง สมศักดิ์ชวนกุ้ง และแมนออกไปวิ่งเล่นบริเวณวัดแห่งหนึ่ง ขณะที่เด็กทั้ง 3 คนวิ่งเล่นกันอยู่นั้นสมศักดิ์ก็เหลือบไปเห็นแจกันที่วางอยู่บนโต๊ะหมู่บูชา ถูกลมพัดหล่นอยู่ข้างล่าง สมศักดิ์จึงเดินเข้าไปเก็บ หวังจะวางไว้ที่เดิมแต่แมนว่าไม่ต้องวางไว้เอามาให้ฉันมาแล้วแมนก็แย่งแจกันที่สมศักดิ์และปาไปที่โต๊ะหมู่บูชาทำให้แจกันถูกพระพุทธรูปที่วางไว้ตกลงมาแตก เมื่อกุ้งได้ยินเสียงจึงเข้ามาดูและถามเพื่อนว่าทำไมถึงทำอย่างนี้ แมนบอกว่าสนุก กุ้งจึงไปบอกให้เจ้าอาวาสมาดู และบอกว่าเพื่อนทำไปเพราะความสนุก เจ้าอาวาสจึงอธิบายให้แมนฟังว่า การเล่นทำลายทรัพย์สินของชุมชนไม่ได้เป็นเรื่องสนุกเพราะทำให้ทรัพย์สินเสียหาย แล้วคนทุกคนในชุมชนก็จะได้ใช้ทรัพย์สินของชุมชนก็คือ ทรัพย์สินของคนทุกคนในชุมชนนี้แหละเราอยู่ในชุมชน เราต้องช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินของชุมชนไม่ใช่มาทำลายอย่างนี้เด็กทั้งสามคนจึงขอโทษที่รับปากเจ้าอาวาสว่าจะไม่ทำอย่างนี้อีกแล้วเด็ก ๆ ก็ลาเจ้าอาวาสกลับบ้าน

นิทานเรื่องนี้ สอนให้รู้ว่า จะเล่นหรือจะทำอะไรให้คิดเสียก่อนมิฉะนั้นจะทำให้ของเสียหายได้

ใบงาน
เรื่อง เอาแต่สนุก

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าการกระทำของแมนดิหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
2. ถ้านักเรียนเป็นสมศักดิ์นักเรียนจะทำอย่างไร เพราะเหตุใด
.....
3. การกระทำของกุงดีหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
4. ถ้าคนในชุมชนไม่ช่วยกันดูแลรักษาทรัพย์สินของชุมชนจะเป็นอย่างไร
.....
5. นักเรียนมีวิธีการดูแลรักษาทรัพย์สินของชุมชนอย่างไรบ้าง
.....
6. ถ้านักเรียนเห็นใครทำลายทรัพย์สินของชุมชนนักเรียนจะทำอย่างไร
.....
7. ใครมีหน้าที่ดูแลรักษาทรัพย์สินของชุมชน
.....
8. ทรัพย์สินของชุมชนมีอะไรบ้าง และใช้ประโยชน์อย่างไร
.....
9. คำว่าทรัพย์สินของชุมชนหมายความว่าอย่างไร
.....
10. ถ้าไม่มีทรัพย์สินของชุมชนนั้นจะเป็นอย่างไร
.....

แบบสังเกตการอภิปรายแผนกิจกรรมที่ เรื่อง.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง ให้ได้ระดับคะแนน 0, 1, 2 ลงในรายการ

เกณฑ์การให้คะแนน 2=ดี, 1=พอใช้, 0=ปรับปรุง

ที่	รายการ	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	หมายเหตุ
1.	ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
2.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
3.	ร่วมกันสรุปความคิดเห็นเป็นของกลุ่มได้					
4.	การนำเสนอความคิดเห็น					
5.	ขั้นตอนการทำงาน					
	รวมคะแนน					

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 1

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 2

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 3

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 4

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

เรื่อง การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คือ การแบ่งเวลาออกเป็นช่วง ๆ เพื่อทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า อาจคิดไว้ในใจหรือทำการวางแผนไว้ แล้วลงมือทำตามที่กำหนดไว้ ส่วนเวลาที่เหลือจากภารกิจหลักแล้ว ถือเป็นเวลาว่าง เราเอาเวลาส่วนนี้ไปทำสิ่งที่เกิดประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว หรือสังคมได้อย่างคุ้มค่า

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถแบ่งเวลาในการทำงานได้
2. นักเรียนใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้
3. นักเรียนเห็นความสำคัญของการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

เนื้อหา

การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คือ การแบ่งเวลาออกเป็นช่วง ๆ เพื่อทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า อาจคิดไว้ในใจหรือทำการวางแผนไว้ แล้วลงมือทำตามที่กำหนดไว้ ส่วนเวลาที่เหลือจากภารกิจหลักแล้ว ถือเป็นเวลาว่าง เราเอาเวลาส่วนนี้ไปทำสิ่งที่เกิดประโยชน์อย่างอื่นได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทำให้เราสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้สำเร็จและเกิดผลประโยชน์คุ้มค่าทำให้การดำรงชีวิตเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพ

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน

2. ครูให้นักเรียนศึกษา กรณีตัวอย่างเรื่อง ความภาคภูมิใจของไต้ง
3. ให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมาอภิปรายหน้าชั้นและให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นจากกรณีตามหัวข้อในใบงาน “ความภาคภูมิใจของไต้ง”

ขั้นที่ 2 ประเมินเชิงเหตุผล

ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น จากกรณีตัวอย่าง “เรื่อง ความภาคภูมิใจของไต้ง”

- ไต้งมีความภาคภูมิใจในเรื่องอะไร
- ทำไมไต้งถึงคิดว่าเวลามีค่าไม่ควรปล่อยให้ล่วงเลยไป
- นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับการกระทำของไต้ง ถ้าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เพราะเหตุใด

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดค่านิยม

ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในหัวข้อดังนี้

- การปล่อยเวลาให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์มีผลอย่างไร
- การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทำให้ผู้ปฏิบัติมีความภูมิใจอย่างไรบ้าง
- การกระทำของไต้งดีหรือไม่ดีอย่างไร
- นักเรียนอยากทำงานร่วมกับไต้งหรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นที่ 4 กำหนดปฏิบัติ

นักเรียนร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติในการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า เช่น

- ร่วมกันทำงานด้วยความเต็มใจ
- ทำงานอย่างเต็มความสามารถ
- มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
- แสดงความมีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงาน
- ปฏิบัติงานด้วยความเหมาะสม

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม

1. ครูให้นักเรียนแต่งกลอน เกี่ยวกับการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นผลงานของแต่ละคน

ขั้นสรุป

ให้นักเรียนร่วมกันสรุปและครูช่วยสรุปอีกครั้งหนึ่ง

สื่อการเรียนการสอน

ใบงาน กรณีตัวอย่าง “ความภาคภูมิใจของโค้ง”

การวัดผลประเมินผล

- 1. สังเกตจากการร่วมอภิปรายกลุ่ม การการสรุปร่วมกัน
- 2. ตรวจผลงาน

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้สอน.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ตรวจ / นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

ภาคผนวก

เรื่อง.....ความภาคภูมิใจของโต้ง

โต้งเป็นเด็กนักเรียนชั้น ป.6 เขาเป็นคนขยัน มีความรับผิดชอบสูงเขาจะไม่ปล่อยเวลาให้เปล่าประโยชน์ เมื่อทำการกิจเสร็จเรียบร้อยแล้วเขาก็จะเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด หรือไม่ก็ออกไปเก็บขยะบริเวณโรงเรียน อยู่มาวันหนึ่ง ครูสั่งให้ทำกิจกรรมวิชาภาษาไทย โต้งก็ตั้งหน้าตั้งตาทำงานสำเร็จ เมื่อหมดเวลาเพื่อน ๆ ก็ชวนกันออกไปวิ่งเล่น แต่โต้งไม่ยอมออกจากห้องเรียน เขากลับเขียนบทร้อยกรองวันแม่ โต้งเขียนได้ดีมาก เป็นที่ชื่นชมของเพื่อน ๆ และครู โต้งรู้สึกภูมิใจในผลงานของตนเองมาก จึงได้นำผลงานกลับไปอวดพ่อแม่ที่บ้านเมื่อพ่อเห็นผลงานของโต้งเขาถึงกับน้ำตาไหลเอามือไปลูบหัวโต้งแล้วพูดว่าเก่งจริง ๆ ลูกพ่อ และเรียกให้แม่เข้ามาดู แม่ก็ถึงกับน้ำตาไหลเหมือนกัน และแม่ก็ถามโต้งว่านี่ครูให้เขียนหรือลูก โต้งบอกว่าครูไม่ได้ให้เขียนหรือโต้งเห็นเพื่อน ๆ เขาออกไปเล่นกัน โต้งไม่รู้จะทำอะไรก็หยิบปากกาและกระดาษขึ้นมาเขียนเล่น ๆ ครับแม่

วันรุ่งขึ้นเมื่อโต้งไปถึงโรงเรียน ครูถือหนังสือราชการเข้ามาในห้องและบอกว่าทางสำนักงานเขตพื้นที่ นครศรีธรรมราช เขต 2 ได้เชิญชวนให้ส่งบทกลอนวันแม่เข้าประกวดเพื่อน ๆ และครูก็เสนอให้ส่งผลงานของโต้งเข้าประกวดและได้รับรางวัลชนะเลิศ เพื่อน ๆ ดีใจมาก ถึงกับกระโดดเข้ามาออดโต้ง โต้งน้ำตาไหลด้วยความภาคภูมิใจ

.....

ใบงาน
เรื่อง ความภาคภูมิใจของโด่ง

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. การปล่อยเวลาว่างให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์มีผลอย่างไร
.....
2. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ทำให้ผู้ปฏิบัติมีความภูมิใจอย่างไรบ้าง
.....
3. การกระทำของโด่งดีหรือไม่คืออย่างไร
.....
4. นักเรียนอยากทำงานร่วมกับโด่งหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
5. ถ้านักเรียนเป็น โด่งนักเรียนจะอย่างไร
.....
6. พ่อแม่ของโด่งมีความรู้สึกอย่างไรกับโด่ง เพราะเหตุใด
.....
7. ใครมีส่วนทำให้โด่งได้รับรางวัล
.....
8. โด่งทำอะไรถึงได้รับรางวัล
.....
9. นักเรียนอยากได้รางวัลอย่างโด่งหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
10. ถ้าใช้เวลาว่างไปในทางไม่ดีจะเกิดผลอย่างไร
.....

แบบสังเกตการอภิปรายแผนกิจกรรมที่ เรื่อง.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง ให้ใส่ระดับคะแนน 0, 1, 2 ลงในรายการ

เกณฑ์การให้คะแนน 2 = ดี, 1 = พอใช้, 0 = ปรับปรุง

ที่	รายการ	กลุ่มที่	กลุ่มที่	กลุ่มที่	กลุ่มที่	หมายเหตุ
		1	2	3	4	
1.	ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
2.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
3.	ร่วมกันสรุปความคิดเห็นเป็นของกลุ่มได้					
4.	การนำเสนอความคิดเห็น					
5.	ขั้นตอนการทำงาน					
	รวมคะแนน					

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 1

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 2

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 3

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 4

.....

.....

.....

ชั้นอภิปราย

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ตามหัวข้อที่กำหนดในใบงาน ครอบครัวแสนสุข ดังนี้

- นักเรียนคิดว่าตัวละครในเรื่อง ครอบครัวแสนสุข ใครเป็นคนช่วยงานบ้านมากที่สุด เพราะอะไร

- นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดแหวนจึงช่วยเหลืองานบ้าน
- ละมัยสามารถช่วยเหลืองานบ้านได้บ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด
- นักเรียนคิดว่าคนที่ไม่ช่วยทำงานบ้านเลยจะเป็นอย่างไร
- ถ้านักเรียนเป็นวรรณภา นักเรียนจะทำอย่างไร
- การช่วยเหลืองานบ้านมีความจำเป็นและได้รับประโยชน์อย่างไร

2. ให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการอภิปราย

ขั้นที่ 2 ประเมินเชิงเหตุผล

ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการช่วยเหลืองานบ้าน ในประเด็นต่อไปนี้

- ทำไมนักเรียนต้องช่วยเหลืองานบ้าน
- นักเรียนมีวิธีการช่วยเหลืองานบ้านอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด
- นักเรียนช่วยเหลืองานบ้านแล้วได้ประโยชน์อย่างไรบ้าง
- ถ้านักเรียนไม่ช่วยเหลืองานบ้านจะเกิดผลอย่างไร

ขั้นที่ 3 กำหนดค่านิยม

1. นักเรียนแบ่งเวลาในการช่วยเหลืองานบ้านบ้างหรือไม่
2. การที่นักเรียนไม่แบ่งเวลาช่วยเหลืองานบ้านจะเกิดผลดีหรือผลเสียอย่างไร
3. นักเรียนควรแบ่งเวลาในการช่วยเหลืองานบ้านอย่างไร ถึงจะเหมาะสม

ขั้นที่ 4 กำหนดแนวปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย เกี่ยวกับการใช้เวลาช่วยเหลืองานบ้าน ดังนี้

- ช่วยเหลืองานบ้านด้วยความเต็มใจ
- ทำงานอย่างเต็มความสามารถ
- มีความรับผิดชอบทำงานบ้านที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จ
- ช่วยเหลืองานบ้านตามความเหมาะสม

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม

1. ครูให้นักเรียนวาดภาพพระบารมีการช่วยเหลืองานบ้าน ตามความคิดของนักเรียน พร้อมกับตั้งชื่อเรื่อง
2. นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่วาด

ขั้นสรุป

นักเรียนสรุปร่วมกันอีกครั้ง ครูสรุปเพิ่มเติม เกี่ยวกับการแบ่งเวลาในการช่วยเหลืองานบ้าน ว่าเป็นสิ่งที่เราต้องฝึกหัดทำ โตขึ้นเราจะได้ทำงานเป็น และได้ช่วยเหลือพ่อแม่ผู้ปกครอง

สื่อการเรียนการสอน

1. กรณีตัวอย่าง “ครอบครัวแสนสุข”
2. ใบงาน “ครอบครัวแสนสุข”

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกันอภิปราย
2. ตรวจสอบผลงานการวาดภาพ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้สอน.....

วันที่ **เดือน**..... **พ.ศ.**.....

ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ตรวจ / นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่ **เดือน**..... **พ.ศ.**.....

ภาคผนวก

เรื่อง.....ครอบครัวแสนสุข

สมหมายกับวินัยเป็นพี่น้องกัน อยู่มาวันหนึ่งแม่รู้สึกอ่อนเพลียจึงไปหาหมอ ให้สมหมายและวินัยเฝ้าบ้าน และแม่สั่งให้ทั้งสองช่วยกันทำความสะอาดบ้าน สมหมายไม่ได้ช่วยทำความสะอาดบ้านแต่กลับรื้อของมาเล่นแล้วทิ้งเกะกะ เมื่อแม่กลับมาเห็นบ้านรก แม่ก็ต้องลงมือเก็บกวาดเองอีก สมหมายรู้สึกสงสารแม่ที่แม่ต้องมาเก็บกวาดของที่ตนทำรกไว้ แทนที่กลับมาจากหาหมอแม่จะได้พักผ่อน แล้วสมหมายกับวินัยก็ช่วยกันทำความสะอาดจนเสร็จเรียบร้อย โดยให้แม่นั่งพักผ่อน แม่เห็นลูกทั้งสองช่วยกันทำงานก็นั่งยิ้มด้วยความภาคภูมิใจ และบอกกับลูกทั้งสองว่า “บ้านเป็นที่อยู่อาศัยของเรา เราต้องช่วยกันดูแลรักษาให้สะอาดสวยและน่าอยู่ ทำให้เราอยู่อย่างมีความสุขและไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ” นับตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา สมหมายและวินัยก็ช่วยแม่ทำงานบ้านทุกอย่างที่พอจะช่วยได้ เป็นการแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ด้วย ทำให้ครอบครัวของเขาอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

ใบงาน
การใช้เวลาในการช่วยเหลืองานบ้าน

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น และตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนมีวิธีการช่วยเหลืองานบ้านอย่างไรบ้าง เพราะเหตุใด

.....
.....
.....

2. นักเรียนช่วยเหลืองานบ้านแล้วได้ประโยชน์อย่างไร

.....
.....
.....

3. ถ้าทุกคนในบ้านไม่ช่วยกันทำงานจะเกิดผลอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

4. การแบ่งเวลาเพื่อช่วยเหลืองานบ้านจะเกิดผลคืออย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

5. ถ้าครอบครัวของนักเรียนมีคนนิสัยเหมือนสมหมายอยู่จะเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

แบบสังเกตการอภิปรายแผนกิจกรรมที่ เรื่อง.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง ให้ใส่ระดับคะแนน 0, 1, 2 ลงในรายการ

เกณฑ์การให้คะแนน 2 = ดี, 1 = พอใช้, 0 = ปรับปรุง

ที่	รายการ	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	หมายเหตุ
1.	ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
2.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
3.	ร่วมกันสรุปความคิดเห็นเป็นของกลุ่มได้					
4.	การนำเสนอความคิดเห็น					
5.	ขั้นตอนการทำงาน					
	รวมคะแนน					

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 1

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 2

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 3

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 4

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

เรื่อง การใช้ไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การใช้ ไฟฟ้า และอย่างประหยัด คือการใช้เท่าที่จำเป็น ตามความเหมาะสม และให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกวิธีการใช้ไฟฟ้า และเครื่องใช้ที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้าให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้
2. นักเรียนบอกความสำคัญของการใช้ ไฟฟ้า และเครื่องใช้ที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้าอย่างประหยัดและคุ้มค่าได้

เนื้อหา

การใช้ไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง การประหยัดไฟฟ้า และเครื่องใช้ที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้า เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องช่วยกัน เพื่อช่วยกันประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัว ถ้าทุกคนในครอบครัว ปฏิบัติจนเป็นนิสัยแล้วก็จะช่วยลดค่าใช้จ่ายและจะช่วยสร้างฐานะของครอบครัวให้มั่นคงได้

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก

1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปราย และเสนอแนะวิธีการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด
3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายโดยครูช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด

ในการให้เหตุผลให้มากขึ้น

ขั้นที่ 2 การประเมินเชิงเหตุผล

ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนอภิปรายและนำเสนอความคิดเห็น ตามประเด็น

ต่อไปนี้

- เพราะเหตุใดเราจึงใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด
- กระแสไฟฟ้ามีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันมากน้อยเพียงใด
- ถ้าไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้เราจะเป็นอย่างไร
- ถ้าสมาชิกในครอบครัวไม่ช่วยกันประหยัดไฟฟ้า จะเกิดผลต่อครอบครัวและต่อประเทศชาติอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ 3 กำหนดค่านิยม

ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายตามประเด็นดังนี้

- การใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดให้ประโยชน์อย่างไรบ้าง
- ถ้าเราไม่มีไฟฟ้าให้นักเรียนคิดว่าจะเป็นอย่างไร
- นักเรียนช่วยกันบอกวิธีการใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุด
- ครูสรุปความคิดเห็นและอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 กำหนดแนวปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติในการใช้ไฟฟ้าให้ได้ประโยชน์คุ้มค่า

- สมาชิกทุกคนในบ้านต้องช่วยกันประหยัดไฟฟ้าดังต่อไปนี้
- ไม่เปิดปิดตู้เย็นบ่อย ๆ
- ไม่เปิดโทรทัศน์ พัดลมทิ้งไว้
- ไม่รีดผ้าครั้งละน้อยชิ้น
- ไม่ซักผ้าครั้งละน้อยชิ้น
- อยู่บ้านเดียวกันดูโทรทัศน์เครื่องเดียวกัน

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม

ครูให้นักเรียนวาดภาพ เครื่องใช้ไฟฟ้าตามความคิดของนักเรียนให้นักเรียนอภิปราย

ผลงาน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป ประโยชน์ของไฟฟ้าและสาเหตุที่ต้องช่วยกันประหยัดไฟฟ้า และใช้ไฟฟ้าให้คุ้มค่าที่สุด

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพเครื่องใช้ไฟฟ้า
2. ใบงาน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากพฤติกรรมความร่วมมืออภิปรายและสรุปร่วมกัน
2. ตรวจผลงาน

บันทึกผลหลังการสอน**ผลการสอน**

.....

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้สอน.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
(ตรวจ / นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

ใบงาน
การใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น และตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใดเราจึงต้องใช้ไฟฟ้าอย่างประหยัด

.....
.....
.....

2. กระแสไฟฟ้ามีความจำเป็นต่อชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

3. ถ้าไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้เราจะเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

4. ถ้าสมาชิกในครอบครัวไม่ช่วยกันประหยัดไฟฟ้าจะเกิดผลต่อครอบครัวและประเทศชาติอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

5. นักเรียนคิดว่าการประหยัดไฟฟ้าเกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายภายในบ้านอย่างไร

.....
.....
.....

แบบสังเกตการอภิปรายแผนกิจกรรมที่ เรื่อง.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง ให้ใส่ระดับคะแนน 0, 1, 2 ลงในรายการ

เกณฑ์การให้คะแนน 2 = ดี, 1 = พอใช้, 0 = ปรับปรุง

ที่	รายการ	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	หมายเหตุ
1.	ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
2.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
3.	ร่วมกันสรุปความคิดเห็นเป็นของกลุ่มได้					
4.	การนำเสนอความคิดเห็น					
5.	ขั้นตอนการทำงาน					
	รวมคะแนน					

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 1

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 2

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 3

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 4

.....

.....

.....

ขั้นที่ 2 ประเมินเชิงเหตุผล

1. ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของน้ำประปา
2. ให้นักเรียนบอกเหตุผลว่าทำไมเราจึงต้องใช้น้ำประปาอย่างประหยัด
3. ถ้าไม่มีน้ำประปาใช้จะเป็นอย่างไรบ้าง
4. การประหยัดน้ำประปาได้ประโยชน์อย่างไร
5. ถ้านักเรียนเปิดน้ำประปาทิ้งไว้จะเกิดผลอย่างไร

ขั้นที่ 3 กำหนดค่านิยม

ครูให้นักเรียนอภิปรายและนำเสนอในประเด็นดังนี้

- น้ำประปามีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง
- การใช้น้ำประปาอย่างประหยัดทำให้เกิดผลอย่างไร
- ถ้าน้ำประปาหยุดไหลนักเรียนคิดว่าจะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียนจะช่วยกันประหยัดน้ำประปาได้อย่างไร

ขั้นที่ 4 กำหนดแนวปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนอภิปรายประเด็นต่อไปนีรรวมทั้งนำเสนอแสดงความคิดเห็น

- การใช้น้ำอย่างประหยัดและได้ประโยชน์คุ้มค่าควรปฏิบัติอย่างไร
- ถ้านักเรียนเห็นท่อประปาแตก หรือน้ำรั่วไหลนักเรียนจะปฏิบัติอย่างไร
- การใช้น้ำประปาอย่างไรประหยัดเป็นหน้าที่ของใคร

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติด้วยความซื่อซม

1. ให้นักเรียนเขียนคำขวัญที่เกี่ยวกับการใช้น้ำประปาอย่างประหยัด
2. ให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น
3. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิด

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการใช้น้ำประปาให้เป็นประโยชน์มากที่สุดอีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

1. ภาพแหล่งน้ำประปา
2. ตัวอย่างคำขวัญเกี่ยวกับการใช้น้ำประปา
3. ใบงาน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากพฤติกรรมกรร่วมอภิปรายกลุ่มการและสรุปผลร่วมกัน
2. ตรวจสอบการเขียนคำขวัญ

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการสอน

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
 (.....)

ผู้สอน.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ตรวจ / นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....
 (.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

ใบงาน
การใช้น้ำประปาอย่างประหยัด

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น และตอบคำถามต่อไปนี้

1. เพราะเหตุใดทุกคนในครอบครัวต้องช่วยกันประหยัดน้ำประปา

.....
.....
.....

2. นักเรียนมีแนวทางใช้น้ำประปาอย่างประหยัดด้วยวิธีใดบ้าง

.....
.....
.....

3. น้ำประปา มีประโยชน์อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

4. นักเรียนมีวิธีปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้น้ำประปา อย่างประหยัดและคุ้มค่าอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

5. ถ้าไม่มีน้ำใช้จะเกิดผลอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

แบบสังเกตการอภิปรายแผนกิจกรรมที่ เรื่อง.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง ให้ใส่ระดับคะแนน 0, 1, 2 ลงในรายการ

เกณฑ์การให้คะแนน 2 = ดี, 1 = พอใช้, 0 = ปรับปรุง

ที่	รายการ	กลุ่มที่	กลุ่มที่	กลุ่มที่	กลุ่มที่	หมายเหตุ
		1	2	3	4	
1.	ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
2.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
3.	ร่วมกันสรุปความคิดเห็นเป็นของกลุ่มได้					
4.	การนำเสนอความคิดเห็น					
5.	ขั้นตอนการทำงาน					
	รวมคะแนน					

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 1

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 2

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 3

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 4

.....

.....

.....

2. นักเรียนมีวิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไรบ้าง

3. ถ้าไม่มีทรัพยากรธรรมชาติเราจะเป็นอย่างไรบ้าง

4. นักเรียนจะใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไรให้คุ้มค่าที่สุด

ขั้นที่ 3 กำหนดค่านิยม

ครูให้นักเรียนอภิปรายในประเด็นดังนี้

1. ให้นักเรียนบอกประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติว่ามีอะไรบ้าง

2. นักเรียนมีวิธีการอนุรักษ์ธรรมชาติอย่างไรบ้าง

3. นักเรียนมีวิธีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร ให้คุ้มค่าที่สุดและเกิดประโยชน์สูงสุด

ขั้นที่ 4 กำหนดแนวปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่าง

คุ้มค่า เช่น

1. ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

2. ปลุกป่าทดแทน

3. นำของเก่ามาใช้ใหม่

4. ควรใช้ทรัพยากรเท่าที่จำเป็น และให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. ถ้าเห็นใครทำลายทรัพยากรธรรมชาติควรแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์

1. ครูยกตัวอย่างคำขวัญเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนคำขวัญเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

อย่างคุ้มค่า

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้น

ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุป เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าอีกครั้งหนึ่ง

สื่อการเรียนการสอน

1. ทรัพยากรธรรมชาติของจริง

2. ตัวอย่างคำขวัญ

การวัดประเมินผล

1. สังเกตจากพฤติกรรมการร่วมอภิปรายกลุ่ม และผลการสรุปร่วมกัน

2. ตรวจสอบผลงาน

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้สอน.....

วันที่ **เดือน**..... **พ.ศ.**.....

ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ตรวจ / นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่ **เดือน**..... **พ.ศ.**.....

ใบงาน

เรื่อง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น และตอบคำถามต่อไปนี้

1. ทรัพยากรธรรมชาติมีความสำคัญอย่างไร

.....
.....

2. นักเรียนมีวิธีการอนุรักษ์ธรรมชาติอย่างไรบ้าง

.....
.....

3. ถ้าไม่มีทรัพยากรธรรมชาติ จะเป็นอย่างไร

.....
.....

4. นักเรียนจะใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไร ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

.....
.....

แบบสังเกตการอภิปรายแผนกิจกรรมที่ เรื่อง.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง ให้ใส่ระดับคะแนน 0, 1, 2 ลงในรายการ

เกณฑ์การให้คะแนน 2 = ดี, 1 = พอใช้, 0 = ปรับปรุง

ที่	รายการ	กลุ่มที่	กลุ่มที่	กลุ่มที่	กลุ่มที่	หมายเหตุ
		1	2	3	4	
1.	ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
2.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
3.	ร่วมกันสรุปความคิดเห็นเป็นของกลุ่มได้					
4.	การนำเสนอความคิดเห็น					
5.	ขั้นตอนการทำงาน					
	รวมคะแนน					

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 1

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 2

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 3

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 4

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

เรื่อง การนำสิ่งของเครื่องใช้ที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การนำสิ่งของเครื่องใช้ที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ เป็นการนำสิ่งของเครื่องใช้ที่มีอยู่มาใช้ให้คุ้มค่าที่สุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถนำของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ใหม่ หรือดัดแปลงให้ใช้ประโยชน์ได้ตามความเหมาะสม
2. นักเรียนบอกวิธีการบริหารจัดการในการใช้สิ่งของเครื่องใช้ให้คุ้มค่าที่สุด

เนื้อหา

การนำสิ่งของเครื่องใช้ที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยการนำสิ่งของเครื่องใช้ที่มีอยู่มาใช้ให้คุ้มค่าที่สุด ใช้จนกว่าจะหมดอายุการใช้งาน หรือการดัดแปลงใช้งานใหม่ตามความเหมาะสม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูสนทนากับนักเรียนเรื่องการใช้สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และซักถามนักเรียนเรื่องการใช้เงินซื้อสิ่งของเครื่องใช้บ่อยหรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก

ขั้นอภิปราย

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ให้นักเรียนเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่ม
2. แจกใบงานเรื่อง“การบริหารจัดการ” ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ศึกษา และให้นักเรียนในกลุ่มช่วยจัดหาสิ่งของเครื่องใช้ให้ได้ครบถ้วนโดยใช้เงินน้อยที่สุด

3. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการบริหารจัดการตามใบงาน
4. ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันอภิปราย ใช้เหตุผล ตอบคำถามตามหัวข้อที่เรื่งกำหนดในใบงาน ดังนี้
 - 4.1 จากการรายงานผล การจัดหาสิ่งของเครื่องใช้ของกลุ่มใด ทำได้ครบถ้วนและเหมาะสมที่สุด เพราะเหตุใด
 - 4.2 นักเรียนมีสิ่งของเครื่องใช้อะไรบ้าง ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่ามาก
 - 4.3 นักเรียนคิดว่า ผู้ที่รู้จักนำสิ่งของเครื่องใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด จะมีผลดีกับตนเองอย่างไร
5. ให้นักเรียนบอกแนวทางปฏิบัติของตนเอง ในการใช้สิ่งของเครื่องใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด
6. ให้นักเรียนระบุสิ่งของเครื่องใช้ ที่ใช้แล้วสามารถนำมาใช้ใหม่ได้อีก มีอะไรบ้าง และมีแนวการใช้อย่างไร
7. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลการร่วมอภิปราย

ขั้นที่ 2 ประเมินเชิงเหตุผล

ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- สิ่งของที่เหลือใช้มีอะไรบ้าง
- สิ่งของที่เหลือใช้สามารถนำมาใช้ประโยชน์อะไรบ้าง
(ยกตัวอย่างสิ่งของพร้อมทั้งบอกประโยชน์)
- นักเรียนเคยนำวัสดุที่เหลือใช้มาใช้ประโยชน์อะไรบ้าง

ขั้นที่ 3 กำหนดค่านิยม

นักเรียนร่วมกันกำหนดค่านิยมในการนำสิ่งของที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัว

1. นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการนำสิ่งของที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญของการนำสิ่งของที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อนำไปกำหนดแนวปฏิบัติต่อไป

ขั้นที่ 4 กำหนดแนวปฏิบัติ

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปข้อตกลงเพื่อนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. การนำสิ่งของที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีผลดีอย่างไรบ้าง
2. นักเรียนเคยนำสิ่งของที่เหลือใช้อะไรบ้างมาใช้ให้เกิดประโยชน์
3. นักเรียนสำรวจสิ่งของที่เหลือใช้ในบ้านของนักเรียนและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์
4. นักเรียนควรแยกสิ่งของเหลือใช้ เพื่อจำหน่ายหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม

1. ครูให้นักเรียนนำสิ่งของที่เหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นของเล่น ของใช้
2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลงานและแลกเปลี่ยนความรู้กัน
 - นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับผลงานของตนเอง
 - นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลงานของแต่ละคนแล้วร่วมกันสรุป

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปตามหัวข้อเรื่อง การนำสิ่งของที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ อีกครั้ง

สื่อการเรียนการสอน

ใบงาน การบริหารจัดการ

การวัดประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรม และผลการสรุปร่วมกันของนักเรียน

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการสอน

.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้สอน.....
วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

ความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

(ตรวจ / นิเทศ / เสนอแนะ / รับรอง)

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....
วันที่ เดือน..... พ.ศ.....

ใบงาน
เรื่อง...การบริหารจัดการ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น และตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนคิดว่าการนำสิ่งของที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีผลดีอย่างไร.....
.....
.....
2. นักเรียนมีสิ่งของที่เหลือใช้อะไรบ้าง ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้.....
.....
.....
3. นักเรียนบอกแนวทางในการปฏิบัติของตนเองในการใช้สิ่งของที่เหลือใช้ให้เกิดประโยชน์
คุ้มค่า.....
.....
.....
4. ถ้าบ้านของนักเรียนมีสิ่งของที่เหลือใช้มากๆ นักเรียนคิดว่าจะทำอย่างไรกับสิ่งของนั้น.....
.....
.....
5. ถ้ามีเศษผ้าเหลืออยู่ นักเรียนคิดว่าจะทำอะไรได้บ้าง.....
.....
.....

แบบสังเกตการอภิปรายแผนกิจกรรมที่ เรื่อง.....

วันที่ เดือน พ.ศ.

คำชี้แจง ให้ใส่ระดับคะแนน 0, 1, 2 ลงในรายการ

เกณฑ์การให้คะแนน 2 = ดี, 1 = พอใช้, 0 = ปรับปรุง

ที่	รายการ	กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3	กลุ่มที่ 4	หมายเหตุ
1.	ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น					
2.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น					
3.	ร่วมกันสรุปความคิดเห็นเป็นของกลุ่มได้					
4.	การนำเสนอความคิดเห็น					
5.	ขั้นตอนการทำงาน					
	รวมคะแนน					

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 1

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 2

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 3

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะกลุ่มที่ 4

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก
แบบสังเกตพฤติกรรมการประหยักระหว่างการทดลอง

แบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดเงินระหว่างการทดลองของนักเรียน

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ครั้งที่.....ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ที่	รายการพฤติกรรม	ความถี่การแสดงออก				
		สม่ำเสมอ	บ่อยมาก	บางครั้ง	น้อยมาก	ไม่เคย
	พฤติกรรมการประหยัดเงิน					
1.	รู้จักการวางแผนใช้เงิน					
2.	ใช้เงินให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า					
3.	มีการเก็บออมเงิน					
	รวม					
	รวมทั้งสิ้น / เฉลี่ยร้อยละ					

เกณฑ์การให้คะแนน	สม่ำเสมอ	ระดับคะแนน	4
	บ่อยมาก	ระดับคะแนน	3
	บางครั้ง	ระดับคะแนน	2
	น้อยมาก	ระดับคะแนน	1
	ไม่เคย	ระดับคะแนน	0

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

แบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดเวลาระหว่างการทดลองของนักเรียน

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ครั้งที่.....ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ที่	รายการพฤติกรรม	ความถี่การแสดงออก				
		สม่ำเสมอ	บ่อยมาก	บางครั้ง	น้อยมาก	ไม่เคย
	พฤติกรรมการประหยัดเวลา					
1.	รู้จักวางแผนการใช้เวลา					
2.	ใช้เวลาทบทวนบทเรียน					
3.	การใช้เวลาช่วยเหลืองานบ้าน					
	รวม					
	รวมทั้งสิ้น / เฉลี่ยร้อยละ					

เกณฑ์การให้คะแนน	สม่ำเสมอ	ระดับคะแนน	4
	บ่อยมาก	ระดับคะแนน	3
	บางครั้ง	ระดับคะแนน	2
	น้อยมาก	ระดับคะแนน	1
	ไม่เคย	ระดับคะแนน	0

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

แบบสังเกตพฤติกรรมการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม

ระหว่างการทดลองของนักเรียน

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ครั้งที่..... ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ที่	รายการพฤติกรรม	ความถี่การแสดงออก				
		สม่ำเสมอ	บ่อยมาก	บางครั้ง	น้อยมาก	ไม่เคย
	พฤติกรรมการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม					
1.	การนำสิ่งของเครื่องใช้ที่เหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์					
2.	การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียนและชุมชน					
3.	การใช้ไฟฟ้า น้ำประปา และโทรศัพท์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด					
	รวม					
	รวมทั้งสิ้น / เฉลี่ยร้อยละ					

เกณฑ์การให้คะแนน	สม่ำเสมอ	ระดับคะแนน	4
	บ่อยมาก	ระดับคะแนน	3
	บางครั้ง	ระดับคะแนน	2
	น้อยมาก	ระดับคะแนน	1
	ไม่เคย	ระดับคะแนน	0

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

ภาคผนวก ง
แบบวัดพฤติกรรมการประหยัด

แบบวัดพฤติกรรมการประหยัด

คำชี้แจงในการตอบแบบวัด

1. แบบวัดชุดนี้เป็นแบบวัดเกี่ยวกับการปฏิบัติในชีวิตประจำวันของนักเรียน
2. ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อในแบบวัด แล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นตรงกับการกระทำของนักเรียนในระดับใด แล้วกาเครื่องหมาย (/) ในช่อง
3. แบบวัดนี้มีคำตอบให้เลือก 3 ช่อง คือ “จริง” “ค่อนข้างจริง” “ไม่จริง”
4. ให้นักเรียนเลือกตอบช่องที่ตรงกับการกระทำที่เป็นจริงของนักเรียนเพียงคำตอบเดียว
5. คำตอบของนักเรียนไม่มีคำตอบใดผิด แต่คำตอบอาจแตกต่างกันไปตามการกระทำของแต่ละคน ฉะนั้นขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริงที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ไม่จริง
1.	ข้าพเจ้าแบ่งเงินส่วนหนึ่งที่ได้รับจากผู้ปกครองเก็บสะสมไว้			
2.	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาทบทวนบทเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบ			
3.	ข้าพเจ้านำสมุดเก่าที่เหลือใช้มารวบรวมไว้ใช้เป็นสมุดโน้ต			

- ในข้อ
1. ถ้านักเรียนเลือกตอบว่า “จริง” หมายความว่านักเรียนแบ่งเงินส่วนหนึ่งที่ได้รับจากผู้ปกครองเก็บสะสมไว้
 2. ถ้านักเรียนเลือกคำตอบว่า “ค่อนข้างจริง” หมายความว่านักเรียนแบ่งเวลาทบทวนบทเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบบ้างเป็นบางครั้ง
 3. นักเรียนเลือกคำตอบว่า “ไม่จริง” หมายความว่านักเรียนไม่ได้นำสมุดเก่าที่เหลือใช้มารวบรวมไว้ใช้เป็นสมุดโน้ต

ข้อที่	ข้อความ	จริง	ค่อนข้างจริง	ไม่จริง
	พฤติกรรมการประหยัดเงิน			
1.	ข้าพเจ้าแบ่งเงินส่วนหนึ่งที่ได้รับจากผู้ปกครองเก็บสะสมไว้ สม่ำเสมอ.....
2.	ข้าพเจ้าต้องขอเงินผู้ปกครองเพิ่มอยู่เสมอ.....
3.	ข้าพเจ้าไม่เคยเก็บสะสมเงิน เพราะอยากได้อะไรก็ขอ ผู้ปกครองได้.....
4.	ข้าพเจ้านำเงินที่เก็บสะสมไว้ จากค่าใช้จ่ายประจำวันมาซื้อของ ที่มีประโยชน์ต่อการเรียน.....
5.	ข้าพเจ้าดูแลรักษาความสะดวกเสื้อผ้าอยู่เสมอเพื่อให้สามารถ ใช้งานได้นานๆ
	พฤติกรรมการประหยัดเวลา			
6.	ข้าพเจ้าแบ่งเวลาทบทวนบทเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบ.....
7.	ในวันหยุดข้าพเจ้าใช้เวลาส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์.....
8.	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์มากที่สุด.....
9.	ข้าพเจ้าใช้เวลาในวันหยุดช่วยทำงานเพื่อหารายได้พิเศษ
10.	เมื่อมีเวลาว่างที่โรงเรียนข้าพเจ้าจะเล่นกับเพื่อนทันที.....
	พฤติกรรมการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและ ส่วนรวม			
11.	ข้าพเจ้าเปิดไฟและพัดลมทิ้งไว้เสมอ.....
12.	ข้าพเจ้านอนหลับโดยไม่ปิดโทรทัศน์.....
13.	ข้าพเจ้าปิดไฟในห้องทุกครั้งเมื่อเลิกใช้.....
14.	ข้าพเจ้าจะเก็บกล่องใส่ของไว้ขาย หรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น เสมอ.....
15.	ข้าพเจ้าใช้โทรศัพท์เฉพาะมีเรื่องจำเป็นเท่านั้น.....

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดการประหยัคมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

แบบวัดมี 2 ลักษณะ คือ การกระทำทางบวกและการกระทำทางลบ

การกระทำทางบวกคือ การกระทำที่สมควรกระทำ

ผู้ตอบเลือกตอบคำว่า	“จริง”	ให้คะแนน 2
	“ค่อนข้างจริง”	ให้คะแนน 1
	“ไม่จริง”	ให้คะแนน 0

การกระทำทางลบ คือ การกระทำที่ไม่สมควรกระทำ

ผู้ตอบเลือกตอบคำว่า	“จริง”	ให้คะแนน 0
	“ค่อนข้างจริง”	ให้คะแนน 1
	“ไม่จริง”	ให้คะแนน 2

ดังนั้นผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้มาก แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการประหยัคสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดนี้ต่ำ แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการประหยัคต่ำ

ข้อคำถามที่มีการกระทำทางบวก และทางลบ ดังนี้

ข้อที่มีการกระทำทางบวกคือข้อ 1, 4, 5, 6, 8, 9,13,14,15

ข้อที่มีการกระทำทางลบคือ 2, 3, 7, 10, 11,12

ภาคผนวก จ
แบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

แบบทดสอบ ก่อน – หลัง การทดลอง

เรื่อง

การใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่มีต่อการประหยัด

ชื่อ เลขที่ โรงเรียน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เวลา 45 นาที
30 คะแนน

2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (x) ให้ตรงกับ
ข้อที่เลือก

1. การเลือกซื้อสินค้าควรคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ

ก. ความต้องการ

ข. ความสวยงาม

ค. ชื่อตามโฆษณา

ง. ความจำเป็นในการใช้สอย

2. สินค้าชนิดใดมีความจำเป็นน้อยที่สุดสำหรับนักเรียน

ก. อาหาร

ข. หนังสือ

ค. ชุดนักเรียน

ง. เครื่องสำอาง

3. ข้อใดเป็นพฤติกรรมการใช้เงินที่ไม่เหมาะสม

ก. ใช้จ่ายเงินเท่าที่จำเป็น

ข. ตัวซื้อของตามความต้องการ

ค. มีใช้จ่ายเหมาะสมกับฐานะตัวเอง

ง. จำเปรียบเทียบกับข้อดี ข้อเสียของการใช้สอยเงินทุกครั้ง

4. ข้อใดเป็นพฤติกรรมการออมที่เหมาะสม

ก. เก็บออมเงินทั้งหมดที่หาได้

ข. ใ้ก่อน เหลือจึงจะเก็บ

ค. กั้ก่อน เหลือจึงจะใช้

ง. กู้แบ่งเงินค่าใช้จ่ายและเงินออมไว้เป็นส่วน ๆ

5. เราจะออมเงินไว้เพื่ออะไร
- เพื่อซื้อเสื้อผ้า
 - เพื่อซื้อของแพงๆ
 - เพื่อใช้จ่ายยามจำเป็น
 - เพื่อใช้จ่ายเวลาไปเที่ยว
6. ข้อใดเป็นวิธีออมเงินที่ ไม่ถูกต้อง
- เล่นแชร์
 - ฝากธนาคาร
 - หยอดกระปุกออมสิน
 - ลงทุนเป็นสมาชิกสหกรณ์
7. ข้อใดเป็นการดูแลรักษาสมบัติของโรงเรียนที่ ไม่เหมาะสม
- ปูกี้ทำความสะอาดโต๊ะ เก้าอี้ทุกวัน
 - ต้องเล่นฟุตบอลแล้วเก็บเข้าที่ทุกครั้ง
 - ประกายนำอุปกรณ์การเกษตรไปเก็บที่บ้าน
 - ป้องกันทำความสะอาดอุปกรณ์การเกษตรหลังการใช้ทุกครั้ง
8. ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนกำลังขีดเขียนที่ฝาผนังห้องน้ำ นักเรียนจะทำอย่างไร
- ต่อว่าทันที ว่านิสัยไม่ดี พ่อแม่ไม่สั่งสอน
 - เข้าไปถามว่าเขียนอะไรอยู่ ทำไมจึงเขียน
 - ไม่สนใจ เพราะว่าตนเองไม่ได้เดือดร้อนอะไร
 - ห้ามไม่ให้เพื่อนทำและช่วยกันลบที่เพื่อนเขียนไว้
9. การดูแลทรัพย์สินของโรงเรียนเป็นหน้าที่ของใคร
- ครู
 - นักเรียน
 - ภารโรง
 - ถูกทุกข้อ
10. ถ้าเราไม่ช่วยกันดูแลทรัพย์สินของส่วนรวม จะเกิดผลต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด
- สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย
 - ได้ชื่อของใหม่อยู่เสมอ
 - ทำให้ทรัพย์สินเสียหาย
 - ใช้ประโยชน์ได้ไม่นาน

11. ใครมีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินของชุมชน
- ก. อบต.
 - ข. กำนัน
 - ค. ผู้ใหญ่บ้าน
 - ง. ทุกคนในชุมชน
12. ใครใช้เวลาว่างที่โรงเรียนได้คุ้มค่าและเหมาะสมที่สุด
- ก. นำหีบเกมกคขึ้นมาเล่น
 - ข. บอยริบออกไปเล่นในสนามทันที
 - ค. บุ่มเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด
 - ง. นื่องเอาขนมมาขายเพื่อนๆในห้อง
13. ถ้านักเรียนไม่รู้จักแบ่งเวลาจนมีงานค้างมาก ผลที่เกิดขึ้นตรงกับสุภาษิตในข้อใด
- ก. ดินพอกหางหมู
 - ข. เส้นครกขึ้นภูเขา
 - ค. ซ้ำๆได้พริ้วเล่มงาม
 - ง. กว่าถั่วจะสุกกาก็ไหม้
14. ถ้านักเรียนกำลังอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ แล้วเพื่อนมาชวนไปเล่นนักเรียนจะอย่างไร
- ก. บอกว่าย่ามายุ่ง ตนเองจะอ่านหนังสือ
 - ข. รีบไปเล่นทันที เพราะกลัวเพื่อนจะโกรธ
 - ค. บอกว่าตนเองไม่อยากเล่น ให้ไปชวนคนอื่น
 - ง. ชวนเพื่อนอ่านหนังสือด้วย แล้วบอกว่าสอบเสร็จค่อยไปเล่นกัน
15. ข้อใดเป็นการใช้เวลาว่างที่ไม่เหมาะสม
- ก. เล่นกีฬา
 - ข. แข่งรถซิ่ง
 - ค. เล่นดนตรี
 - ง. เล่นหมากเก็บ
16. การช่วยเหลืองานผู้ปกครองข้อใดไม่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
- ก. ซักผ้า
 - ข. รดน้ำต้นไม้
 - ค. กวาด - ถูบ้าน
 - ง. ซ่อมแซมหลังคาบ้าน

17. การกระทำข้อใดเป็นการช่วยเหลืองานบ้าน
- ล้างจาน
 - ทำการบ้าน
 - อ่านหนังสือ
 - ออกกำลังกาย
18. ตอนปิดเทอม นักเรียนจะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้อย่างไรบ้าง
- ปลูกผักสวนครัว
 - เปิดร้านขายขนม
 - เลี้ยงสุกรเอาไว้ขาย
 - เป็นเด็กเสิร์ฟในร้านอาหาร
19. ข้อใด ไม่ใช่วิธีการประหยัดไฟฟ้า
- รีดผ้าที่ละตัว
 - เปลี่ยนมาใช้หลอดตะเกียบ
 - เปิดไฟเฉพาะหลอดที่จำเป็นต้องใช้
 - ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีสัญลักษณ์ประหยัดไฟเบอร์ 5
20. ถ้านักเรียนเห็นน้ำเปิดทิ้งไว้จนไหลเต็มพื้น นักเรียนจะอย่างไร
- วิ่งไปฟ้องคุณครู ว่ามีคนเปิดน้ำทิ้งไว้
 - เดินผ่านไป เพราะตนเองไม่ได้เป็นคนเปิด
 - เข้าไปปิด แล้วไปแจ้งให้คุณครูบันทึกความดีให้
 - เข้าไปปิด แล้วเขียนป้ายติดไว้ “ปิดน้ำทุกครั้งหลังใช้”
21. การกระทำในข้อใดเป็นการกระทำที่เหมาะสมที่สุด
- จิบ ปิด ไฟดูโทรทัศน์
 - ปูเป็นอนเปิดไฟทั้งบ้าน เพราะกลัวผี
 - บ๊องเปิดไฟเฉพาะหลอดที่จำเป็นต้องใช้
 - อรชั๊กผ้ารวมกันทั้งผ้าสีและผ้าขาว เพื่อประหยัดไฟและผงซักฟอก
22. บอล เปิดน้ำทิ้งไว้ แล้วไปเล่นกับเพื่อนๆ ถ้านักเรียนเป็นบอลจะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะอะไร
- ไม่ทำ เพราะกลัวแม่ดู
 - ไม่ทำ เพราะต้องจ่ายค่าน้ำเพิ่ม
 - ไม่ทำ เพราะเป็นน้ำที่บ้านของตัวเอง
 - ไม่ทำ เพราะเป็นการสิ้นเปลืองน้ำโดยไม่ได้ประโยชน์อะไร

23. พฤติกรรมในข้อใด เป็นการใช้น้ำอย่างประหยัดที่สุด
- สมศรีซักผ้าทีละผืน
 - สมใจนำน้ำที่ล้างผ้าแล้วไปรดต้นไม้
 - สมรักษ์ปิดน้ำไม่สนิท เพื่อรองน้ำทีละหยด
 - สมจิตเก็บจานไว้หลายวันกว่าจะล้าง เพื่อประหยัดน้ำ
24. นักเรียนควรเอาตัวอย่างพฤติกรรมในข้อใด
- สุธีเก็บน้ำฝนไว้ใช้
 - สุทนปิดน้ำไม่ให้เพื่อนบ้านใช้
 - สุธรรมสูบน้ำจากบ่อใช้ เพราะไม่ต้องตัก
 - สุรียล้างผ้าไม่หมดผงซักฟอกเพราะประหยัดน้ำ
25. ข้อใดเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าที่สุด
- อ้อมนำน้ำที่ซักผ้าแล้วไปรดต้นไม้
 - เอ๋ขี่จักรยานไปตลาดซึ่งห่างจากบ้าน 3 กม.
 - เก่งไม่ไปเที่ยวที่ไหน อยู่บ้านดูโทรทัศน์ทั้งวัน
 - เหม่มเปิดแก๊สไฟแรงทุกครั้ง เพื่อเร่งให้อาหารสุกเร็ว
26. แม่ใช้ให้ก้องไปซื้อน้ำตาลที่ร้านขายของชำใกล้บ้าน ก้องก็รีบไปที่รถจักรยานยนต์คันที่แม่บอกก้องว่าใกล้ๆ เดินไปก็ได้ ถ้านักเรียนเป็นก้องนักเรียนจะอย่างไร
- ให้แม่ไป แม่จะได้ออกกำลังกาย
 - เดินไป ได้เป็นการออกกำลังกายไปด้วย
 - บอกแม่ว่า ไปจักรยานยนต์ประหยัดพลังงานทางกาย
 - บอกแม่ว่า ไปจักรยานยนต์จะได้ประหยัดเวลาได้มากกว่า
27. พฤติกรรมในข้อใดไม่เป็นการประหยัดพลังงาน
- คุณชายของแก้วก่อไฟด้วยถ่านเพื่อย่างปลา
 - หนึ่งเปิดแอร์เย็นจัด เพื่อให้ความเย็นกระจายทั่วห้อง
 - อ้ม โอม และเอก บ้านอยู่ใกล้กัน นั่งรถคันเดียวกันไปโรงเรียน
 - กิ้งขี่จักรยานไปโรงเรียน ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านประมาณ 700 เมตร

28. ข้อใดเป็นการนำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ได้อย่างเหมาะสม
- ก. สัมนำกระดาษลังมาประดิษฐ์เป็นกรอบรูป
 - ข. คำนำหลอดกาแฟที่ใช้แล้วมาล้างแล้วใช้ใหม่
 - ค. แดงนำไม้เสียบลูกชิ้นที่เก็บได้มาเสียบขายใหม่
 - ง. เขียวนำแก้วน้ำพลาสติกซึ่งลูกค้าทิ้งลงถังขยะแล้วมาล้างให้ลูกค้าใช้อีก
29. พฤติกรรมในข้อใดเป็นการคัดแปลงถึงของเครื่องใช้ที่ ไม่เหมาะสม
- ก. แบลงค์คัดแปลงรถจักรยานยนต์ให้เครื่องแรงขึ้นกว่าเดิม
 - ข. เป็วนำเศษผ้าที่ช่างเย็บผ้าไม่เอาแล้วมาประดิษฐ์เป็นผ้าเช็ดเท้า
 - ค. ไก่นำหลอดกาแฟที่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นโคมไฟแขวนหน้าต่าง
 - ง. กุ้งนำกล่องรองเท้าที่ซื้อใหม่มาใส่ของขวัญแล้วห่ออย่างสวยงาม
30. แม่ของธิดาเล่าให้ธิดาฟังอย่างชื่นชมในตัวของมาลีว่า “เห็นมาลีนำกระป๋องน้ำพลาสติกที่ไม่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นโคมไฟตกแต่งบ้านอย่างสวยงาม ลูกน่าจะทำบ้างนะ กระป๋องน้ำที่บ้านเราก็มียะเยอะ” ถ้านักเรียนเป็นธิดานักเรียนจะทำการอย่างไรหรือไม่
- ก. ไม่ทำ เพราะรกบ้าน
 - ข. ทำ เพราะต้องการให้แม่ชม
 - ค. ไม่ทำ เพราะซื้อจะถูกและสวยกว่า
 - ง. ทำ เพราะเป็นการใช้วัสดุอย่างคุ้มค่า

เฉลยคำตอบ

ข้อ	คำตอบข้อที่ถูกต้อง	ข้อ	คำตอบข้อที่ถูกต้อง
1	ง	16	ง
2	ง	17	ก
3	ข	18	ก
4	ง	19	ก
5	ค	20	ง
6	ก	21	ค
7	ค	22	ง
8	ง	23	ข
9	ง	24	ก
10	ข	25	ก
11	ง	26	ข
12	ค	27	ข
13	ก	28	ก
14	ง	29	ก
15	ข	30	ง

ภาคผนวก ฉ
การตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้

การตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาพฤกษกรรมด้านการประหยัด**โดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม****ชื่อผู้เชี่ยวชาญ**

.....

แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤกษกรรมด้านการประหยัด โดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยมนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านการประหยัด ให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยครอบคลุมเนื้อหาที่รวบรวมจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และปรับปรุงให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน จำนวน 10 แผน โดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยมเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

เพื่อเป็นประโยชน์กับครูในการพัฒนาพฤกษกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนต่อไป ซึ่งขอความกรุณาท่านพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน
2. ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องแต่ละรายการตามความคิดเห็นของท่านพร้อมทั้งเสนอแนะ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมตามแต่จะเห็นสมควร
3. หากท่านพิจารณาเห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละรายการเหมาะสม ให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง +1 ถ้าไม่แน่ใจให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง 0 และถ้าไม่เหมาะสมให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง -1

การตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัด

โดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายการ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
1. สาระสำคัญในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้สามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้การสอน				
2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสาระสำคัญ สามารถบ่งชี้พฤติกรรมได้				
3. โครงสร้างของเนื้อหาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการพัฒนา				
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา				
5. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
6. กิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนของกระบวนการสร้างค่านิยมมีความเหมาะสมกับการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัด				
7. สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและจัดหาได้ง่ายในท้องถิ่น				
8. การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และวัดได้ตามสภาพจริง				

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
การตรวจสอบแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

**การตรวจสอบแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองการวิจัยเรื่อง
ผลการใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่มีต่อการประหยัด
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช**

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ

.....

แบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันจำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบที่ต้องการวัดพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาโดยครอบคลุมเนื้อหาความประหยัดทั้ง 3 ด้าน คือ การประหยัดเงิน การประหยัดเวลา และการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อเป็นประโยชน์กับครูในการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนต่อไป จึงขอความกรุณาท่านพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. ตรวจสอบแบบทดสอบว่าครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ สถานการณ์ที่สร้างขึ้นเหมาะสมกับพฤติกรรมด้านการประหยัดหรือไม่ และให้ข้อเสนอแนะตามจะเห็นสมควร
2. พิจารณาสถานการณ์ในแต่ละข้อว่าเหมาะสมกับคุณธรรมด้านการประหยัดหรือไม่ โดยให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง +1 ถ้าเห็นว่าเหมาะสม ให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง 0 ถ้าไม่แน่ใจ และให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง -1 ถ้าไม่เหมาะสม

ข้อที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	เครื่องมือ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
				+1	0	-1	
1.	1. ตัดสินใจพิจารณาเลือกซื้อสิ่งของที่มีประโยชน์ได้ 2. ซื้อสินค้าตามความจำเป็นและเหมาะสมได้	การซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่าเงิน	การเลือกซื้อสินค้าควรคำนึงถึงสิ่งใดเป็นสำคัญ				
2.	1. ตัดสินใจพิจารณาเลือกซื้อสิ่งของที่มีประโยชน์ได้ 2. ซื้อสินค้าตามความจำเป็นและเหมาะสมได้	การซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่าเงิน	สินค้าชนิดใดมีความจำเป็น <u>น้อยที่สุด</u> สำหรับนักเรียน				
3.	1. ตัดสินใจพิจารณาเลือกซื้อสิ่งของที่มีประโยชน์ได้ 2. ซื้อสินค้าตามความจำเป็นและเหมาะสมได้	การซื้อของที่มีประโยชน์และคุ้มค่าเงิน	ข้อใดเป็นพฤติกรรมการใช้ <u>จ่ายเงินที่ไม่เหมาะสม</u>				
4.	1. บอกวิธีการเก็บออมเงินได้ 2. เห็นประโยชน์ของการเก็บออมเงิน 3. รู้จักแบ่งเงินออกเป็นสัดส่วนเพื่อใช้จ่ายและเก็บออม	การเก็บออมเงิน	ข้อใดเป็นพฤติกรรมการออมที่ <u>เหมาะสม</u>				

ข้อที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	เครื่องมือ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
				+1	0	-1	
5.	1. บอกวิธีการเก็บออมเงินได้ 2. เห็นประโยชน์ของการเก็บออมเงิน 3. รู้จักแบ่งเงินออกเป็นสัดส่วนเพื่อใช้จ่ายและเก็บออม	การเก็บออมเงิน	เราจะออมเงินไว้เพื่ออะไร				
6.	1. บอกวิธีการเก็บออมเงินได้ 2. เห็นประโยชน์ของการเก็บออมเงิน 3. รู้จักแบ่งเงินออกเป็นสัดส่วนเพื่อใช้จ่ายและเก็บออม	การเก็บออมเงิน	ข้อใดเป็นวิธีออมเงินที่ <u>ไม่ถูกต้อง</u>				
7.	1. รู้จักดูแลรักษาสมบัติของโรงเรียน 2. รักและหวงแหนสาธารณสมบัติของโรงเรียน	การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน	ข้อใดเป็นการดูแลรักษาสมบัติของโรงเรียนที่ <u>ไม่เหมาะสม</u>				
8.	1. รู้จักดูแลรักษาสมบัติของโรงเรียน 2. รักและหวงแหนสาธารณสมบัติของโรงเรียน	การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน	ถ้านักเรียนเห็นเพื่อนกำลังขีดเขียนที่ฝาผนังห้องน้ำนักเรียนจะทำอย่างไร				

ข้อที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	เครื่องมือ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
				+1	0	-1	
9.	1. รู้จักดูแลรักษาสมบัติของโรงเรียน 2. รักและหวงแหนสาธารณสมบัติของโรงเรียน	การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของโรงเรียน	การดูแลทรัพย์สินของโรงเรียนเป็นหน้าที่ของใคร				
10.	1. บอกวิธีการดูแลรักษาทรัพย์สินของชุมชนได้ 2. ใช้สาธารณสมบัติของชุมชนอย่างคุ้มค่า	การดูแลทรัพย์สินของชุมชน	ถ้าเราไม่ช่วยกันดูแลทรัพย์สินของส่วนรวม จะเกิดผลต่อไปนี้ <u>ยกเว้นข้อใด</u>				
11.	1. บอกวิธีการดูแลรักษาทรัพย์สินของชุมชนได้ 2. ใช้สาธารณสมบัติของชุมชนอย่างคุ้มค่า	การดูแลทรัพย์สินของชุมชน	ใครมีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินของชุมชน				
12.	1. บอกวิธีการดูแลรักษาทรัพย์สินของชุมชนได้ 2. ใช้สาธารณสมบัติของชุมชนอย่างคุ้มค่า	การดูแลทรัพย์สินของชุมชน	ใครใช้เวลาว่างที่โรงเรียนได้คุ้มค่าและเหมาะสมที่สุด				
13.	1. สามารถแบ่งเวลาในการทำงานได้ 2. ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ 3. เห็นความสำคัญของการใช้เวลาว่าง	การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	ถ้านักเรียนไม่รู้จัดแบ่งเวลาจนมีงานค้างมาก ผลที่เกิดขึ้นตรงกับสุภาษิตในข้อใด				

ข้อที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	เครื่องมือ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
				+1	0	-1	
14.	1. สามารถแบ่งเวลาในการทำงานได้ 2. ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ 3. เห็นความสำคัญของการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	ถ้านักเรียนกำลังอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบ แล้วเพื่อนมาชวนไปเล่นนักเรียนจะทำอย่างไร				
15.	1. สามารถแบ่งเวลาในการทำงานได้ 2. ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ 3. เห็นความสำคัญของการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	ข้อใดเป็นการใช้เวลาว่างที่ <u>ไม่เหมาะสม</u>				
16.	1. บอกความสำคัญและประโยชน์ของการใช้เวลาช่วยเหลืองานบ้านได้ 2. รู้จักแบ่งเวลาช่วยเหลืองานบ้าน	การใช้เวลาในการช่วยเหลืองานบ้าน	การช่วยเหลืองานผู้ปกครองข้อใด <u>ไม่เหมาะสม</u> กับวัยของนักเรียน				
17.	1. บอกความสำคัญและประโยชน์ของการใช้เวลาช่วยเหลืองานบ้านได้ 2. รู้จักแบ่งเวลาช่วยเหลืองานบ้าน	การใช้เวลาในการช่วยเหลืองานบ้าน	การกระทำข้อใดเป็นการช่วยเหลืองานบ้าน				

ข้อที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	เครื่องมือ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
				+1	0	-1	
18.	1. บอกความสำคัญและประโยชน์ของการใช้เวลาช่วยเหลืองานบ้านได้ 2. รู้จักแบ่งเวลาช่วยเหลืองานบ้าน	การใช้เวลาในการช่วยเหลืองานบ้านและหารายได้พิเศษ	ตอนปิดเทอม นักเรียนจะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้อย่างไรบ้าง				
19.	1. บอกวิธีการใช้ไฟฟ้า และเครื่องใช้ที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้าให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ 2. บอกความสำคัญของการใช้ไฟฟ้า และเครื่องใช้ที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้า อย่างประหยัดและคุ้มค่าได้	การใช้ไฟฟ้า อย่างคุ้มค่า	ข้อใดไม่ใช่วิธีการประหยัดไฟฟ้า				
20.	1. บอกวิธีการใช้ไฟฟ้า และเครื่องใช้ที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้าให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ 2. บอกความสำคัญของการใช้ไฟฟ้า และเครื่องใช้ที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้า อย่างประหยัดและคุ้มค่าได้	การใช้น้ำประปาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด	ถ้านักเรียนเห็นน้ำเปิดทิ้งไว้จนไหลเต็มพื้น นักเรียนจะทำอย่างไร				

ข้อที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	เครื่องมือ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
				+1	0	-1	
21.	1. บอกวิธีการใช้ไฟฟ้า และเครื่องใช้ที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้าให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ 2. บอกความสำคัญของการใช้ไฟฟ้า และเครื่องใช้ที่ต้องใช้กระแสไฟฟ้า อย่างประหยัดและคุ้มค่าได้	การใช้ไฟฟ้า อย่างคุ้มค่า	การกระทำในข้อใดเป็นการกระทำที่เหมาะสมที่สุด				
22.	1. บอกวิธีใช้น้ำประปาให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ 2. บอกความสำคัญของการประหยัดน้ำประปาได้	การใช้น้ำประปาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด	บอล เปิดน้ำทิ้งไว้แล้วไปเล่นกับเพื่อนๆ ถ้านักเรียนเป็นบอล จะทำอย่างนั้นหรือไม่ เพราะอะไร				
23.	1. บอกวิธีใช้น้ำประปาให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ 2. บอกความสำคัญของการประหยัดน้ำประปาได้	การใช้น้ำประปาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด	พฤติกรรมในข้อใด เป็นการใช้ น้ำอย่างประหยัดที่สุด				
24.	1. บอกวิธีใช้น้ำประปาให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้ 2. บอกความสำคัญของการประหยัดน้ำประปาได้	การใช้น้ำประปาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด	นักเรียนควรเอาตัวอย่างพฤติกรรมในข้อใด				

ข้อที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	เครื่องมือ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
				+1	0	-1	
25.	1. บอกวิธีการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดได้ 2. บอกความสำคัญ ของการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดได้	การใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างคุ้มค่า	ข้อใดเป็นการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติอย่าง <u>คุ้มค่า</u> <u>ที่สุด</u>				
26.	1. บอกวิธีการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดได้ 2. บอกความสำคัญ ของการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดได้	การใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างคุ้มค่า	แม่ใช้ให้ก้อนไปซื้อน้ำตาลที่ ร้านขายของชำใกล้บ้าน ก้อนก็ รีบไปที่รถจักรยานยนต์ทันที แม่บอกก้อนว่าใกล้ๆ เดินไป ก็ได้ ถ้านักเรียนเป็นก้อน นักเรียนจะทำอย่างไร				
27.	1. บอกวิธีการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดได้ 2. บอกความสำคัญ ของการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างประหยัดได้	การใช้ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างคุ้มค่า	พฤติกรรมในข้อใด <u>ไม่</u> เป็นการ ประหยัดพลังงาน				
28.	1. นำของเครื่องใช้ที่ ใช้แล้วมาใช้ใหม่ หรือ คิดแปลงให้ใช้ ประโยชน์ได้ตาม ความเหมาะสม 2. บอกวิธีการบริหาร จัดการในการใช้ สิ่งของเครื่องใช้ให้ คุ้มค่าที่สุด	การนำสิ่งของ เครื่องใช้ที่เหลือใช้ มาใช้ให้เกิด ประโยชน์	ข้อใดเป็นการนำสิ่งของที่ใช้ แล้วกลับมาใช้ใหม่ได้อย่าง เหมาะสม				

ข้อที่	จุดประสงค์	เนื้อหา	เครื่องมือ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
				+1	0	-1	
29.	1. นำของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ใหม่ หรือ คัดแปลงให้ใช้ ประโยชน์ได้ตาม ความเหมาะสม 2. บอกวิธีการบริหารจัดการ ในการใช้ สิ่งของเครื่องใช้ให้ คุ่มค่าที่สุด	การนำสิ่งของ เครื่องใช้ที่เหลือใช้ มาใช้ให้เกิด ประโยชน์	พฤติกรรมในข้อใดเป็นการ คัดแปลงสิ่งของเครื่องใช้ที่ไม่ <u>เหมาะสม</u>				
30.	1. นำของเครื่องใช้ที่ใช้แล้วมาใช้ใหม่ หรือ คัดแปลงให้ใช้ ประโยชน์ได้ตาม ความเหมาะสม 2. บอกวิธีการบริหารจัดการ ในการใช้ สิ่งของเครื่องใช้ให้ คุ่มค่าที่สุด	การนำสิ่งของ เครื่องใช้ที่เหลือใช้ มาใช้ให้เกิด ประโยชน์	แม่ของธิดาเล่าให้ธิดาฟังอย่าง ชื่นชมในตัวของมาลีว่า “เห็น มาลีนำกระป๋องน้ำพลาสติกที่ไม่ใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็น โมบายตกแต่งบ้านอย่าง สวยงาม ลูกน่าจะทำบ้างนะ กระป๋องน้ำที่บ้าน เราก็มียะเยะเยะ” ถ้านักเรียนเป็นธิดา นักเรียนจะทำอย่างมาลีหรือไม่				

ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
การตรวจสอบแบบวัดพฤติกรรมการประหยัด

การตรวจสอบแบบวัดพฤติกรรมการประหยัด การวิจัยเรื่อง
ผลการใช้กระบวนการสร้างค่านิยมที่มีต่อการประหยัด
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโคกวัด จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ

.....

แบบวัดพฤติกรรมการประหยัด เป็นแบบวัด ชุดเดียวกันจำนวน 15 ข้อ เป็นแบบวัด ที่ต้องการวัดพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลการพัฒนาโดยครอบคลุมเนื้อหาการประหยัดทั้ง 3 ด้าน คือ การประหยัดเงิน การประหยัดเวลา และการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อเป็นประโยชน์กับครูในการพัฒนาพฤติกรรมด้านการประหยัดของนักเรียนต่อไป จึงขอความกรุณาท่านพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. ตรวจสอบแบบวัดการประหยัดว่าครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ สถานการณ์ที่สร้างขึ้นเหมาะสมกับพฤติกรรมด้านการประหยัดหรือไม่ และให้ข้อเสนอแนะตามจะเห็นสมควร
2. พิจารณาสถานการณ์ในแต่ละข้อว่าเหมาะสมกับคุณธรรมด้านการประหยัดหรือไม่ โดยให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง +1 ถ้าเห็นว่าเหมาะสม ให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง 0 ถ้าไม่แน่ใจ และให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง -1 ถ้าไม่เหมาะสม

การตรวจสอบแบบวัดพฤติกรรมด้านการประหยัด

โดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายการ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
พฤติกรรมการประหยัดเงิน				
1. ข้าพเจ้าแบ่งเงินส่วนหนึ่งที่ได้รับจากผู้ปกครองเก็บสะสมไว้สม่ำเสมอ				
2. ข้าพเจ้าต้องขอเงินผู้ปกครองเพิ่มอยู่เสมอ				
3. ข้าพเจ้าไม่เคยเก็บสะสมเงิน เพราะอยากได้อะไรก็ขอผู้ปกครองได้				
4. ข้าพเจ้านำเงินที่เก็บสะสมไว้ จากค่าใช้จ่ายประจำวันมาซื้อของที่มิประโยชน์ต่อการเรียน				
5. ข้าพเจ้าดูแลรักษาความสะอาดเสื้อผ้าอยู่เสมอเพื่อให้สามารถใช้งานได้นานๆ				
พฤติกรรมการประหยัดเวลา				
6. ข้าพเจ้าแบ่งเวลาทบทวนบทเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบ				
7. ในวันหยุดข้าพเจ้าใช้เวลาส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์				
8. ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างในแต่ละวันให้เกิดประโยชน์มากที่สุด				
9. ข้าพเจ้าใช้เวลาในวันหยุดช่วยทำงานเพื่อหารายได้พิเศษ				
10. เมื่อมีเวลาว่างที่โรงเรียนข้าพเจ้าจะเล่นกับเพื่อนทันที				
พฤติกรรมการประหยัดสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของส่วนตัวและส่วนรวม				
11. ข้าพเจ้าเปิดไฟและพัดลมทิ้งไว้เสมอ				
12. ข้าพเจ้านอนหลับโดยไม่ปิดโทรทัศน์				
13. ข้าพเจ้าปิดไฟในห้องทุกครั้งเมื่อเลิกใช้				
14. ข้าพเจ้าจะเก็บกล่องใส่ของไว้ขาย หรือใช้ประโยชน์อย่างอื่นเสมอ				
15. ข้าพเจ้าใช้โทรศัพท์เฉพาะมีเรื่องจำเป็นเท่านั้น				

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

ภาคผนวก ฅ
ผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวอลิษา สวัสดิวงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	24 กุมภาพันธ์ 2517
สถานที่เกิด	อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (การประถมศึกษา) สถาบันราชภัฏสงขลา พ.ศ. 2539
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านโคกวัด ตำบลทุ่งสัง อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
ตำแหน่ง	ครู กศ.1